

Intrat înainte
de anul 1933

Biblioteca Universității Iași

25 JAN. 1936

card.

Anul I.—No. 1.

5 BANI IN TOATA ȚARA

București, Mercuri 5 Noembrie 1897

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNȚEPLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

324/900

COSTUL ABONAMENTULUI:

Lei 4.50 pe an în toată țara

" 2.50 " 1/2 " " "

Abonații pe un an primesc și un roman de 1 volum.

Redacția și Administrația:

No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

apare de 2 ori pe săptămână

MARȚEA și VINEREA

O excursiune în insula Luçon (FILIPINE)

De când cu răzcoalele din insulele Filipine, se vorbește foarte mult de acele pământuri frumoase, și de aceea m'am hotărât și eu să scriu ceva din amintirile călătoriei ce am făcut pe acolo acum câțiva ani.

Am debarcat chiar la Manila, care e situată la gura râului Parig, lângă unul dintre cele mai frumoase golfuluri ale insulei Luçon. Aveam de călăuză un om foarte delicat, care nu mi împunea nici un plan de excursiune, ci mă urmărea ori încotro apucam.

— Ascultă, îi zisei eu într'un moment, aș vrea să văd monumentele spaniole ale timpurilor istorice când Manila era cel dintâi port din lume.

— Monumente? zise omul cu mirare. Nu e nici un monument în Filipine; nici odată nu s'au construit și nu se vor construi monumente, din cauza neîncetatei cutremure de pământ care le ar distruge îndată.

Injghebarăm atunci, d'împreună cu alte câte-va persoane, o caravană și pornirăm ca să vizităm celebrul vulcan Taal. Câțiva din noi am încălcat pe cai mici foarte vioi și iuți ca niște capre. Câte-va dame și fete, neavând cai, au încălecat pe boi. Cinci bivoli enormi veneau în urma caravanei încărcată cu merinde.

O! dacă am simțit bucurie mai mare d'a trăi, apoi aceasta a fost atunci, pe acele cărări mărginite de tufe cu un miros îmbătător și sub bine-făcătoarele acierii ale vântului dimineții.

Înaintam pe litoralul de mează-zi al golfului, ocolind zigzagurile pitorești ale coastelor, lacurile pline de insule și în care pădurile se reflectează dîmpreună cu munții și cu norii alburii. Pe drum întâlneau țărani aborigeni, malaezi, metiși, chinezi, o amestecătură ca și la o expozițiune în care oamenii din toate țările își dăduseră întâlnire.

— Colonia noastră, îmi zice conductorul în chip de explicațiune, nu este numai cea mai frumoasă țară din lume, ci și cea mai bogată. Pământul muntos pe care calcă ascunde depozite mari de metale, mai cu seamă aur și aramă. Până și apele râurilor duc cu ele bucăți de aur.

M'am mirat atunci că spaniolii, cu marea lor activitate, au lăsat în decădere această colonie atât de prețioasă.

— Vai, zise iar conducătorul, noi avem aci un dușman mare și neîmpăcat: activitatea vulcanică, mai cu seamă la Luçon. Erupțiunile și cutremurile de pământ dărâmă adese ori orașele și distrug recoltele.

D-ta poți prea bine să rîzi în nasul oamenilor învățați care pretind

că vulcanii sunt niște «supape de apărare». Noi n'avem aci de cât supape d'astea și pământul nostru e într'o frământare continuă. Manila a fost distrusă de mai multe ori. Cel mai spăimîntător cutremur a fost acela de la 1863. Acela din 1880 n'a fost așa periculos, pentru că se reconstruiseră case foarte joase, cu un singur etagiu, ale cărei lemnații erau încrucișate ca la colivii peste zidurile foarte groase ale rîndului de jos. Deosebit de asta casele nu mai erau învelite, cum nu sunt nici azi, cu olane, ci cu tinichea ușoară. Cu toate astea în fiecare odaie se ține și azi câte o masă puternică, sub care se bagă toți ai casei când începe cutremurul, pentru a se feri de loviturile lemnăriilor și ale tinichelelor.

Înaintam ast-fel vesel, căci explicațiile conducătorului erau adese-ori întrerupte de cântecele și de cornurile tovarășilor de drum.

Timpul era splendid. De sigur acesta era un noroc pentru mine, căci atmosfera nu e tot d'a una curată și liniștită la Filipine. Tifonii (virtejuri colosale care aduc norii pe pământ) pricinuesc adese ori tot așa de mare rău ca și frământările subterane. Acela de la 1882, cel mai teribil de când oamenii țin minte, a ucis numai în Manila mai multe mii de persoane și a ridicat corăbiile de la mal aruncându-le până la două kilometri pe uscat.

Înainte d'a sosi la Balaçon, de unde trebuia să începem a ne urca pe vulcanul Taal, am întâlnit mai multe familii, care călătoriau cu scândurile baracelor ce le serveau de locuință și cu uneltele lor de menajiu. Am aflat atunci că locuitorii acestei insule, mai cu seamă pescarii, trăiesc jumătate de an pe coasta de răsărit, iar cea-laltă jumătate pe coasta de apus a insulei, după cum vîntul numit Muson, care bate șase luni dintr'o parte și șase luni din alta, duce ici sau dincolo fertilitatea pământului și mulțimea peștilor.

Pe coasta muntelui Taal intrarăm în pădurea cea mare cu arbori, ale căror trunchiuri seamănă cu niște stâlpi uriași și ale căror frunzișuri sunt ca niște bolte de catedrale. Comparațiunea este cu atât mai dreaptă, cu cât pretutindeni pe acele cărări pustii domnește o tăcere împunătoare.

Fiare patrupeze nu există la Filipine, afară de pisica sălbatică. Sunt însă acolo din nenorocire, o mulțime de șerpi dintre cei mai veninoși, ca trigonocefalul, vipera, maja, etc. Am avut neplăcuta surpriză d'a vedea câte-va din aceste bestii oribile la trei pași de mine. Acești șerpi își umflau deja gâturile și se pregăteau să se repeadă asupra unuia din negrii escortei, când două dintre ei e-

șiră înainte și îi omorîră cu ciomegele lor. (Vezi ilustrația).

Am văzut asemenea și crocodili enormi, care dormeau pe nisipul de pe malul râurilor; unul din ei avea o lungime de mai bine de 10 metri.

Cu greu își poate face cine-va o idee de forța acestor monștri. Un francez care a locuit mult timp prin acele locuri, mi-a povestit istoria următoare:

Într'o zi dinsul prinsese una din aceste reptile mari. Cu mare trudă, deși veniseră în ajutor 20 de indigeni, bestia abia putu fi tirată până sub veranda unei case. Aci crocodilul fu legat sdravăn cu odgoane și cu lanțuri, apoi europeanul se apucă să-l taie pentru ca să ia în urmă pelea de pe fiecare bucată și s'o aducă în Europa. În mijlocul operațiunii, crocodilul făcu o sfortare neașteptată, așa de puternică, în cât odgoanele și lanțurile se rupseră și negrii fură răsturnați. Apoi, mai înainte ca oamenii să și fi venit în fire din uimirea lor, reptila luă în gură un om și fugi în rîu. Omul a rămas dispărut pentru tot-d'auna.

Unul din popasurile cele mai însemnate a avut loc într'un sat al itașilor, acei curioși aborigeni din care abia se mai află azi ca la vreo 20 de mii.

Acești *negritos*, cum le zic spaniolii, adică negrii mici, iubesc foarte mult libertatea și se ascund în locurile cele mai sigure. Nimic nu e mai ciudat ca priveliștea acestor ființe cu capul mare, cu părul foarte creț, cu membrele subțiri, umblând încoace și încolo printre casele lor, construite din ramuri de copaci.

Unele din ele sunt ridicate pe piloni.

Vai! această rasă a rămas așa îndărăt din cauza suferințelor, încât cu mare greutate am putut face pe unul din acești nenorociți să numere până la 5.

Am asistat acolo la două înmormântări; una a avut loc chiar sub casa răposatului, unde s'a săpat o groapă adîncă, cea-laltă în scorbura unui copac.

În general, oamenii aceștia sunt demni de interes; dansii au calități serioase, între care și spiritul de familie; soțiile sunt foarte bine tratate, bătrânii și infirmii sunt admirabil îngrijiți. Nu cred că apăsătorii lor, chinezii și malaezii, prețuesc cât dinșii în această privință.

O parte din acești negri au fost creștinizați; acestora li se zice, nu știu de ce, «indieni». Nu se va găsi nicăieri o populațiune careia să i placă mai mult pompele bisericesti, în care acești catolici ignoranți, amestecă o mulțime de superstițiuni. Nu se găsește nici o colibă în care să nu fie un altar al sfintei Fecioare. Nu e nici un sătuleț care să nu aibă

sărbătoarea sa patronală, în care stă-tuele sfinților, acoperite de mătase, sunt purtate pe câmp cu muzică de tromboane și de țimbale.

Prectul e cel mai însemnat perso-nagiū din localitate și mai marii sa-tuluī n'ar îndrăzni să facă nici un gest fără să 'l întrebe.

Negrii păgâni trăesc în sate cu to-tul deosebite și oū moravuri sperii-cioase. Densii cred că sufletele mor-ților suflă printre frunzele arbori-lor; cu toată poezia acestei credințe, e foarte onorat acela care omoară mulți dușman, și unul din ei nu se poate numi «ucigaș» de cât după ce a tăiat 50 de capete; numai a-cesta are dreptul să poarte turba-nul roș.

Nu voiū mai vorbi de prânzul nos-tru de pe vârful muntelui Taal, pe o insulă a lacului ce s'a format în locul vechiului crater. Panorama ce se întinde de aci e mai pre sus de ori ce descripțiune, căci prin nici un cuvint nu se poate arăta nuanțele ușor înroșite ale munților ce se lasă tot mai jos, până la pânza albastră a mărilor. Atmosfera era așa de cu-rată, încât se distingeau toate amă-nunțele de prin păduri. Trestia de zahăr, acea bogăție principală a Fi-lipinelor, ogoarele de tutun din cari se fac renumitele țigări de Manila, boschetele de bananieri și ananași, imensele lanuri de bumbac, se întin-deau mai mult de cât vederea ochiu-lui în parte din spre nord.

Gervesis-Malissol.

EPISOADE DIN CALĂTORIA MEA LA POLUL NORD

I

Plecarea. — Kabarova. — Marea de Kara. —
Capul Tcheliniskin

E 24 Iunie 1893, ziua în care se sărbătorește vara. Pentru noi, ea so-sește plină de mahnire. E momentul plecării. Imi părăsesc casa și stră-bat singur grădina, către țarm, unde mă așteaptă luntrea lui *Fram*. În urmă 'mi las tot ce am mai scump în lume. De acuma când voiū mai revedea ființele acestea adorate? Mi-cuța mea Liv stă așezată la fereastră și bate din palme. Sărman copil, fe-ric de densa, ea nu cunoaște încă frământările vieții!

Luntrea sboară ca o săgeată, pe fața apei, și ajungem de grabă la *Fram*. Totul e pregătit pe bord. An-cora se ridică, salutată de populația Cristianiei, îngrămădită pe cheiū și vaporul pornește încet, legănându-se... Incă un ultim salut la ai m-î și mi-cei mele căsuțe, așezată colo jos, pe insulă.

Ziua aceasta a plecării a fost cea

mai tristă din tot timpul călătoriei.

De la Cristiania ne tăiem calea în spre Nord, de alungul Norvegiei, și la 12 Iulie ajungem la Tromsø, mi-cul Paris al Nordului. Aici suntem salutați de vișor și zăpadă. Intreaga țară se pierde sub lințoliū. Iată-ne a-junși la un pământ din coprinsul im-părăției frigului.

Câte-va zile după asta, la Vardö, noi ne luăm concediū de la lumea civilizată, pentru a ne începe călă-toria. Debutul e trist: timp de 4 zile plutim în mijlocul pormoroacei. În dimineața de 25 Iulie, când mă ure pe pod, un soare strălucitor lumi-nează cerul albastru, și marea, le-gănată încet de un vânt ușor, stră-lucește în alintarea razelor de lu-mină. După zilele lungi, triste, po-somorite, reînvierea aceasta a natu-rei ne umple de bucurie și de spe-ranță.

După amiază, zărim Noua Zembla. Imediat puștile și cartușele sunt pre-gătite, și deja ne bucurăm la gândul că vom prânzi vênat. Intre acestea, ceața se coboară din noi și acoperă marea cu pânza ei cenușie; iată-ne iar izolați și despărțiți de lume.

La 27 Iulie, dintr'o dată, ceața se albește: primiți ghețari se ved!

Două zile mai târziu ajungem la Kabarova, un cătun samoyez așezat pe malul Iugurei, cea mai meridio-nală dintre cele trei strimtori peri-culoase ale mării de Kara. Aicea ne așteaptă un rus, d. Trontheim, în-sărcinat să ne aducă o ceată de 34 de câini.

După masă, escortați de mai mulți ruși și samoyezi cari cască gura la noi cu curiositate, mergem să vizi-tăm monumentele Kabarovei; două biserici de lemn, una foarte veche, în formă oblungă și dreptunghiulară, alta de tot nouă, o construcție octa-gonală ce se aseamănă cu un pavil-ion de grădină. Cel sease călugări cari locuiau într'ensele, spun indi-genii, au murit de scorbut. Se pare că opera boalei a fost foarte mult ajutată de alcool.

Imprejurul satuluī, cât se poate co-prinde cu ochii, se întinde *tundra*. Câtă deosebire între înfățișarea de-șertului acestuia și între ideea de a se generalisa! Departe de a presinta imaginea unei dezolații înfricoșate, această câmpie e acoperită cu o pân-ză de verdeață presărată cu flori de o frumusețe rară. În timpul nesfâr-șitei ierni a Siberiei, puștile dorm sub un înveliș gros de zăpadă; dar îndată ce soarele strălucește, înveli-șul de zăpadă dispare, descoperind minunatul covor de ierburī și flori drăgălașe. În fața acestei verdețe, când cerul albastru și străveziū se scaldă în strălucirea razelor de soare, imi vine aproape să mă indoesc de pozițiunea septentrională a ace-s-tei țări.

Tundra este țara Samoyezilor. În mijlocul acestui pustiū fără sfirșit, ei duc o viață liberă, rătăcitoare, stând într'un loc numai câtă vreme le pla-ce, plecând apoi mai departe, când li se pare nemerită strămutarea. Fără griji, fără sbuciumări, în singurata-tea aceasta, viața e liniștită și u-șoară, vecnic aceiași, și mai că ași rîvni-o.

Seara punem la încercare câinii. Trontheim înhamă zece la o căruță samoyeză. Abia m'am așezat, câinii pornesc în goană după un biet căine ce rătăcea prin împrejurimi. În pri-mul moment mă îngrozește alerga-re-a aceasta nebună și urlatul bes-tiilor; în sfirșit isbutesc să sar jos și să opresc goana. După ce reasezăm hamurile, Trontheim se așază în că-ruță alături de mine și, plesnind din biciū, mormăie printre dinți un fel de pr-r-r-r,... pr-r-r-r, și deodată câinii pornesc într'o fugă nebună prin câmpia acoperită de verdeață, ducându-ne către niște băltoace. Eu caut să sar, Trontheim urlă: *Sass, sass*; dar nu isbutim să oprim catas-trofa decât după ce câinii înaintași intră în apă. Apucăm apoi calea în altă direcție; și câinii aleargă cu atâta furie, că mai imi e frică să nu cad. Mă reîntorc la vapor foarte sa-tisfăcut de această experiență; câinii trebuie, într'adevăr, să aibă o foarte mare putere, pentru ca să tragă două oameni, cu o așa de mare viteză și pe un pământ ca acesta.

Hamurile câinilor siberieni sunt foarte simple. O coardă saū o bucată de pânză trecută împrejurul pantece-lui animalelor, trece și printre pi-cioarelor lor.

A doua zi, 1-iū August, este Sf. Elie, mare sărbătoare religioasă din Kabarova. Din toate părțile sosesc trupe de samoyezi în căruțele lor trase de reni. Ei vin să asiste la ce-remoniile religioase și, în același timp, își propun să aducă omagii sfintului, prin beți și prăznuri.

După amiază, nu 'mi fu tocmai u-șor să găsesc lucrătorii de cari aveam nevoie.

Cu toate astea, Trontheim putu ho-tări pe vre-o câți-va să ne ajute, în schimbul promisiunii unui salariū ce le permitea să plătească beția tradi-țională din această zi sfintă.

De dimineață, femeile s'au îmbră-cat cu ce aveau mai bun, înzorzo-nate cu stofe bătătoare la ochi, cu volane de piele de culori felurite și cu podoabe de ferări. Pretutindenī erau grupuri pitorești și amuzante. Iată de pildă un bătrân samoyez și o fată tină, cari vor să dăruiască un ren slab bisericii vechi, templul bătrânilor pravoslavnicī. — Cea nouă este afectată cultului ortodox. — Pină și în pustiul acesta depărtat, di-vergențele religioase despărtesc oa-menii. Sărbătoarea fu celebrată u

se îndepărta de la țărm, pentru a se îndepărta de cea veche. Nici un preot din secta vechilor credincioși nu se găsea în Kabarova; samoyezii oferiră unui popă ortodox suma de două ruble pentru a celebra serviciul divin în biserica lor. După câteva clipe de îngăimeală, preotul se hotărî să primească propunerea și se duse cu mare pompă la biserica veche. Înăuntru, mulțimea aceasta îngămădită, îmbrăcată în pielări infecte, făcea aerul de nesuferit și, după câte-va minute, am trebuit să plec în grabă.

După amiază, când sărbătoarea era în toiul ei, tumultul ajunsese nedescrribibil. Samoyezii, în căruțele lor trase de reni, străbăteau în goană câmpiile. Cu desăvîrșire beți, ei se rostogoleau pe pământ, îțirându-se apoi pe jos. Atunci urletele dobitoacelor roșcate făceau o gălăgie infernală. Un tînăr indigen ne atrase cu deosebire atențiunea prin fantezia sa dezordonată. După ce s'a urcat în căruța lui, el flutură biciul peste spinările renilor, cari pornesc în goană, răsturnând totul în drumul lor. Deodată el cade și e asvîrlit de a rostogolul la o distanță mare. În vremea asta spectatorii, bărbați și femei, se amețeau cu alcool și cădeau beți morți. Bunul sfînt Elie, trebuia lingusit cu omagiile acestea. În zori abia tumultul se potoli și, puțin câte puțin, liniștea somnului se întinse deasupra befiilor.

La 3 August, cîinii au fost imbarcați și așezați în partea dinainte a vaporului; aici ei ne țînură o serenadă teribilă, sgomotoasă, înfiorătoare. Acum totul e pregătit pentru plecare și, după ce am dat secretarului meu, care trebuia să se întoarcă cu o navă norvegiană, ultimele noastre scrisori, dau poruncă să se ridice ancora.

La 4 August, în zori, *Fram* intră în marea de Kara. Acum se va hotărî soarta expediției. Dacă vom izbîti să străbatem marea de Kara și să trecem de capul Tchelinskin, vom fi scăpați de cele mai mari greutăți ale călătoriei. Astăzi înfățișarea nu e plăcută; între pământ și gheața care acoperă întreaga mare, se întinde o tăietură cît poate coprinde ochiul. Ea ne permite să nemerim mai lesne coasta de răsărit a lungei peninsule Ialmol, dar după puțină vreme gheața ne silește să poposim. O singurătate posacă e în Ialmol; o câmpie nesfîrșită nisipoasă, presărată, cu tufe de flori, străbătută de mici ochiuri de apă, rotunde.

În diferite încercări, dealungul coastei septentrionale a Siberiei, am fost opriți de așternutul de gheață.

În pustiurile acestea, marea e foarte puțin adîncă; în toate părțile sunt bănci

pelag, a cărui existență, până acuma, a scăpat din vederea exploratorilor precedenți, insulele fiind ascunse în bruma ce acopere vecinic pustiurile a cetea. Iarna se apropie. La 23 August începe o ninsoare abundentă.

În fața insulei Taimur, situația fu deodată nesigură și nouă zile d'a rîndul am stat nămoliti într'o bancă.

La 6 Septembrie e aniversarea nașterii mele. Vă mărturisesc superstiția mea; deșteptându-mă, sunt îndreptat că, dacă stratul de gheață poate suferi vre o schimbare, atunci desigur că o va suferi astăzi. Mă urc în grabă pe pod. Soarele arde; în strălucirea senină a razelor, viitorul îmi pare mai puțin întunecat. Să încercăm a ne tăia o cale prin banca aceasta, care amenință să ne reție în pustiul. Sunt sigur astăzi, norocul ne va ajuta. Încercarea izbîti și, a doua-zi, *Fram* își croia drumul prin marea liberă.

Cu asta nu s'au sfîrșit greutățile noastre. De cea l'altă parte a trecerii esteia, iată iarăși gheață. Noi forțăm trecerea, dar marea e foarte puțin adîncă: 15, 13, 12 metri. Înaintăm încet, sondând vecinic fundul mării.

9 Septembrie. — Se perindează capuri după capuri, fiorduri după fiorduri. Către seară, în depărtarea fumurie, zărim cu ajutorul lunetei, munții.

Ne apropiem de capul Tchelinskin, cap primejdios, care formează extremitatea septentrională a vechiului continent. Când vom fi trecut promontoriul acesta, una din principalele greutăți ale călătoriei va fi învinsă. Mă urc în vârful catartului să examinez orizontul. De mult a dispărut soarele, lăsînd pe cer o dungă galbenă ca lumina unui vis, o lumină aproape închipuită numai.

O singură stea scintilează deasupra acestui cap infricoșător, ca un far ceresc care ne promite speranța. Și, în melancolia acestei nopți senine, *Fram* înaintează încet, către nord, fără sgomot, ca o vedenie.

La 4 ore de dimineată, capul Tchelinskin a rămas în urmă; în onoarea acestui fericit eveniment, «culorile» sunt ridicate în mijlocul aclamațiilor echipajului. Odată scăpați de primejdia unui îngheț în marea de Kara, înaintea noastră se deschide drumul liber către insulele Nouei Siberii, de unde vom apuca spre basinalul polar.

12 Septembrie. — «Căi de mare, culcați pe gheață, foarte aproape de na-va noastră!» îmi strigă la ușă Henriksen. În două minute mă îmbrac; iau pușca și o pornii; sunt gata; imediat împuşc de pe bord, cu Henriksen și Iouel.

Fridtjof Nansen

(Va urma)

Castelul Carpaților

I

Istoria aceasta nu e închipuită, deși e romanțioasă. E o istorie adevărată. Prin sfîrșitul secolului al XIX-lea nu se mai nascocesc legende nicești, nici chiar în Transilvania, unde superstițiile sunt încă în floare.

Țările acestea de pe lângă Carpați au fost vizitate de doi oameni de știință celebri, d. Elisée Reclus și d. de Gerando.

Dar nici unul n'a pomenit de istoria care face subiectul acestui roman. Am să încerc dar a v'o spune eu.

La 29 Maiu din anul acela, un cioban își păzea oile pe pajiștea unui șes verde, la poalele Retezatului, care se ridică de-asupra unei văi roditoare, împădurată cu copaci, cu trunchiuri drepte, îmbelșugată cu culturi frumoase. Ciobanului i se zicea Fric, din satul Werst — și era tot așa de neîngrijit și el ca și dobitoacele sale, bun să stea în cotețul acela murdar, zidit chiar cum intri în sat, unde oile și porcii lui trăiau la un loc.

Culcat pe o cergă pusă pe iarbă, dormea dintr'un ochi, cu cel-l'alt veghiînd luleaua din gură, câte odată, șuerînd după cîini, când vedea că s'a depărtat vre-o oaie, sau suflînd în cimpoi, pe când ecourile îi răspundeau din toate părțile.

Erau 4 ore după amiază. Soarele începea să apue. Numai câte-va virfuri despre Est, mai rămăseseră în lumină. Spre Sud Est, două tăieturi în munți, lăsați să treacă un mîl nunchi de lumină, care se întetește printr'o ușă întredeschisă.

Ce curioasă țară e Transilvania, Ardealul, cum îi zic Ungurii, adică «țara pădurilor»! La Nord e mărginită de Ungaria, la Sud de Valahia și la Vest de Moldova. Brăzdată din toate părțile de munți și șerpuită de riuri, cari se duc de se varsă în Tisa și Dunăre, e o țărișoară renumită prin frumusețea și rodnicia sa. Într'insa locuiesc diferite rase, cari nu se contopesc nici odată: nemți, evrei, români, sași, unguri, țigani. Din ce rasă făcea parte Fric? Ar fi fost greu să spu, când îi vedeai pîrul încurcat, față zbîrcită, sprincele ca două peri de pîr de cal, ochii lui spălăciți, nici albaștrii nici verzi. Avea vre-o 65 de ani, cel puțin așa îi venea a crede. Dar e înalt, teapăn, drept, în cojocul lui mai puțin pîros de cît pieptul, și un pictor, repede i-ar face o schiță, când, cu palaria lui cea rotundă și mare în cap, stă sprijinit pe băta lui de corn, tot așa de nemișcat ca o stîncă. Când razele pătrunseră prin spărtura muntelui despre Sud-Est, Fric se în-

In zare, ca la o milă, dar foarte micșorate din depărtare, se zăreau formele unui castel. Acest castel vechi ținea, pe o aripă despărțită de trunchiul Vulcanului, partea superioară a unui șes, numit șesul Organului. La jocul unei luminii scintilietoare, relieful lui se desprindea deslușit. Cu toate acestea, ciobanul trebuie să fi avut ochi buni, ca să deosebască ceva de la o așa depărtare.

De o dată, iată-l că strigă, dând din cap!

«Moș Castel!... Moș Castel!... de geaba te mai fălești tu. Mai ai 3 ani, ș'apoi n'ai să mai fii, căci ultimul tău nu mai are de cât trei ramuri!»

Ulmul acesta, sădit lângă una din extremitățile castelului, părea negru în zarea cerului și d'abia ar fi putut să 'l vadă altcine-va de la așa distanță. Cât pentru explicația cuvintelor păstorului, cari erau provocate de o legendă relativă la castel, are să fie dată la timp.

«Da, repetă el, trei ramuri... Erau patru eri, dar a patra a căzut eri dimineată... N'a rămas de cât rădăcina. Nu mai ved de cât trei la încheetură... Numai trei, moș Castel... numai trei...»

Când vrei să privești un păstor din punctul de vedere ideal, închipuirea îți face dintr'ensul o ființă visătoare și contemplativă; stă de vorbă cu planetele, se sfătuește cu stelele, citește pe cer. Adevărul e că, mai tot-d'a una e un dobitoc neștiutor și îndărătnic. Cu toate acestea credința populară îi atribue darul supra-naturalului; are farmec, vinde prafuri de dragoste, filtruri și formule. Poate să facă lanurile roditoare, aruncând într'ensele cu pietre fermecate, și oile sterpe, numai uitându-se la dânsul cu ochiul sting! Superstițiile acestea au fost de când lumea și peste tot. Chiar și în părțile cele mai civilizate, nu se trece pe lângă un cioban fără să-i supui câte-va vorbe prietenoase, vre un bună-ziuă cu înțeles, salutându-l cu numele de «păstor», lucru la care ei țin.

Fric era privit ca un vrăjitor, unul dintre acei cari chemau stafile și ielele. Unii spuneau că vampirii și vircolacii ascultau de vorba lui, iar alții că 'l întâlneau când apunea luna, în nopțile întunecoase, încălecat pe roata morei, vorbind cu lupii și visând la stele. Fric lăsa să se spue, găsind un folos în asta. Vindea farmeci și leacuri de farmeci. Dar ceea ce era mai nostim, era că și el era tot așa de lesne crezător ca și mușterii lui, și dacă nu credea în vrăjile lui, cel puțin credea în legendele cari umblau prin sate.

ei se gândi să ducă vestea ramurii rupte la Werst.

Turma asta aparținea judecătorului din Werst, care ținea mult la Fric, știindu-l dibaci la tunsul oilor, și foarte priceput la lecuitul boalelor.

Turma mergea în rând, berbecul cu clopot în frunte, amestecând sunetul clopotului său cu behăitul oilor.

După ce eși din pajiște, Fric o luă pe o cărărușă de la marginea unor câmpii întinse. Colecia se legănau niște spice de grâu lungi și pline în rod, dincoace se întindeau lanuri de «cucuruz», porumbul Transilvaniei. Drumul ducea la luminișul unei păduri de brazi, umbros și răcoros. Mai jos, Sila șerpuia printre pietricele; pe d'asupra ei pluteau bucăți de lemne venite de la cherețele din munte.

Turma se opri pe malul drept al riului și începură și câinii și oile a se adăpa, răscolind tufșurile de stuh.

Verst nu mai era de cât la trei bătăi de pușcă, mai încolo de păduricea deasă.

Câmpia era deșartă la ora asta.

Numai când se înoptează, oamenii de la muncă se duc acasă, așa că Fric nu schimbare până acum cu nimeni bună-dimineată. După ce turma se săturase de apă, el voia să apuce printre cotiturile văii, când se ivi un om, la vr'o cincizeci de pași înainte.

«Ei, prietene, strigă el păstorului.

Era un negustor de mărunțișuri care umblă din sat în sat. Peste tot locul îl întâlnești, în orașe, ca și prin sate, și la drumul mare. Știu cum să se înțeleagă cu toți, vorbesc toate limbile. Acesta era oare italian, saxon sau român? Nimeni n'ar fi putut spune, dar era oare polonez, înalt, slab, nasul cocoșat, barba ascuțită, fruntea bombată, ochii foarte vioi.

Vindea ochelari, termometre, barometre și ceasornice mici. Ceea ce n'avea el închis în lada care-i atârna de umeri, ținută de curele, îl atârna de gât și la brâu.

De sigur evreul acesta avea respectul și poate teama aceea, pe care o inspiră ciobanii. De abia salută pe cioban.

Apoi, cu accentul lui străin, începu a vorbi în românește, limbă formată din cuvinte latine și unele slavone:

— Ei, cum îți merge, prietene?

— Cum să'mi mergă, după vreme, răspunse Fric.

— Atunci azi îți merge bine, că'i zi frumoasă.

— Și mână rău, că va ploua.

— Va ploua? strigă negustorul.

«Dar ce, pe la d-voastră plouă fără de nori?

— Nourii au să se adune în noaptea asta, și de acolo despre munte!

— De unde știi asta?

— Atunci are să ne rădă de cei cari umblă la drumul mare.

— Și are să fie bine, pentru cei cari și-au strâns picioarele acasă.

— Ei, dar îți trebuie să ai mâncare în casă, păstorule.

— Ai copii? întrebă Fric.

— Nu.

— Ești însurat?

— Nu.

Și Fric întreba asta, fiindcă așa-i obiceiul pe acolo, d'asta se întreabă mai întâi, când legi cunoștință cu cine-va.

Apoi reluă:

— De unde vii?

— De la Sibiu.

Sibiul e unul din principalele orașe din Transilvania. Cum ești dintr'insul dat de valea Silei ungurești, care merge până la târgul Petroșani.

— Și unde te duci?

— La Kolosvar.

Ca să te duci la Kolosvar, ți-e de ajuns ca să apuci în susul văii Mureșului; apoi prin Kalsburg, pe la poalele munților Bihor, dat de capitala comitatului.

Fric nu mai văzuse în viața lui ochelari, barometre, termometre și se uita cu mirare la negustor.

— Ei, jupâne, zise el, la ce's bune toate sticlăriile acestea, care bălălesc la brâu d-tale, ca ciolanele unui spânzurat?

— Astea's lucruri scumpe, zise negustorul, lucruri folositoare ori-cui,

— Ori cui, se miră Fric închizând dintr'un ochi... chiar ciobanilor?

— Chiar ciobanilor.

— Dar mașina asta?

— Mașina asta, repetă negustorul, luând un termometru în mână, îți spune când e frig și când e cald.

— Ei, prietene, știu eu asta, când asud cu sumanul său când tremur cu coșocul.

— «Dar mașina asta cu ac? reluă el arătând un barometru.

— Nu'i o mașină, e un instrument care-ți spune dacă mâine va ploua sau va fi timp frumos...

— Zău, adevărat?

— Adevărat.

— Bine, răspunse Fric, n'as da nici un creștar pe ea. Numai când ved nourii umblând pe munți, s'au alergând de d'asupra piscurilor înalte, nu știu eu ce timp are să fie cu douăzeci și patru de ceasuri? Iată, vezi ceața aceea, care par'că isvorăște din pământ? Ei, ți-am spus. Mâine avem ploaie.

— Nu te mai întreb, dacă ți trebuie un ceasornic.

— Un ceasornic, am unul care merge fără să'l mai întorc. Esoarele de colo sus. Vezi, prietene, când se opește pe vârful Rodinului, sunt două-spre-zece la amiază, și când se uită prin gaura Egeltului, sunt șase

ore. Căini și berbeci mei știu și ei asta.

— Lasă, răspunse negustorul, dacă n'ai avea alți mușterii de cât ciobani, ai muri de foame? Așa dar n'ai nevoie de nimic?

— Nu, zău, de nimic.

Cu toate astea, în clipa când să și lua ciomagul să plece, apucă un fel de țevă, atârnată de cureaua colportorului, spunând:

— La ce-i bună, țeva asta?

— Țeva asta nu-i o țevă.

— Dar ce-i?

— E o lunetă.

Era o lunetă de acelea care măresc de vr'o cinc șase ori obiectele, ori apropiindu-le tot de atâtea ori, ceea ce produce același rezultat.

Fric desprinsese instrumentul, se uita la el, îl suceea, îl învîrtea, trăgea mereu cilindrele.

Apoi dănd din cap:

— O lunetă? zise el.

— Da, păstorule, una bună încă, și care-ți lungeste bine vederea.

— Oh! am ochi buni, dragă. Când e timpul frumos, zăresc până la cele din urmă stânci, până la culmea Retezatului, și cei mai de pe urmă copaci din desișurile Vulcanului.

— Fără să clipești?

— Fără. Roua mi ține ochii. Când dorm de cu seară până dimineața afară în câmp. Asta îți spală bine lumina ochilor.

— Cum?... rouă?... răspunse colportorul. Mai de grabă te-ar orbi...

— Nu pe ciobani.

— Fie! Dar dacă ai ochi buni, ai mei sunt și mai buni, când îi pun în capetul lunetei.

— Nu știu, numai dacă ai vedea...

— N'ai de cât să încerci.

— Eu?

— Da.

— Dar n'are să mă coste nimic? întrebă Fric.

— Nimic, afară numai dacă nu te-i hotărî să mi cumperi mașina.

Foarte liniștit despre asta, Fric luă o lunetă, ale cărei tuburi fură potrivite de evreu. Apoi, închizând ochiul stâng, puse luneta la ochiul drept.

Mai întâi se uită în spre Vulcan, apoi către Pleșa. După asta plecă instrumentul, și-l îndreptă spre satul Werst.

— Ei, ei, ai dreptate... Arată mai departe de cât ochii mei... Uite strada cea mare... ved oamenii... Ia uite, uite, Nic Deck, pădurarul, care se întorcea de la inspecție cu traista în spate, pușca pe umăr...

— Când îți spuneam! observă colportorul.

— Da... da... Nicu e, reluă ciobanul. Și cine e fata cu cu fusta roșie și talia neagră care ese din casa jupânului Kolț, ca spre întâmpinarea lui?

— Uite-te bine păstorule, ai să cu-

noști cine e fata, ca și băiatul.

— Ei! da... e Măriuța... frumoasa Măriuța!... oh, îndrăgiți... îndrăgiți... De astă dată să bage de seamă că-i ții în vârful țevei mele.

— Ei, ce zici de mașină?

— Ce să zic, arată departe.

— Ei, dar te poți uita și mai de parte, ia'n colo despre Sila-Ungurească.

— Dar n'are să mă coste nimic?

— Nu, nimic.

— Ei, dacă e așa, stăi...

Fric se întoarse spre șesul Orga-lului; apoi își îndreptă luneta prin rîpele Pleșei, până la scheletul Castelului.

«Da, strigă el, ramura a patra e pe jos... Văzusem bine. Și nimeni n'are să se ducă s'o ia, să facă un foc bun cu ea... nu nimeni... nici chiar eu! Mi-ai pune trupul și sufletul în pericol!... E cine-va care are s'o puie bine, în noaptea asta, în focul lui din iad... E cortul!

«Cortul», ast-fel zic ei prin părțile acelea, dracului.

Poate că evreul era să întrebe înțelesul acestor cuvinte, nepricepute de cei cari nu erau de pe acolo, când Fric strigă plin de spaimă și mirare:

— Ce inseamnă ceața aceea care iese din cetățue... e negură?... Ba-i fum... Nu se poate... De ani de zile nu mai eșea fum din coșurile castelului.

— Dacă vezi fum acolo, păstorule, să crezi că-i fum.

— Nu, jupâne, nu, sticla de la mașină s'a aburit.

— Șterge-o.

— Și dacă voii șterge-o...

Fric șterse luneta cu măneca, apoi o puse iar la ochi.

Era chiar un fum care se rostogolea din vârful cetățuiei. Mergea drept în sus în văzduh, amestecându-se cu ceața.

Fric, nemișcat, nu mai vorbea, și, punând mîna pe traista ce o avea sub suman:

— Cât costă țeva asta, întrebă el.

— Un florin și jumătate, răspunse negustorul.

Ar fi lăsat luneta și c'un florin, numai dacă Fric ar fi stat să se tocmească. Dar ciobanul n'avu nici gînd. Băgă mîna în fundul traistei și scoase paralele.

«Pentru d-ta cumperi luneta asta? întrebă evreul.

— Na, pentru stăpană-meă, judecătorul Kolț.

— Atunci are să-ți dea paralele îndărăt.

— Da... două florini, cât mă ține.

— Cum, două florini?

— Bine înțeles!... de acum, bună-seara, dragă.

— Bună-seara păstorule.

Și Fric, fluierîndu-și căni, mînăndu-și turma, se sui repede spre Werst. Evreul, uitându-se la el, dădu din

cap, ca și cum ar fi avut de aface cu un nebun.

«Dacă ai fi știut, i ai fi cerut mai scump.

Apoi, după ce și așeză marfa în spate, plecă spre Kalsburg.

II

Ori e vorba de stînci îngrămădite de natură, ori de construcțiunile omenești, dărămate de vremea lungă, înfățișarea e aceeași când le privești din depărtare.

Tot ast-fel și castelul... altă dată numit castelul Carpaților. Nu poți să i deosebești formele, seamănă mai de grabă cu o grămadă de bolovanî trântiți unul peste altul. De aceea mulți turiști spun, că nu există Castelul Carpaților de cât în închipuirea oamenilor de prin împrejurimi.

Totuși, privit cu o lunetă mai bună de cât aceea pe care o cumpărase Fric pentru stăpanului săi, se putea vedea dintr'însul o încăpere de culoarea tencuelei, avînd de o parte și de alta două aripi de clădire; pe cea dreaptă creștea faimosul ulm, iar pe cea stîngă era un fel de turnuleț cu coperișul ascuțit; în mijloc venea un fel de boltitură rotundă cu trei rînduri de ferestre mari cu gratii, și sus împrejmuită de o te rasă.

Cît despre ceea-ce închidea încăperea aceea, dacă avea vre-o parte bună de locuit, nimeni nu știa. În realitate, cu toate că acel castel era mai bine păstrat de cât se credea, o spaimă neînțeleasă, o superstiție a oamenilor de acolo, oprea pe oricine să se apropie de el. De aceea un străin, să fi dat cît de mult și n'ar fi găsit o călăuză ca să l ducă până acolo. Cu toate acestea Castelul Carpaților ar fi meritat să fie văzut de turiștii și oamenii de știință.

Datează de prin secolul al XII-lea și al XIII-lea. Pe vremea domniei voievozilor, mănăstirile, bisericile, palatele, castelele, se întăreau tot atît de mult ca și satele și tîrgurile. De aceea și acest castel, împrejmuit de ziduri, are înfățișarea unei construcții feudale. Ce architect să l fi zidit, e greu a ști, afară numai dacă n'ar fi meșterul Manole, așa de glorios cîntat în legendele românești, cel care a zidit Curtea de Argeș, celebra mănăstire a lui Radu Negru. Dar dacă nu se știe architectul, se știe însă familia care a stăpînit acest castel. Gorții erau boeri de prin partea locului, de când nu se ține minte. Fură amestecați la toate războaie, cari sîngerară provinciile transilvănene; luptaseră împotriva Saxonilor, Ungurilor, Sașilor, numele lor se spuneau prin cîntece, prin doine în cari se păstrează amintirea acestor timpuri grele; aveau drept deviză: *Dă până la moarte*

și dădura, își răspândiră sângele pentru independență.

Se știe că atâtea silinți, devotament și sacrificii n'au ajuns de cât să readucă la cea mai josnică apăsare pe urmașii acestei rase viteze. Nu mai are existență politică. Dar românii din Transilvania nu și perd nădejdea că o să scuture jugul acesta. Viitorul e al lor, și cu o încredere nestrămutată spun cuvintele în care se rezumă toate dorințele lor: *Românul nu piere!*

Pe la mijlocul secolului al XIX, cel din urmă dintre reprezentanții Gorților, era baronul Radu. Născut în castelul Carpaților, văzu cu mulțumire înmulțindu-se familia împrejurul său. Dar la douăzeci și doi de ani, rămăsese singur pe lume. Toți ai săi căzuseră unul după altul, an după an, ca și ramurile ulmului secular. Fără de rude, s'ar putea spune și fără de prieteni, baronul Radu ce putea să facă, să mai piardă ceasurile de singurătate pe cari moartea le adusesse în jurul lui? Căci erau gusturile, instinctele, darurile sale?

N'avea altele de cât o patimă nebună pentru muzică, mai cu seamă pentru cântecele artiștilor mari de pe vremea aceea. De aceea, lăsând paza castelului unor servitori credincioși, se făcu nevăzut.

Și pe urmă se auzi că-și cheltuia averea umblând prin orașele cele mai vestite pentru muzică din lume, pe la teatrele din Germania, din Franța și din Italia.

Era un escentric, ca să nu zic un maniac Ciudățenia traiului său făcea să se creadă lucrul acesta.

Dar amintirea de țară rămase adânc săpată în inima tânărului Gorț. De aceea, când izbucni o revoltă a țeranilor români, el veni să lupte alături cu ei.

Dar urmașii vechilor Daci fură învinși, iar pământul lor împărțit între învingători.

După învingerea asta, baronul Radu părăsi castelul de tot. Moartea servitorilor îl lăsă cu desăvârșire singur. Cât despre baronul Gorț, se vorbea că se unise cu faimosul Roza Șandor, un fost haiduc la drumul mare, cu care să lupte pentru independența patriei.

Dar nu stătu mult cu dînsul și se desfăcu, căci Șandor se făcu iar căpitan de hoți, ș'apoî căzu în mâinile poliției.

Cu toate acestea se mai svonise ceva prin comitat, și anume: că baronul Radu ar fi fost omorât în timpul unei întîlniri cu vrășmașii de la graniță. Dar nu era adevărat, fiindcă baronul Gorț nu se mai arăta pe la castel, toată lumea credea că-i mort, dar nu era sigur nimeni.

Castelul fu părăsit, cu stafi și vedenii într'ansul. Indată cum l'au văzut că-i părăsit, oamenii de prin împreju-

rimii, au început a sveni că vin noaptea acolo strigoii, că joacă ielele până la cântatul cocoșului, că umblă înăuntru tot felul de fantome.

Prin Transilvania se găsesc încă tot felul de superstiții, ast-fel: sunt zine și babe, de care trebuie să te păzești a le întîlni Marțea și Vineră, cele mai rele zile din săptămână. Să nu intri prin pădurile dese, că dai de balauri și de smei, care fură fetele de împărați și chiar și de ceva mai jos dacă sunt frumoase. Și la toate aceste rele, pe cine credeți că au drept simbol al geniului bun? Pe șarpele de casă, care trăiește în familie la vatra țeranului și a cărui influență bună i se cumpără, hrănindu-l cu laptele cel mai bun.

Deci, în castelul din Carpați adunaseră ieși toată mitologia Românească. De aceea nimeni nu se încumeta să-l viziteze. Dar nici măcar nu îndrăzneau nimeni nici să se apropie, căci ar fi trebuit să-și pue viața în pericol, și să-și dea sufletul dracului. Asta o învățau copiii din școală de la dascălul Hermod.

Dar starea asta de lucruri avea să țină numai până ce va dispărea cea din urmă piatră din castelul Gorților. Și de aci începea legenda.

După autoritățile cele mai de seamă din Werst, viața castelului era legată de viața ulmului, care creștea pe aripa stângă a clădirei.

De când plecase Radu Gorț, oamenii din Werst și mai cu seamă Fric, duceau grija ulmului, din care an cu an îi cădea câte o ramură. Când era încă acolo Radu, avea vreo opt-spre zece ramuri, acum nu-i mai rămăsese de cât trei.

Așa dar acum când nu mai rămăsese de cât două ramuri, castelul nu mai avea de trăit de cât două ani.

Fric alergase dar să dea de veste în sat că a mai căzut o ramură din ulm, când se întîmplă incidentul cu ochianul.

Un fum în vârful castelului! mare lucru!... castelul e părăsit de mult, nimeni nu mai stă acolo. Doar niște ființe supra naturale. Dar cum au să facă strigoii foc în casă? Oare e un foc din casă, sau de la bucătărie? Iată ce nu se poate ști. Fric mână oile iute la staul.

Căci va țeranii trecură pe lângă el și-l salutară, dar el nu răspunse. Nu mai vedea nimic în jurul său. Gîndul îi era numai la castel.

(Va urma).

VARIETĂȚI

Alpiști americani.—Ziarele englezești ne povestesc că un alpinist american a urcat Aconcagua, cel mai înalt vîrf al Andilor chilieni,

și probabil cel mai înalt din toată America.

Indrăznețul alpinist, Fitz Gerald, este celebru deja prin isprăvile sale din Noua Zelandă. De data aceasta el a întreprins această aventură împreună cu un oare-care Zurrbrigen, originar din Elveția, pe care îl luase de conducător.

Trebuie să spunem, că numai Zurrbrigen singur a putut atinge vârful muntelui, de oare-ce Fitz Gerald se simți cu desăvârșire părăsit de puteri pentru a mai urca ultima parte a vârfului, totuși el nădăjdui că va putea «învinge» la rîndul său, după ce mai întîi își va fi deprins plămîni cu atmosfera cea rarefiată a înălțimii.

Aconcagua se ridică la 6834 metri d'asupra nivelului mării; Zurrbrigen a atins prin urmare cea mai mare înălțime pe care ar fi putut-o atinge un excursionist în munți. Înaintea lui, sir Martin Conway, deținea, cum se zice, recordul altitudinii, de la urcarea sa în piscul Pionierilor în Karakorumul tibetan (înălțime firește, inferioară aceleia a vârfului Aconcagua), Edward Whymper, cuceritorul Cimborazului (Anzii equatoriali, 6530 de metri), nu mai ajunge de cât al treilea în concursul acesta de îndrăzneală.

Pescuitul cu lumina electrică.—În timpul din urmă, în Anglia, s'a încercat a se pescui cu ajutorul luminei electrice și s'au căpătat rezultate satisfăcătoare.

O luntre de pescuit a fost prevăzută cu o baterie electrică, a cărei intensitate luminoasă era de cinci lumînări. Această lumină, bine apărută de o țesătură de sîrmă, a fost suspendată la o înălțime cam de 7 m. 50, de unde împrăștiat raze pe o întindere circulară de 50 metri. Toți peștii cari erau în zona asta, se îndreptară îndată spre izvorul luminei și apărură la suprafața apei, așa că se putu face o pescuire extrem de abundentă.

Orî-cine trebuie să-și închipuiască că o asemenea pescuire este interzisă, căci ea ar depopula de grabă lacurile în cari sunt peștii.

O insulă pentru 1 leu și 25 b.—Un om bogat din Noul Orleans a cumpărat de la guvernământul Statelor Unite, o mică insulă situată în golful Florida, la câte-va mile de coastă, pentru douăzeci și cinci de cenți, adică un leu și douăzeci și cinci de bani.

Noul proprietar al insulei și-a construit deja o casă acolo, pentru a petrece în ea vilegiatura de vară, singur ca Robinson, dar mai fericit, din pricină că nu-i va lipsi nimic; un vaporas îi va aduce zilnic proviziunile necesare.

De necrezut Obiecte și 3 Calendare gratis

Cine se va abona, cu începere de la 1 Decembrie 1897, la ziarul «Universul» politic, care apare în fie-care zi dimineața, va primi următoarele premii:

Pentru 3 luni lei 4.80 în toată țara

PREMII GRATUITE

Calendarul de citit ilustrat al «Universului» pe anul 1898, care cuprinde 100 pagini text și 13 portrete ale oamenilor însemnați din România, încetați din viață în anul curent, un roman ilustrat de 1 volum, calendarul portativ pe anul 1898 și ziarul «Universul» literar, colorat, pe timp de 3 luni.

Pentru 6 luni lei 9.30 în toată țara

PREMII GRATUITE

Calendarul de citit al «Universului» pe anul 1898.—Calendarul portativ.—Calendarul american (cu foi zilnice).—Un roman de 2 volume, ilustrat, și ziarul «Universul» literar colorat, timp de 3 luni.

Pentru un an lei 19.50 în toată țara

PREMII GRATUITE

Toate calendarele de mai sus.—Un roman ilustrat de 4 volume.—«Universul» literar colorat timp de 1 an, o frumoasă fructieră cu piciorul de metal nichelat și un port ceasornic de metal.

Pentru portul premiilor:

Abonații din provincie pentru 3 luni vor trimite 20 bani mai mult pentru portul premiilor, abonații pentru 6 luni vor trimite 30 bani mai mult și abonații pentru un an 1 leu mai mult.

La Viena și la Veneția gratis

Toți abonații vor mai concura, prin tiraj, la sortii, la două bilete de dus și în torsi la Viena sau la Veneția.

VINDECAREA Boalelor de ficat, stomac și inimă

Curățirea sângelui stricat

HAPURILE VEGETALE INDIANE precum și **AMAR INDIAN** ale d-ului W. SIMON, vindecă în mod sigur și în scurt timp toate boalele de Ficat, Stomac și Inimă, în ori-ce formă se vor prezenta. Hapurile vegetale indiane și amarul indian, sunt **cei mai buni curățători ai sângelui stricat**, în urma boalelor ficatului sau ale efectelor de microbi și miasme palustre (băltoase).—Hapurile Vegetale Indiane costă lei 2.80 flaconul. Amarul Indian costă lei 3 flaconul.

—Refuzați ca falsificate toate flacoanele sau borcanele care nu vor purta pe din afară pecetia ziarului «Universul» și pe dinăuntru o instrucție în limba română tot cu pecetia ziarului «Universul».

Se găsește de vânzare în București la drogheria centrală a d-ului M. Stoenescu, strada Academiei; la farmacia «Ochiul lui Dumnezeu», V. Thuringer, calea Victoriei No. 154; la drogherie

Ori-ce tuse In contra tifosului vindecată

Cine vrea să se vindece sigur și în scurt timp de ori-ce tuse, să cumpere numai hapurile de catramină ale celebrului chimist dr. Bertelli din Milan, aprobate de consiliile sanitare superioare din Italia și România.

O cutie costă numai lei 2.95; patru cutii lei 10.95.

De vânzare în provincie la toate farmaciile și în București la drogheria centrală Mihail Stoenescu, str. Academiei No. 2; la drogheria Ilie Zamfirescu, str. Academiei No. 4 și la drogheria «Căinele Negru», Ion Țetzu, strada Lipscani, București.

Toate cutiile care nu vor avea în interiorul lor o instrucție în limba română cu stampila administrației ziarului «Universul» str. Brezoianu No. 11, București, se vor considera ca falsificate.

Ori-ce familie trebe să adopte pentru desinfecție o-dăilor, privaților, etc., preparatul NAVA mai cu seamă pe timpul de față, când toate epidemiile ca Febra-tifoidă, Anghina-difterică, fac ravagii mari.

Desinfecțantul NAVA are o putere de 20 de ori mai mare de cât acidul fenic.

— Se vinde numai la administrația ziarului «Universul», strada Brezoianu No. 11 București, cu următoarele prețuri:

1 Tinichea de 1 kilogram . . . lei 3.50
1 » » o jum. kgr. . . » 2.—
1 Sticlă . . . » 0.90

— Rabat la revinzători —

5 BANI în toată țara

În toate diminețile apare «Universul» politic, care se vinde 5 bani în toată țara. Conține ilustrații—e cele mai frumoase, știrile și telegramele cele mai importante din țară și străinătate. Publică zilnic un foarte interesant roman și importanta operă: «Note asupra vieții regelui Carol în războiul de la 1877—78.»

CEL MAI MARE DEPOZIT DE Ceasornice

se află la administrația ziarului UNIVERSUL, Strada Brezoianu No. 11, București.

Ceasornice de nikel de la lei 4.90 până la lei 8.50.
Ceasornice de metal soarelui, care n'au nici o deosebire de un ceasornic de aur adevărat, cu lei 9.90, lei 10.90 și 13.50.

Domnii doritori vor găsi la depozitul ziarului nostru cel mai bogat asortiment de ceasornice de tot felul, de metal alb sau aurit și oxidat, de argint și de aur, pentru dame și bărbați, care se vind cu 30 la sută mai ieftin de cât ori unde.

Bogat asortiment de ceasornice de masă cu deșteptător, de metal sau de lemn artistic sculptat.—Lei 4.50, Lei 8.50, etc. etc.

Pendule de bronz mic de masă, foarte elegante, numai cu lei 5.50 bucata.

Pendule mari de bronz, pentru masă, de o rară frumusețe, acoperite cu un glob de sticlă albă.—Prețuri de ocaziune.

Pendule de perete, de lemn frumos sculptat, cu musică, care cântă un frumos cântec la fie-care ceas.—Lei 22 și lei 24 bucata.

Ceasornic de aur *patent Traian*, sistem Roskopf perfecționat, premiat cu cea mai înaltă distincțiune la cea din urmă expoziție specială de ceasornice din Geneva (Elveția).—Bucata lei 170 pe comptant.—Nici cu 300 de lei nu se găsește un asemenea ceasornic, fiind de aurul cel mai fin și solid și de un mers cel mai regulat, garantat.—Același ceasornic de metal nichelat Lei 17.50 și de metal oxidat lei 19.50

LANTURI de tot felul

fantazie, de metal aurit sau oxidat și de aur, pentru dame și bărbați, cu prețuri ne mai pomenit de ieftine.

Reparații de ceasornice

se efectuează în modul cel mai perfect și durabil, la atelierul înființat de administrația ziarului UNIVERSUL, care a adus expres din Elveția două lucrători din cea

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNȚEPLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:
Lei 2.50 pe an în toată țara
Abonații primesc ca premiu un roman de 1 volum

Redacția și Administrația :
No. 11, — Strada Brezoianu, — No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
apare o dată pe săptămână

Am anunțat că Ziarul Călătoriilor va aparea de două ori pe lună, însă, în urma mai multor cereri ce am primit din partea cititorilor, ne-am hotărât a 'l scoate odată pe săptămână, adică în fie care Marți.

Sunt foarte mulți cititori cari au găsit acest ziar așa de interesant, în cât ne-au cerut să 'l publicăm chiar de două ori pe săptămână. Suntem dispuși de a face și aceasta, însă, fiind-că numărul acestora este cam restrâns, dorim ca înainte de a ne decide să scoatem Ziarul Călătoriilor de două ori pe săptămână să aflăm părerea majorității cititorilor noștri.

Deci rugăm pe cititorii noștri de a ne răspunde printr'o simplă carte poștală dacă doresc sau nu să publicăm Ziarul Călătoriilor de două ori pe săptămână.

Aventurile a două Pariziene IN RUSSIA

Trecuseră două său trei luni de la asasinarea lui Alexandru II, comisa de nihilisti.

Dezordinea, bănuiala, teroarea copleșiseră toată Rusia.

Toți tremurau numai la gândul că o rudă a lui sași numai un amic să nu comită cea mai mică imprudență, fiind-că poliția, care putea să aresteze pe ori-cine, l'ar fi bănuia ca nihilist.

Se întâmpla din această cauză că îndată ce un individ era bănuia că are idei liberale, era ocolit de toți, după cum se ocolește un ciumat.

La graniță apoi supraveghierea ajunsese la culme; peste tot locul se bănuia conșpiratori, peste tot se zăreau bombe.

În acel timp o nenorocită femeie, o poloneză, cu două fete născute în Paris, una a sa și cea-l'altă adoptată, împinsă în nevoie de mizerie, porni în călătorie, neștiind ceea ce se întâmplase și ceea ce se petrecea în Rusia, cu fiicele ei, în scopul de a se prezenta unor rude ce avea în Polonia, de la care spera vr'un ajutor. Sosiți la Wirballen, cea dintâi stație rusească din linia Berlin Petersburg, se ceru de către poliție pașapoartele călătorilor spre a fi examinate cu atențiune.

Pe când vameșii cercetau toate bagagiile, impiegatul chiamă pe nume unul după altul pe călători, îi examinează în mod personal, observă cu minuțiozitate pașapoartele și la cea mai mică neregularitate respinge de la graniță pe nefericitul călător; în cazul în care nu găsește nemerit de a-l aresta și de a-l trimite sub bună escortă la postul de poliție.

Femeea de care vorbim mai sus, cu cele două fete ale sale, fu chemată și ea. Din nenorocire, în vagon ea spusese unui domn cu care călătorea împreună, că una din cele două copile nu era poloneză ci franceză; ast-fel, pe când impiegatul de la graniță examina pașaportul femeii, acel domn cu care călătorise înștiință despre acest lucru pe impiegat, care recunoscând în individ pe un agent de poliție, începu a releva o gravă neregularitate în pașaport. Spre a se explica, poloneza povestea că se socotea văduvă de vr'o zece ani, că văduvia ei se urca la epoca de represiune comunală din Paris, și că pentru asta nu putea afirma că bărbatul ei murise; vorbi despre familia ei care locuia la Danoburg și împrejurimi, că se măritase la Breslavia, și arată niște scrisori vechi în care tutorele ei, care 'l slujise de tată, o încuraja să vie în Polonia pentru binele copiilor ei.

Dar impiegatul, văzând că de la acea femeie nu capătă nici un bacșiș, în urmă căruia ar fi închis un ochi, se încăpățână și refuză de a o lăsa să treacă.

Nu mai în urma rugăciunilor nenorocitei 'l propune ca să 'l lase pe cele două fete, și ea să se ducă la Danoburg singură, spre a căuta garanții asupra identității ei, necesare pentru liberă trecere; după care s'ar fi putut reîntoarce să ia pe cele două fete.

Ce putea să facă sormană?

Era nevoită a se supune voințelor polițistului; fericită încă că găsise în apropiere de gară niște bunțărani din Wirballen, cari se însăreinară, până la reîntoarcerea ei, cu îngrijirea celor două fete. Și așa Zaleski—acesta era numele femeii—plecă la Danoburg împreună cu domnul care deja semnalase impiegatului de poliție neregularitatea pașaportului și care se propusese de a o însoți în acel oraș, unde, după spusele ei, avea multe cunoștințe.

Acel domn nu era alt-ceva de cât un polițist călător, cari în Rusia colindă prin toate părțile.

Trecuseră opt zile de când cele 2 fete fuseseră primite de familia de agricultori, și mama lor nu dăduse nici un semn de viață.

Obosite, plictisite de așteptare, într'o dimineață ele voiau să lase Rusia, țară pentru ele plină de spaimă și de pericole, mai cu seamă pentru acela pe care li-l povestise buna țărancă la care steteau și care era tot poloneză.

Încet-încet, ca și cum s'ar fi dus la plimbare, cele două fete porniră pe drum pe lângă linia ferată, sperând să ajungă neobservate la apropiata graniță germană.

Ele umblau pe subțirele strat de zăpadă al lunii Octombrie și se o-

preau la fie-care moment spre a vedea dacă cine-va le urmărește sau le spionează. Deja se zărea granița și se credeau sigure că o vor putea trece, când auziră în urma lor un tropăit de cal și uitându-se văzură că era o patrulă de cazaci; se opriră, prefăcându-se că culeg flori de pe câmp.

La vederea celor două fete, brigadierul care comanda patrula dete comanda de «sta!» și descălecând de pe cal se apropie de ele, mirosind o aventură galantă.

Luiza și Maria, spăimântate, se retraseră la marginea drumului, dar cazacul, apropiindu-se cu capela în mână, le întrebă ce fac pe acel drum.

Maria, care era cea mai tare și care tremura mai puțin ca Luiza, explică motivul pentru care se aflau acolo, și anume că, lăsate de mama lor la Wirballen, pe când ea se dusese la Dunabourg spre a aduce deslușirile cerute de șeful poliției din gara Wirballen, ele, obosite de a aștepta, și neaflându-se în siguranță pe solul rusesc, se îndrumaseră spre a ajunge la granița germană, care lor li se părea mai sigură și unde ar fi putut aștepta pe mama lor.

Brigadierul cazac 'și închipui repede, ca de obicei, un complot politic, și după ce a întrebat pe copile spre a afla cât se putea mai mult, le zise că trebuia să meargă cu el la postul vecin, unde superiorul lui va decide ceea ce va trebui să se facă. Luiza mai slabă, se sperie așa de tare în cât leșină; Maria însă încercă prin lacrimi și rugăciuni de a obține de la acel cazac ca ele să fie lăsate să treacă granița.

Dar totul fu în zadar; brigadierul comandă patrulei de a se reîntoarce, și luă pe Luiza, tot leșinată; iar pe Maria o predete unui soldat, care o așeză pe șeaua lui, și neținând seamă de strigătele și plânsele Mariei, o luă în brațe și, urcându-se pe cal, comandă plecarea; în curând galopul calilor acoperi strigătele Marioarei, pe când Luiza era tot leșinată.

Cine erau acele fete?

Iată ceea ce povesti călătorind cu polițistul necunoscut ei, d-na Zaleski.

«Acum șapte-spre-zece ani locuiam cu bărbatul meu, care era polon, la Paris, când avui o copilă, căreia 'l dădui numele de Maria Luiza, o vecină a mea, nevasta unui onest lucrător, născu și ea în aceeași săptămână o copilă, care fu numită tot Luiza. Cele două familii se legară din ce în ce mai mult în prietenie; bărbatul meu da lecții de limba germană și colinda spre a vinde mici portrete pe care eu le împodobeam cu bucățele de stofă; ast-fel familia noastră trăia foarte bine. Cel-l'alt vecin era ceasornicar și câștiga în de-ajuns.

«Bărbatul meu însă lipsea adesea din Paris spre a merge la Londra și la Geneva, spre a 'și găsi amicii săi expulsați, atât poloni cât și ruși.

«Intr'una din acele călătorii cea-sornicarul și nevasta lui muriră de holeră și eu mă însărcinau de a alăpta și pe sormană orfană; la reîntoarcere bărbatul meu găsi două capete blonde în leagăn.

«Intr'o zi bărbatul meu, plictisit de tipetele celor două copile, grăbi plecarea lui. Absența lui se prelungi de data aceea mai mult ca de obicei și eu, atât din neliniște cât și din oboseli, căzuî bolnavă și fui transportată la spital; cele două copile, prelungindu-se absența bărbatului meu și boala mea, fură duse de către vecini în azilul săracilor.

«In fine, după două luni de boală, eșii din spital.

«Prima mea grijă fu aceea de a merge la azilul săracilor spre a lua pe Maria-Luiza, fiindcă imi propusesem de a lăsa pe orfană în mâna providenței, fiindcă forțele și mijloacele mele nu-mi permiteau să cresc două fete.

«Prezentându-mă la azil, cerui copila sub numele de Maria Luiza Zaleski, consemnată la cutare epocă, și în același timp rugai pe custode să mă lase să sărut pe cea-laltă copilă, pe care trebuia să o părăsesc. Dar care nu fu uimirea mea, durerea mea când mi se aduseră cele două fetițe, declarându-mi că fuseseră consemnate amândouă sub același nume și fără nici un semn ca să le deosebească una de alta. Nu mai puteam deci ști care era fiica mea, și plângând mă reîntorsei cu amândouă în brațe; atunci le iubii ca și cum ar fi fost ale mele și nu avui altă grijă de cât să fac fericirea lor.

«Bărbatul meu 'l văzui pentru ultima oară pe timpul comunei; de la acea epocă nu mai avui nici o știre despre el și mă considerai ca văduvă».

Această simplă povestire deșteaptă în mintea poliștilor o serie de bănueli și în timpul restului călătoriei el combină—sigur de a fi recompensat și premiat,—o acuzare în contra femeii, ca și cum ea ar fi o emisară a nihilistilor, în așa chip că nefericita Zaleski, îndată ce sosi la Dunabourg, fu arestată și băgată în închisoare, în așteptare ca să se mai facă cercetări.

Cele două fete în acest timp, în galopul cailor cazacilor, fură transportate la un post fortificat care se găsea pe linia graniței.

Brigadierul, făcându-și raportul, lăsă ca căpitanul comandant al postului să descurce lucrurile. Căpitanul văzând pe cele două fete plângând și tremurând de spaimă că se găseau în mijlocul soldaților, își

asupra stărei lor.

Atât Luiza cât și Maria confirmară ceea ce povestiseră brigadierului și reînnoiră rugăciunea ca să le lase să treacă granița. Dar tocmai această dorință de a părăsi Rusia dădu de bănuiră căpitanului, care tocmai voi să comande arestarea fetelor, când un tânăr ofițer, care ascultase povestirea celor două pariziane, se adresă căpitanului, îi spuse că era mai bine, ca, mai înainte de a le pune în închisoare, să se asigure dacă spusese adevărul, la care lucru, dacă căpitanul consimțea, el singur se însărcina cu aceasta.

Cum însă nu se puteau ține două fete la postul de gardă, el le va conduce la o mătușă a lui—contesa Gabriloff—care locuia în castelul Margraven cu o nepoată, cu care el era logodit.

Mătușa, având apoi cunoștință la Paris, ar fi putut să se informeze în acea parte, pe când el, prin ajutorul agenților săi proprii, s'ar fi înformat la Dunabourg dacă exista o familie Zaleski.

Căpitanul, după o matură reflexiune, aderă la cererea tânărului locotenent, și acesta, arătând tot respectul cuvenit celor două pariziane, plecă cu ele la Margraven.

Însă, spre a nu fi nevoit să se ducă la Wirballen spre a lua pașapoartele fetelor, tot cu consimțământul căpitanului comandant, trecură granița și se îndrumară spre a ajunge la prima stație; dar drumul era destul de lung și spre a scuti de prea multă oboseală pe tovarășele lui, locotenentul se gândi de a lua un mijloc oarecare de transport; întâmplarea și norocul facu ca ei să întâlnească o teleguță, o cărucioară în trebuintă în toată Rusia, condusă de un *mujick*, care 'l duse la Margraven.

Locotenentul Petrovitch Gabriloff consemnă pe cele două pariziane mătușei lui și cu datele furnizate de fete, plecă la Dunabourg spre a face cercetări despre rudele femeii Zaleski.

Acele cercetări fură foarte ușoare, fiindcă se află repede în contact cu un bătrân și foarte bogat bancher, anume Chamblat, care auzind de acest caz, se revelă ca tutore al femeii Zaleski și ca depozitarul unei bogate moșteniri care i se cuvenea ei; și imediat ajută pe locotenent, luând și pe un nepot al lui, student în drept, care reușiră să afle locul unde zăcea sormană Zaleski și făcură multe demersuri cu influența lor până o liberară.

E zadarnic de a se spune bucuria și fericirea acelor fete auzind că se

primise de la tutorele Chamblat darea socotelilor, care o făceau bogată, cu o avere de peste un milion, ea plecă spre a relua pe cele două fete.

Călătoria fu lungă; în timpul ei locotenentul 'și desvâlu sentimentele care 'l cuceriseră cu totul la vederea Luizei, și că, cu toate că era logodit cu vara lui Alessia, pe care abia o cunoștea, era gata să părăsească totul spre a fi soțul fericit al Luizei.

Zaleski încercă oricel mijloc de convicțiune pentru ca să uite întâlnirea cu Luiza și să-și amintească că era logodit cu vara lui Alessie; că logodna trebuia să fie urmată de nuntă dacă ținea la onoarea lui și la liniștea familiei. Locotenentul primi cu durere acest sfat.

Întâlnirea mamei cu fetele fu foarte emoționătoare. Enric, nepotul tutorului, văzând pe Maria atât de frumoasă, se gândi că nici în Polonia, nici în Franța nu putea să găsească o asemenea frumusețe, dar tăcu.

So-iră la Paris și nici după un an Maria era nevasta bogatului, frumosului și bunului Enri, și Luiza primea vestea că Alessia, logodnica locotenentului Gabriloff, murise de o boală de piept, și că Gabriloff o cerea de nevastă de la mama ei.

Se reîntoarce și bărbatul, Michail Zaleski, care spuse soțului Mariei că nevasta lui era fata lui, pe când Luiza era fără familie, dar, despre un asemenea lucru nici nu se vorbi, spre a nu se tulbura fericirea de care mica familie se bucura.

Părintele Ieronim

EPISOADE DIN CĂLĂTORIA MEA

LA

POLUL NORD

II

Vânătoarea de vițel de mare.—*Fram* ne ajunge din urmă.—În drumul către insulele Noue Siberii.—Marea liberă.—Iluzia lui Sverdrup.—Ploșnițele.—Iarna se apropie.—Pregătiri împotriva frigului.—Observații meteorologice.

Un vânt ușor suflă dinspre sud și, pentru a ne pune la adăpost în potriva vântului, ne îndreptăm către partea de nord a gheței, luând toate măsurile pentru a fi gata de luptă. Henriksen se ține înainte cu un cârlig în mână, eu mă așez în urma lui, în timp ce Luell vislește încet de tot. Un vițel de mare, însărcinat poate cu paza turmei, ridică capul, atunci ne oprim; apoi continuăm drumul, îndată ce el nu

cătarul vaporului. Din când în când, câte o doamnă din societatea noastră se avintă în câte o luntre, apoi, după exercițiul acesta, se liniștește din nou. În momentul când ne-am apropiat cât era nevoie de sloiul pe care se odihneau vițeii, Henriksen ochește unul și asvârle cârligul. Din nefericire, ochind ceva prea sus, arma alunecă d'asupra capului ani-

afară din apă, vițeii se aruncă spre luntre, scoțând urlete îngrozitoare, apoi se afundă din nou plescând apa cu furie pentru a reveni iarăși la suprafață. Desnădejdea lor e neînchipuită; dintr-o clipă într-alta mă aștept să văd unul din monștrii ăștia agățându-se de marginea luntrei pentru a o răsturna. Ce-i răniți, de și valuri de sânge le isvorăsc din

Pe când noi ne munceam să ridicăm vânatul nostru pe un sloi, restul bandei se îndrepta spre noi amenințătoare, urlând; de prisos am mai fi împușcat, căci ne era peste putință să le ridicăm pe bord. Degrabă după asta, *Fram* veni în urma noastră să ne întâlnească și, după ce am imbarcat vițeii împușcați, ne-am urmat drumul.

Henriksen ochește unul și asvârle cârligul (Pag. 12, col. I).

lului și-l cade pe spinare. Imediat, cu o ușurință ciudată, monștruoasele animale se afundă în apă, pentru a se întoarce după aceea în pre noi, cu capetele ridicate. Imediat pe cel mai zdravăn, el șovăiește și apoi dispare; tot așa un altul, ușor rănit, se

nas și din gură, se arată tot așa de îndârjiți ca cei-l'alți. În mijlocul învâlmășelei, isbutesc să le trimitem noui gloanțe. De data asta, atinși de moarte, ei plutesc fără simțire pe luciul apei. Pentru a împiedica de la fugă pe cei-l'alți, Henriksen

Planul meu era să poposim la îmbucătura fluviului Olonek pentru a imbarca o nouă turmă de câini. Acuma sezonul e prea înaintat pentru a încerca o asemenea întreprindere. Ce e drept, aș fi foarte fericit să-mi întăresc pota, dar mi-e teamă de vr'un îngheț prin lacurile acestea; ar fi un an perdut asemenea în călătorie. Nu ne putem

insulele noiei Siberii.

În direcția aceasta marea este cu desăvârșire liberă. Nici o gheață nu se zărește.

Momentul decisiv se apropie acum. Dacă teoria pe care se bazează expedițiunea, e adevărată, trebuie să întâlnim în scurtă vreme un curent ce mână spre Nord.

Ce ne va aduce ziua de mâine? Speranțe sau decepții? Dacă totul va merge bine, noi vom întâlni insula Sonikov, pământ necunoscut încă. Ce plăcere îmi umple sufletul, știind că plutesc pe o mare ce n'a fost spintecată încă de nici o navă, către regiuni misterioase! — Aerul e atâta de plăcut, că ne-am putea crede cu o sută de mile spre Sud.

19 Septembrie. — N'am văzut nici odată o navigațiune mai frumoasă. Impins de vânt și de elice, *Fram* înaintează mereu; și marea e vecinic limpede. Cât va ține așa? Instinctiv ochii mei se îndreaptă spre Nord, ca și cum ar vrea să pătrundă în viitor. Dar aceeași întunecime, care arată desăvârșita lipsă a gheței, li se prezintă la orizont. De la 6 Septembrie vântul ne e favorabil. Nimeni nu se îndoește în Norvegia, că în momentul acesta noi ne îndrumăm de-adreptul spre pol, străbătând marea liberă, pe când noi ne găsim totuși destul de îndepărtați de Nord. Dacă acum două zile chiar, mi-ar fi prezis cineva întempleră aceasta, nu l'ași fi putut crede.

Suntem acum prin 77° lat. n. Până unde vom merge ast-fel? Eu am zis tot-d'a-una că aș fi foarte mulțumit să pot ajunge până la 78° lat. n. Dar Sverdrup e mai pretențios; el vorbește de 80°, chiar de 84° și de 85°. El crede serios în existența faimoasei mări libere de la pol, — visul geografilor în camera cămăra el le-a citit operele, — și se necăjește adesea de glumele mele. Eu mă întreb dacă nu cum-va sunt jocul vreunei iluzii, dacă nu cum-va visez.

20 Septembrie. — În dimineața aceasta m'am trezit brusc din visele mele. Pe când eu, aplecat pe hărțile mele, socoteam că speranțele ce m'aș nutrit atâta vreme, se vor realiza în curând, — că nu mai aveam mult până la 78° lat. n., *Fram* suferi o isbitură puternică. Dintr-o săritură am ajuns pe bord și, ce să văd înaintea ochilor?... Prin pânza de ceață ce se așternuse din văzduh, se zărea un câmp imens de gheață.

Zilele următoare am ținut marginea ghețurilor și am isbit să facem trei-zeci de mile către Nord.

21 Septembrie. — Am descoperit pe bord prezența unui infinit număr de ploșnițe, — pasageri de cari trebuia să ne scuturăm.

22 Septembrie. — Suntem într-o apă ce se îngroașă se pare

ultima limită a apei libere. Înaintea noastră e numai gheața, și către Nord ceața alburie la orizont dovedește întinderea nesfârșită a gheței. Vechii exploratori arctici credeau de trebuință, pentru siguranța navei, să petreacă iarna aproape de coaste; asta era însă tocmai ce eu căutam să evit. Toată dorința mea era să intre *Fram* în mijlocul gheței, cu desăvârșire depărtat de pământ.

Vaporul plutește încă, încet, înconjurat de sloiuri mari, dar eu cred că ghețurile acestea vor fi reședința noastră de iarnă.

23 Septembrie. — Astăzi războiul împotriva ploșnițelor. Isbim cu șivoae de aburi printre scânduri, prin îmbrăcămintele canapelilor, și prin toate sălășurile unde se odihnește dușmanul. După asta, vestmintele au fost supuse aceluiaș tratament. Nădăjduim că ne-am cotorosit de acești plăcuți tovarăși.

24 Septembrie. — *Fram* e din toate părțile înconjurat de gheață.

25 Septembrie. — Gheața se îngroașă zi cu zi. Timpul e senin și frumos. Noaptea trecută au fost — 13°. Iarna se apropie cu pași repezi.

După toate aparențele, suntem pentru tot-d'a-una prizonierii ghețurului, și nu mai mă aștept să-l văd pe *Fram* afară din gheață de cât atunci când va trece de cealaltă parte a polului, în apropierea Atlanticului.

Din zi în zi soarele se apleacă spre orizont și temperatura scade. Noaptea groaznică a iernei arctice se apropie.

Deci, începem a face pregătirile în vederea acestei dețineri. Să prefacem nava într-o locuință de iarnă, să luăm toate măsurile pentru a ne adăposti în contra frigului, în contra gheței și a presiunilor, într'un cuvânt în potrivă tuturor puterilor groaznice ale naturii, înaintea cămăra profetii de rău augur au prezis că vom cădea; astea sunt de o cam dată ocupațiunile noastre.

După asta organizăm ateliere diferite. O brutărie am stabilit în camera bucătăriei, un atelier mecanic în camera mașinei, și un cuptor de ferărie pe pod. În alte camere am făcut ateliere pentru frînghi și alte lucrări de mai mică însemnătate. Așa că toate instrumentele, de la cele mai gingașe până la cele mai din topor, se puteau face pe bord.

Din primele zile ale arestului nostru în mijlocul gheței, moara de vânt destinată pentru căldura și lumina electrică, fu așezată în fruntea tuturor.

Fridtjof Nansen

(Urmare)

Poimâne, Juoi 13 Noembrie curent, va apare No. 4 din ziarul «Teatru, Muzică și Modă».

Conține 4 mari ilustrații și o bucată de muzică pentru canto și piano, precum și povestiri, poezii și senzaționalul roman «Lupta pentru amor».

10 bani numărul în toată țara.

JULES VERNE

Castelul Carpaților

III

Celui d'între căruia 'y spuse această veste, fu judecătorul Kolț. Cum îl zări, Frik îi strigă de departe:

— A luat foc castelul, stăpâne!

— Ce spui acolo? Fric.

— Spun ceea ce este.

— Ce ești nebun?

Intr'adevăr cum să se poată aprinde grămada cea de petre? Aceiaș lucru ca și când ai spune că Neagoe, vârful cel mai înalt din Carpați, s'ar fi aprins.

«Zici Frik, zici că a luat foc castelul?... repetă judecătorul.

— Ese fum dintr'însul.

— Poate e vr'o negură.

— Nu, e un fum... Poftim să vezi.

Și amândouă se îndreptară spre strada cea mare din sat, la marginea unei terase înalte, de unde se putea vedea castelul.

Odată acolo, Fric întinse ocheanul judecătorului Kolț.

De sigur că întrebunțarea acestui instrument nu 'i era mai cunoscută de cât păstorului său.

— Ce este asta? zise el.

— O mașină, care v'am cumpărat-o pentru două florini, și care face patru.

— De la cine?

— De la un bocceangiu.

— Și ce să fac cu ea?

— Pune o la ochi, îndreptează-o spre castel, și ai să vezi.

— Judecătorul făcu ce 'i spuse.

Intr'adevăr era fum, acela care izvora dintr'un coș al castelului.

— Un fum! repetă judecătorul uimit.

Dar iată că lângă ei sosiră Mariuța cu Nicu Dec, care se întorcea acasă.

— Ce faci cu asta? zise tinerul punând mâna pe ochean.

— Să vezi departe, răspunse ciobanul.

— Glumești, Frik?

— Glumesc și nu... răspunse

... iată, nu 'i ține de

... scob, înțeleg

... p...

u întâmpinarea logodnicului.

Ea și apoi el luară ocheanul și-l dreptară spre castel.

Maî sosiră vr'o două spre zece ve-
ni, cari pe rând luară ocheanul și
e uitară la castel.

— Un fum, un fum! la castel...
ise unul.

— Poate că a căzut trăsnetul peste
castel? adăogă un altul.

— A tunat astă-noapte?... întrebă
judecătorul pe Frik.

— Nicî măcar o dată, de vr'o opt
ile, răspunse ciobanul.

Și toți oamenii ăstia rămăseseră
a de buimăciți, maî tare de cât
acă li s'ar fi spus că s'a
eschis Retegatul, și a is-
bucnit un vulcan dintr'in-
sul.

Satul Werst are așa de
mică însemnătate, că cea
maî mare parte dintre geo-
grafi nu pomenesc de din-
sul. In ordinea adminis-
trativă, e maî prejos de cât
chiar vecinul său, satul
Vulcan, după numele mun-
telui cu acelaș nume, pe
care sunt amîndouă satele
situate pitoresc.

Vulcan nu se compune
decît de «slujbași» însă-
cinați cu paza graniței,
vameși, jandarmi, percep-
tori și infirmieri pentru
carantine.

Werst se compune însă
maî mult din cultivatori,
ca la vr'o patru cincî sute
în total.

E o stradă, satul acesta,
nu maî mult decît o stra-
dă, compusă maî toată din
coaste, ceea ce face mer-
sul foarte anevoios. Ser-
vește de drum natural în-
tre granița românească și
cea transilvănească. Pe
acolo trec turme de boi,
de berbeci și porci, ne-
gustori de carne proas-
pătă, de fructe și cereale,
Valea aceasta e foarte ro-
litoare, afară de asta e
parte bogată în produc-
tîni miniere.

In sat poți număra vr'o șase-zece
case, neregulate, cu câte un a-
peris capricios, cu vîrfuri țuguiat,
fața dînd în grădină, d'asupra
seî un pod cu o fereștrică, un
d acoperit cu pae, un coșar, ba
case au câte un puț cu o cum-
și găleată, apoi două trei băl-
care încep a se scurge cînd
pîrîiașe înconjurată de spini
răcinii, așa e satul Werst. Dar
astea sunt drăgute
pe la uși și pe la

cât pot de sus.

Și sus de tot, pe d'asupra satului,
vîrfurile munților, albastriți din depăr-
tare, se cufundă cu azurul cerului.

La Werst nu se vorbește nicî nem-
tește nicî ungurește; se vorbește nu-
maî românește, și chiar cele câte-va
familii, care s'au pripășit prin sat,
tot românește, și tot «legea» romă-
nească o urmează.

Religia o ține acolo un popă, care
șade în Vulcan, și slujește la amên-
două satele.

Civilizația n'a pătruns însă pe aici,
de aceea credințele acestea primitive
nu trebuie să ne mire.

Ce înseamnă ceața aceea care ese din cetățue....Te negură?
(No. 1, pag. 6, coloana 2).

Și cu toate acestea la Werst e o
școală și o judecătorie. Dar dascălul
Hermod nu poate să învețe pe cel-
lalt, de cât ceea ce știe și el, adică
a serie, a citi și a socoti. Cât despre
știință, geografie, istorie, literatură,
nu știe de cât de cântecele populare
și legende de prin partea locului.

Cât despre judecător, trebuie să
vedem cam la ce dau oamenii de pe
acolo, această numire.

Jupân Kolt era un omuleț de vr'o
zeci de ani. Român de
cărunt, mus-
maî mult
ăcut.
lăria moare,

chimirul la brîu, vesta fără de mă-
neci, pantalonii scurți și umflați, bă-
gați în cisme. Maî de grabă primar
decît judecător; cu toate că fun-
cțiile lui îl nevoiau adesea să se a-
mestece între certurile oamenilor,
maî mult se îndeletnicea cu adminis-
trarea satului, care-l aducea oare care
folos bănesc. Așa de ex., de la toate
transporturile, toate vînzările, cum-
părările, lua câte un folos, fără a
maî vorbi de taxa podăritului pe
care orî ce străin o plătea în mîna
lui.

Din toate astea jupânul Kolt se a-
lesese cu oare-care stare. Dacă cea
maî mare parte din țărani
sunt mâncați de dobîndă,
care va face în scurt
timp pe ovrei proprietari
pe pămînturi, judecătorul
putu să scape de lăcomia
lor. El nu datora nimă-
nuî nimic. Avea turme de
oi, pășune bune pentru
turme, culturî bine între-
ținute, vii din care își
scotea vinul și de vînzare
și pentru consumația lui.

Negreșit casa jupânului
Kolt e cea maî frumoasă
din sat. O casă de petre,
mă rog, cu fața întoarsă
spre grădină, ușa între a
treia și a patra fereastră,
înconjurată de verdeață
deasă, iar în față două fagi
stufosi, cari umbrează niște
brazde de flori.

In spate o livadă, cu
verdețuri în straturî, și
pomî roditori înșiruiți fru-
mos.

Înăuntrul casei sunt o-
dăi frumoase foarte cu-
rate; într'unele mîncă
în altele dorm, cu mobi-
lele zugrăvite, mese, pa-
turi, bănci și scăunașe,
polițele pe cari strălucesc
oalele și tingirile, grinzile
tavanului de care sunt
atîrnate ulcioare cu pan-
glici, și cele mari acope-
rite de scorturi și cergî,
care țin locul de dulapuri
și cufere; apoi pe pereții

vîruiți portretele patrioților români,
între alții eroul popular din al XV-lea
secol, voivodul Vayda-Hunyad.

Iată o casă încântătoare, care ar
fi fost prea mare numai pentru un
om. Dar nu era singur jupânul Kolt,
vădov de vr'o zece ani, avea o fiică
frumoasă, Măriuța saî Miorița, foarte
admirată de la Werst și până la Vul-
can și maî încolo chiar. Miorița în-
seamnă «oiță». Dar oița se mărise.
Acum era o fată grațioasă de vr'o
douăzeci de ani, blondă cu ochi ne-
gri, cu o privire foarte blîndă, în-
cântătoare la arătare și plăcută în a-
cțiune. Părea că se
titare, e
ar

niciu roșu la gât, la umeri și la mânicuțe, fusta ei strinsă cu o cingătoare cu cataramă de argint, cu catrința ei, albastră și roșie, legată la mijloc, cu cismulițele ei de piele galbenă, batista subțire aruncată peste pâr, pârul ei lung strins într-o coadă, care e înpodobită cu o panglică sațu cu un lan de metal.

Da! e fată frumoasă Miorița Kolt, și ceea ce nu strică nimic, bogată pentru satul acesta pierdut în funlul Carpaților. Bună gospodină? Negreșit fiind-că duce casa tatălui său. Instruită?... De! la școala dascălului Hermod, a învățat să citească, să scrie, să socotească; și socotește, scrie, citește foarte bine, dar n'a mers mai departe. În schimb nimeni n'o întrece în ceea ce privește legendele și fabulele Transilvănene. Știe poate mai mult decât profesorul său. Cunoaște legenda Ieanei-Ko, stinca Fecioarei, unde o prințesă cam fantastică a scăpat de urmăririle tătarilor; legenda peșterii smeului, în valea «Suișul Regelui» legenda cetățuiei Derei; care fu construită «pe timpul zinelor»; legenda Detunatei, renumitul munte bogaltic, care seamănă cu o vioară uriașă de piatră, și în care cânta dracul în timpul nopților furtunoase, legenda Retezatului cu vârful retezat de o vrăjitoare; legenda trecătoarei Thorda, pe care o străpunsese cu sabia Sfântul Ladislav. Voită mărturisi că Miorița crede în toate închipuirile acestea, dar asta nu o făcea să pară mai puțin încântătoare și draguță.

Mulți băieți din sat o găsiu pe gustul lor, chiar fără să se gândească la averea ei. Dar de ce să'i mai facă vorbe. Nu era ea oare logodită cu Nicu Dec?

Un tip frumos de român era Nicu Dec; douăzeci de ani, statură înaltă, sdravăn, cap trufaș, pâr negru, privire dreaptă, apucături fercheșe sub cojocul lui de oaie brodat pe la cusături, ținându-se voinicește pe picioarele lui subțiri, picioare de corb, cu o înfățișare de hotărîre la mers și la mișcare.

Era pădurar, adică tot atât militar pe cât civil. Cum avea ceva pământuri pe lângă Werst, plăcea satului, și cum era la arătare un voinic draguț și trufaș la apucături, nu dis plăcea fetelor, pe care, să nu se fi încercat nimeni s'o ia, sau chiar s'o privească de aproape. De alt-fel nimeni nu se gândea la asta.

Căsătoria lui Nicu Dec cu Măriuța Kolt, trebuia să se celebreze peste vr'o cincisprezece zile—pe la mijlocul lunii viitoare. Cu prilejul acesta satul făcu sărbătoare. Jupân Kolt, avea să facă lucruri bune. Nu era avar. Dacă i plăcea să câștige parale, nu se da în lături d'a le cheltui, când se iva prilejul. Apoi, după ceremonie, Nicu Dec va locui în ca-

sa familiei, care trebuia să'i rămăie după moartea judecătorului, și poate Măriuța, când il va simți lângă dânsa, poate nu'i va fi teamă, auzind scârțâitul unei uși sau crăparea vr'unei mobile în nopțile lungi de iarnă, să vadă înfățișându-se vr'o fantomă de prin legendele ei.

Ca să completez lista celor mai fruntași din satul Werst, e bine să mai vorbim de două, de dascăl și de doctor.

Dascălul Hermod era un om gras, cu ochelari, de vr'o cincisprezece ani, având veșnic între dinți țeava curbă a lulelei sale tot-d'auna umplută, cu niște pâr rar și sburlit pe un cap turtit. Marele lui merit era de a ascuți bine condeele de gască ale elevilor săi. Nimeni nu le ascutea ca dânsul cu briceagul cel vechiu! Apoi avea o scriitură bună și de asta se îngrijea el mai mult de cât orice: elevii lui trebuiau să aibă o scriitură frumoasă. Incolo, instrucțiunea venea în al doilea rând — și se știe ce învăța dascălul Hermod, ce învăța generațiunile de băieți și fete de pe băncile școlii.

Și acum e rîndul medicului Patak.

Cum se poate, era un medic la Werst, și satul mai credea în lucruri supranaturale?

Da, dar e de trebuință să ne înțelegem asupra titlului pe care 'l luase medicul Patak, ca și pentru titlul pe care îl avea judecătorul Kolt.

Patak, omuleț cu burta mare, gros și scurt, în vârstă de patruzeci și cincisprezece ani, făcea pe medicul la Werst și prin împrejurimi. Cu îndrăzneala lui neclintită și vorbe ametoare, insufla tot atât respect ca și păstorul Frik, ceea ce nu era puțin lucru. Vindea consultații și doctorii, dar așa de inocente, că nu făceau mai rele boalele mușterilor săi, așa de ușoare, că s'ar fi vindecat și singure! De altminterlea pe acolo oamenii sunt sănătoși; aerul e foarte bun, boalele epidemice sunt necunoscute pe acolo, și dacă oamenii mor, e pentru-că trebuie să mori, ori unde al fi pe pământ. Cât despre doctorul Patak,—da, i se spunea doctor. — N'avea nici o învățătură în știința medicinei, nici chiar în farmacie. Era un fost infirmier de la carantină, care avea îndatorirea de a supraveghea pe călători de la graniță. Nimic mai mult. Dar se vede că era de ajuns asta pentru populația din Werst. Trebuie să mai adăugim că Doctorul Patak era un om tare de înger — cum trebuie să fie un om, care se îndeletnicește cu îngrijirea oamenilor săi.

De aceea nu admitea nici una din superstițiile care umblau prin populațiunea din Carpați, chiar nici acelea despre castel.

Ridea de ele, și glumea. Și când se

spunea față de el, că nimeni nu a mai apropiat de castel, de când nu se mai ține minte:

— Să nu mă prea desfideți de a-mă duce la cocioaba voastră! repeta el cu vrea să'l audă.

Dar cum nimeni nu se gândea să'l desfidă, doctorul Patak nu fusese acolo niciodată, și de aceea castelul din Carpați rămase tot acoperit de o taină nepătrunsă.

IV

În câte-va minute vestea adusă de cioban se răspândi în tot satul.

Jupân Kolt, avînd în mînă ochiul acela prețios, se întoarse acasă cu Nicu Dic și cu Miorița. În acest moment, nu mai era pe terasă decât Frik, înconjurat de vr'o douăzeci de bărbați, femei și copii, la care se mai adăogară și câțiva țigani. Impresurați pe Frik, îi puneau întrebări, și ciobanul răspundea cu cea mai mare importanță, ca un om care văzuse un lucru extra-ordinar.

— Da, repeta el, eșia fum de la castel, mai ese fum încă, și va eșia fum atît cât va rămăne piatră din piatră.

— Dar cine să fi aprins focul acela? întrebă o bătrînă, care își împreună măinile.

— Cortul, răspunse Frik, dînd Dracului numele care i se spune în aceste părți, și iată un afurisit care mai de grabă știe să ție focul de cât să'l stingă!

Și toți se uitau spre castel și afirmău că ved fumul, deși de la această distanță nu se deosebia nimic.

La Werst era un loc de întrunire, unde veneau beutorii, și chiar cei cari fără să bea veneau să mai vorbească de afacerile lor. Acest local, deschis tuturor, era principalul său, mai bine zis, unicul han din sat.

Cine era proprietarul acestui han?

Un ovreiu numit Ionas, om cum se cade, în vîrstă de șaisprezece ani, cu o fizionomie atrăgătoare, dar foarte evreiască, cu ochii lui negrii, nasul încovoiat, buza lungită, părul lînos și barba tradițională. Foarte îndatoritor, împrumuta bucurios sume mici la unul și altul, fără a se arăta prea scrupulos pentru garanții, nici prea cămătar pentru interes, cu toate că voia să fie plătit la scadențele primite de împrumutător. Bine ar fi dacă toți evreii stabiliți în Transilvania ar fi ca Ionas.

Din nenorocire, Ionas era o excepțiune, dar cei mai mulți coreligionari dai lui stabili aici, împrumutau cu dobînză mare, și sunt neîndurători pentru plăți. Așa că cele mai multe pămînturi au să treacă, cu timpul, în măinile evreilor.

(Va urma).

VARIETĂȚI

Ultima expresie a tatuagiului. — Societatea de anatomie și fiziologie din Bordeaux semnalează un caz de tatuagi, din cele mai ciudate constatate până acum.

Tatuatul de care e vorba, are tot corpul «ilustrat» cu desemnuri foarte artistice executate după gravuri.

Așa, pe partea dinainte a corpului ni se înfățișează un copil, o femeie așezată în fața unei mese, un pumnal ținut de o mână femească. Acesta din urmă este un capo-d'operă de tatuagi, — un tatuagi rar, multicolor. Pumnalul pare intrat în pielea care, în locul acesta, este tatuată în roșu pentru a simula picăturile de sânge. Dedesubt e un buchet de flori albastre și roșii.

În spate, acest om ciudat, și-a tatuat «pedeapsa trădătorului Dreyfus» reproducă întocmai după o gravură publicată într-un ziar ilustrat.

Pe brațe are capete de femei, mănunchi de flori, un cap de zău, un

cap de mort, un mănunchi de trandafir, un cap de leu, un portret de d'Artagnan, un șarpe încolăcit, un fluture ce zboară și o inscripțiune: «Trăiască 14 Iulie 1899» data la care se va elibera el din armata.

Fără îndoială, dacă vre-un călător ar fi povestit această ciudățenie, între aventurile sale și ast-fel n'ar fi fost luată dintr-o sorginte oficială, — foarte puțin dintre cititorii noștri ar fi putut-o crede posibilă.

Arta dentară în Japonia. — Citim în revista *Scientific american* următoarele amănunte ciudate, privitoare la dentistica japoneză:

Dentistul japonez smulge dinții cu degetele sale, fără ajutorul vreunui instrument. El apucă, cu foarte multă îndemănare capul pacientului, de unghiurile maxilare, așa că gura să fie nevoită a sta deschisă; apoi, virându-l în gură degetul mare și indexul de la cea-laltă mână, el smulge, când e nevoie, și în nu mai multă vreme decât un minut, cinci, șase, șapte dinți din gura bolnavului, fără

ca acesta să poată închide gura măcar o singură dată. Dar nici odată dentistul japonez nu smulge mai mult de trei-zeci și două de dinți, același bolnav și la aceeași operație.

Oricât de necrezut ar putea să pară obiceiul acesta, el va părea foarte firesc atunci când vom înțelege felul în care japonezii sunt pregătiți la exercițiul acestei arte.

Într-o scândură de lemn fraged se fac mai multe găuri și în ele se înțepenesc niște cue tot de lemn; apoi scândura aceasta e așezată pe pământ și dentistul-ucenic, cu degetul mare și indexul, trebuie să apuce și să smulgă cuele unul după altul, fără ca scândura să sufere cea mai ușoară sgușuitură. Acest exercițiu se repetă treptat, cu scânduri din lemn tot mai tare, înțepenindu-se cuele tot mai bine. Cea din urmă probă se face cu o scândură de sejar; când candidatul o trece cu succes, e destul de «copt» pentru exercițiul artei sale.

A apărut No. 3 din ziarul ilustrat săptămânal

Teatru, Musică și Modă

care conține:

Curierul Modei. — Tata și fiul (povestire). — Olimpia Mărculescu (biografie). — De la 30 de ani (poezie de Carol Scrob). — Modelele noastre. — Înco frunză (poezie de Al. Șontu). — Din Scriitorii vechi (o scrisoare a lui Cesar Boliac asupra femeii). — Regulile bune societății. — Igiena. — Curierul Teatrelor. — O serată muzicală în Dorohoiu. — Bucătăria. — Lucruri folosite. — Jocuri de Salon. — Varietăți. — Anecdote. — Distracții.

Ilustrații: Portretul d-soarei Olimpia Mărculescu. — 2 pagini cu ilustrații de modă. — O bucată de muzică: *Singuratec vals*.

10 bani exemplarul în toată țara.

De vânzare la toate chioșcurile și vinzătorii de ziare.

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pentru un an în toată țara lei 5. — Pe jumătate de an lei 2 60.

Abonații pe 1 an vor primi ca premiu un frumos roman ilustrat de un volum.

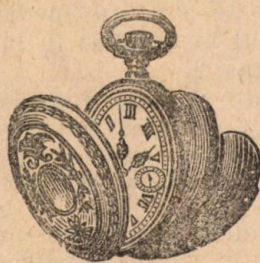
Abonații din provincie vor trimite 10 bani în plus pentru portul premiului.

Acest ziar se dă gratis la toate persoanele care se abonează pe un an la „Universul” politic cotidian.

No. 4 va apare Joi 13 Noembrie a.c.

5 BANI în toată țara

În toate dimineațele apare „Universul” politic, care se vinde **5 bani în toată țara**. Conține ilustrațiile cele mai frumoase, știrile și telegramele cele mai importante din țară și străinătate. Publică zilnic un foarte interesant roman și importantă operă: «Note asupra vieții regelui Carol în rezboiul de la 1877—78.»

CEL MAI MARE DEPOZIT DE

Ceasornice

se află la administrația ziarului UNIVERSUL, Strada Brezoianu No. 11, București.

Ceasornice de nikel de la lei 4.90 până la lei 8.50.
Ceasornice de metal soarelui, cari n'au nici o deosebire de un ceasornic de aur adevărat, cu lei 9.90, lei 10.90 și 13.50.

Domnii doritori vor găsi la depozitul ziarului nostru cel mai bogat asortiment de ceasornice de tot felul, de metal alb sau ațrit și oxidat, de argint și de aur, pentru dame și bărbați, cari se vind cu 30 la sută mai ieftin de cât ori unde.

Bogat asortiment de ceasornice de masă cu deșteptător de metal sau de lemn artistic sculptat. — Lei 4.50, Lei 8.50, etc. etc.

Pendule de bronz mic de masă, foarte elegante, numai cu lei 5.50 bucata.

Pendule mari de bronz, pentru masă, de o rară frumusețe, acoperite cu un glob de sticlă albă. — Prețuri de ocaziune.

Pendule de perete, de lemn frumos sculptat, cu muzică, care cântă un frumos cântec la fie-care ceas. — Lei 22 și lei 24 bucata.

Ceasornic de aur *patent Traian*, sistem Roskopf perfecționat, premiat cu cea mai înaltă distincțiune la cea din urmă expoziție specială de ceasornice din Geneva (Elveția). — Bucata lei 170 pe complot. — Nică cu 300 de lei nu se găsește un asemenea ceasornic, fiind de aurul cel mai fin și solid și de un mers cel mai regulat, garantat. — Același ceasornic de metal nichelat Lei 17.50 și de metal oxidat lei 19.50

LANTURI de tot felul

fantazie, de metal aurit sau oxidat și de aur, pentru dame și bărbați, cu prețuri ne mai pomenit de ieftine.

Reparații de ceasornice

se efectuează în modul cel mai perfect și durabil, la atelierul înființat de administrația ziarului UNIVERSUL, care a adus expres din Elveția doi lucrători din cei mai experți. — Reparațiile se garantează pe timp de un an.

Între orele 12—1½ atelierul de reparațiuni este închis

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNȚEPLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:

Lei 4.50 pe an în toată țara

« 2.50 « $\frac{1}{2}$ « « «

Abonații pe un an primesc și un roman de 1 volum.

Redacția și Administrația:

No. 11, — Strada Brezoianu, — No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

apare de 2 ori pe săptămână

MARȚEA ȘI VINEREA

CAPRA DE AUR

Mă aflu în călătorie prin sudul Franței cu Alexandru Dumas, și în apropiere de Arles, orașul înfloritor de odinioară al romanilor, ne abăturăm pe la satul Fontvieille pentru ca să vedem vestita peșteră numită Cordova și care a jucat un oare-care rol în timpul când arabii năvăliseră în Europa.

După ce admirăm peștera din gura ei, ne întoarserăm la casa țeranului la care luasem gazdă și țeranul, care ne însoțise la peșteră, zise:

— E o poveste asupra acestei peșteri; o știu toate babele din sat.

După rugămintea noastră, se duse la casa vecină și curând se întoarse cu o femeie care, cu toți anii ei, era încă sprintenă.

— Ah! zise dînsa, domnii voese să cunoască istoria peșterii Cordova?

Și luând loc pe un scaun, începu grăbită:

— Era în vremea când necredincioșii dărimaseră orașul și jefuiseră câmpiile; atunci a eșit, nu se știe de unde, un uriaș și, cu ciocanul său, a început să ompeze pișani, așa că se umpluse tot ținutul de cadavre. Văzând așa, arabii cari mai rămăseseră trecură marea îndărăt în țara lor, însărcinând pe unul din vrăjitorii lor să le ascundă comorile în peștera Cordova. Vrăjitorul grămădi acolo tot aurul și toate petrele prețioase ale sarasiniilor și închise peștera prin vrajă.

La cât va timp în urmă sarasinii având trebuință de bani, îl trimiseră înapoi ca să ia ce era mai scump. De teamă să nu fie recunoscut, vrăjitorul se îmbracă cu un costum de pelerin și pălăria lui cea mare îi ascundea o parte din figură. Într-o noapte el veni și bătă la ușa unui han care se afla în jos de orașul Baux.

Pe vremurile acelea de sânge, oamenii nu prea deschideau noaptea; însă hangiu, văzând îmbrăcămintea acelui străin, se hotărî să-i dea o cameră pentru noapte și cu asta a greșit.

Înainte d'a se face ziuă, vrăjitorul s'a sculat incetșor, s'a dus la grajd, a încărcat cu saci goi țărî catării hangiuului și, luându-i de dîndărăt, a plecat fără să-l vadă nimeni.

De o cam dată vrăjitorul se duse pe malul celui lac care se vede de aci, s'a uitat puțin pe d'asupra și mormoind descăntece, a cules una din acele flori cari cresc în apă și se afundă când vrea cine va să le apuce.

Porni atunci la deal cu catării și ajungînd la peșteră, care era închisă, bătă stîncă cu codița floarei, ros-

tind mereu descăntece și chîemînd pe capra de aur care e zina peșterii.

Atunci d'odată, stîncă se desfăcu și peștera rămase deschisă ca mai înainte.

Vrăjitorul intră repede înăuntru și după ce umplu sacii cu aur și cu diamante, voia să-i pună pe catării, când iată capra reuțăcioasă mănca floarea de valismerie care rămăsese jos; atunci d'odată peștera se închise la loc peste vrăjitor.

Când se făcu ziuă și hangiuul nu și găsi găsi catării în grajd, porni cu un păstor mic după hoț. Ajungînd în munte, înăgarul pe care încălicase hangiuul, simțind în apropiere pe tovarășii săi de grajd, începu să sbiere. Hangiuul se învîrte de câte va ori și și găsi animalele pascînd în liniște.

Mulțumit de asta, se pregătia să se întoarcă acasă când auzi d'odată un glas plîngător eșind din fundul pămîntului.

— Fraților, nu mă lăsați! zicea glasul, și pe viul Dumnezeu o să vă fac mai bogați decît regii.

— Nu-i asta glasul hoțului? întrebă hangiuul.

— Da, stăpâne, răspuse micul păstor, o fi căzut în vr'o prăpastie.

— Eu lași lăsa bucuros acolo, însă e un om care ține de biserică și poate mi se întâmplă vr'o nenorocire.

— Ei, unde ești, părinte? strigă hangiuul.

— Sunt închis prin vrajă într'o peșteră plină de aur și diamante. Dacă mă scoți d'aci îți dau atîția bani încît să poți cumpăra moșia asta.

— Dar cum să fac ca să te scap? întrebă hangiuul biruit.

— Coboară-te la lac și rupe o floare de valismerie rostind de trei ori numele lui Alah. Vino apoi cu floarea aci și o să-ți spun ce să mai faci.

Hangiuul lăsa pe micul păstor să păzească catării, alergă la lac și curînd se întoarse cu floarea. Atunci vrăjitorul îl învîță cîntecul prin care putea s'aducă pe capra de aur.

Păstorul tremura din toate încheiturile, însă stăpînul său, apucat de frigurile avuției, nu mai știa ce face. El era acum al celui necurat, căci chemase pe Dumnezeul păgînilor.

Micul păstor, curios ca toți de seama lui, îl urma d'aproape. Dînsul văzu stîncă despîcîndu-se și într'o ameteală, zări și comorile sarasiniilor.

Vrăjitorul plănuse ca îndată ce hangiuul va intra, să se repeadă la el și să-l răpească floarea și să fugă din ținut lăsînd pe hangiu să moară de foame în peșteră. La urmă avea să se întoarcă și, fără să mai lase floarea jos, avea să încarce comorile și să plece.

Însă capra, ca și cum i-ar fi ghițit gîndul, se repezi înaintea lui la hangiu, îi luă floarea și intră în pă-

mînt; iar stîncă se închise la loc cu mare sgomot.

Copilul leșinase de frică; când își veni în fire, încălică pe măgar și se întoarse în goană la han, cu catării.

Tot ținutul fu pus în picioare; oamenii veniră în grămezi mari la munte; însă în zadar strigară pe hangiu și pe pelerin; nici unul nu răspunse. S'a crezut că în furia lor, s'au ucis între dînșii.

Copilul n'a putut spune decît ceea ce văzuse; cît despre descăntec, nu-l auzise pe tot Mulți s'au încercat d'atunci să urmărească pe acea capră care se arăta une-ori dimineața, însă n'au isbutit, căți va s'au încercat s'o împuște dar gloanțele nu se prind de ea.

— Ei, dar cum se face că peștera e azi deschisă? întrebă pe bătrînă.

— A deschis-o cu mult mai în urmă un episcop de la Arles, care a stricat descăntecul; însă în clipa când peștera s'a deschis prin rugăciunile preoților, și comorile necurate ale sarasiniilor s'au prefăcut în praf.

E. A. Spoll.

Poimîne, Joul 20 Noembrie curent, va apare No. 5 din ziarul «Teatru, Muzică și Modă».

Conține 4 mari ilustrații și o bucată de muzică pentru canto și piano, precum și povestiri, poezii și senzaționalul roman «Lupta pentru amor».

10 bani numărul în toată țara.

EPISOADE DIN CĂLĂTORIA MEA

LA

POLUL NORD

II

Zilele treceau foarte ușor, căci eram ocupați cu întreținerea în bună stare a tuturor părților bastimentului, și nici într'un atelier nu era lipsă de lucru. Ferarul Lars dregea dintre pistoalele stricate, său făcea un cuțit, un ciocan, ori o piedică pentru urși; mecanicul Amund-en repara oare și cari instrumente; Magtad ceasornicarul se chinuia cu vre o coardă ce trebuia înlocuită la un ceasornic ori cu vre un termograf ce trebuia curățit; frîghierul lucra hamurile pentru câini. Altminteri, fie-care era ciobotarul său, confecționându și înălțăminte din pânză groasă, postav și blană, după un model născocit de Sverdrup. De altfel moara de vînt ne da și ea de lucru destul. Trebuia să-i supraveghem mersul, să o îndreptăm după vînt și, când gerul arunca brumă mai groasă, să-i curățim aripele, —

muncă foarte plăcută pentru cei friguroși, cărora cele mai de multe ori le înghețeau degetele săi nasul.

Pe lângă toate acestea, mai aveam și lucrările științifice. Cele mai absorbitoare erau observațiile meteorologice. Noaptea și ziua ele trebuiau făcute la fie-care 4 ore și chiar la fie-care 2 ore în unele zile. Cu ele era însărcinat Scott-Hansen, asistat de Johansen, până în Martie 1895, și după aceea de Nordahl. Observațiunile din timpul nopții erau făcute de omul de pază. La fie-care două zile, când vremea era senină, Scott-Hansen și ajutorul său determinau astronomicește pozițiunea bastimentului. Pe când tovarășul nostru efectua aceste calcule, tot personalul «equipagiului» sta grămadă la ușa cabinetelor, pentru a aștepta proclamațiile. Devierea era înspre sud, în spre nord? era pentru noi o chestie de foarte multă însemnătate.

Doctorul era mult mai puțin ocupat. După ce a așteptat zadarnic să-i cadă vre un bolnav, desnădăduit de cauza pe care o reprezenta, dădu căinilor îngrijirile necesare. O dată pe lună el cântărea pe fie-care membru al expediției și-i determina numărul corpusculilor roșii ale hemoglobinei. Rezultatul acestor cercetări era cu aceeași nerăbdare așteptat de oamenii noștri, pentru a se putea constata imunitatea lor în privința scorbutului.

Printre experiențele noastre științifice, mai erau determinarea temperaturii apei la diferite adâncimi, măsurarea cantității de sare ce conținea apa în diferite regiuni, colecționarea și studiul speciilor de animale ce am găsit în aceste mări nordice, determinarea gradului de electricitate a aerului, observarea formelor, creșterii și tăriei gheturilor, cum și a temperaturii diferitelor straturi de gheață, și altele. Supraveghierea acestui departament o aveam eu.

În sfârșit mai e de amintit observarea regulată a *aurorilor boreale*, pentru studiarea căreia aveam ocazia cea mai minunată. După ce m'am ocupat cât va timp eu în aceste studii, le-a luat Blesning asupra lui, iar când am părăsit corabia, am lăsat în sarcina lui și continuarea celorlalte observații ce mi rezervasem.

Pescuitul forma de asemenea o parte destul de însemnată a ocupațiilor noastre, și aci trebuia să ajute cu toții, mai ales când era vorba a se pescui la adâncimi mai mari, ceea ce ne da de lucru une-ori pentru mai multe zile.

Viața pe bord era într-o zi aproape ca în toate celelalte; ast-fel că descrierea unei zile va ajunge pentru cunoașterea aproximativă a tuturor celorlalte.

La opt ore ne sculam și luam dejunul; acest dejun se compunea din

pâine rece (de grâu și secară), brânză (olandeză, chester, sweizer, brânză de vacă), carne de vacă sau de berbec conservată în cutii și sărată, limbi de Chicago conservate tot așa, slănină afumată, icre, apoi compoturi și peltele de fructe. De trei ori pe săptămână mâncam și pâine proaspătă și adesea prăjituri de tot felul.

În ce privește băutura, la început beam în fie-care zi cafea și ciocolată; mai târziu însă beam pe rând cafea numai de două ori, ceai de două ori și ciocolată de trei ori pe săptămână.

După dejun, câți-va din oameni aveau să îngrijească de câini, să le dea de mâncare, — pește sau paste preparate anume pentru ei, — să le dea în sfârșit îngrijirile de cari aveau nevoie. Cei-l'alți își vedeau de asemenea fie care de treaba pentru care era destinat.

Fie-care pe rând trebuia să fie ocupat câte-o săptămână pentru a da ajutor la bucătărie, la spălatul vaselor, la pus masa și la servit bucatelor. Bucătarul trebuia, imediat după dejun să compună lista bucatelor pentru prânz și să înceapă numai de cât în prepararea lor. Câți-va dintre noi obișnuiau a face câte-o plimbare pe gheturi, ca să mai ia aer și în același timp să examineze starea gheturilor, apărarea lor, etc.

La ora unu ne adunam cu toții la masă, unde ni se serveau de obicei trei feluri: supă, carne și desert, sau supă, pește și carne, pește și desert, sau, în sfârșit, une-ori, numai pește și carne. Pe lângă carne aveam în tot-d'auna cartofi și legume proaspete sau macaroane.

Cu toții eram mulțumiți de mâncare; nici acasă nu ne-am fi hrănit cu mult mai bine, ba unii din noi de sigur nici așa. Dar ne și îngrașam cu toții; unul sau două începuseră chiar să facă burtă.

În timpul mesei, când venea rândul berii, petreceam cu istorisiri și glume. După masă, aceia dintre noi cari obișnuiau să fumeze, se retrăgeau sătul și mulțumiți în bucătărie, ce servea și de cameră de fum; în cabine tutunul nu era admis de cât la ocazii excepționale, sărbătorești. În bucătărie, își treceau vremea fumând și povestind; une-ori se iscau și discuții foarte aprinse. Apoi, că mai mulți dintre noi făceau câte o scurtă *siestă*, după care fie-care se apuca iar de lucrul său, până la 6 ore seara, când ziua obișnuită de muncă se încheia și eram chemați la masă.

Cina era aproape identică cu dejunul; atâta numai că drept băutură aveam în tot-d'a-una ceai. După masă iar se fuma în bucătărie, pe când salonul se transforma în cabinet de lectură. Aveam, în adevăr, o grațioasă bibliotecă, pe care o datoram

generozității diferiților autori și altor prieteni ai expediției. Ne-a prins foarte bine: citeam foarte mult. Dacă generoșii donatori ne-ar fi putut vedea aci în Nordul depărtat, stând seara în jurul meselor, cu capetele cufundate în cărți și colecții de gravuri, ar fi putut cunoaște ce neprețuite tovarăși erau pentru noi aceste cărți și cât de mult ele contribuiau ca să prefacă vasul nostru «Fram» într-o mică oază în mijlocul acelei colosale pustietăți de gheturi; și aceasta i-ar fi putut umplea cu drept cuvânt de mulțumirea de a fi făcut un dar cu adevărat folositor.

Pe la 7 și jum. săi opt veneau la rând cărțile de joc sau alte jocuri, cu cari ne treceam vremea, împărțiți în grupuri pe la mai multe mese, așa până târziu. Câte unul din noi trebuia să-și facă rândul la arișton, învârtind și delectându-ne cu melodiile noastre frumoase. Sau că Johansen își lua armonica și ne cânta fel de fel de arii plăcute. Mai mult ne plăcea cum cânta «O Suzanna» și «Marșul lui Napoleon peste Alpi».

Pe la miezul nopții ne duceam la culcare, după ce se puneau la cale rândul vegherii. Fie-care din noi trebuia să vegheze câte un ceas. Ce le venea mai greu oamenilor la aceste vegherii, se pare că era scrierea memoriului și pândă, atunci când câinii prin lătratul lor anunțau apropierea urșilor. Afară de aceasta, cel care era de pază, la câte două sau patru ceasuri mai avea să se urce ca să consemneze observațiile meteorologice în contra termometrelor.

Pot spune, cred, că în genere vremea ne trecea plăcut și ușor și că, cu împărțirea regulată a ocupațiilor, ne simțeam foarte bine.

Notițele luate de mine zi cu zi vor da o idee și mai bună despre felul vieții noastre. Să las deci să vorbească ziarul meu:

Martă, 26 Septembrie. — Vrem frumoasă. Soarele e acum cu mult mai jos. La amiază era la 9 grade d'asupra orizontului. Iarna se apropie cu pași repezi. Astă-seară avem o temperatură de —26 gr. Celsius, totuși nu ni se pare prea rece. Din nenorocire, observațiile de azi nu ne arată o înaintare simțitoare spre Nord; n'am ajuns încă de cât la 78° 50 latitudine nordică. Spre seară am făcut o plimbare pe gheturi.

Nu poate exista ceva mai frumos decât o noapte arctică. E par'că o regiune văzută în vis, pictată în culorile cele mai delicate ce se pot închipui; sunt culori transformate în eter. O umbră se topește în altă, așa că nu știi unde sfârșește una și unde începe cea-laltă, — și cu toate acestea le vezi pe toate. Nici o formă nu se deosebește; totul e ca o muzică slabă, visătoare, o melodie departată,

lung întinsă pe coarde prinse în surdină. Nu e oare toată frumusețea vieții sublimă gingașă și curată ca noaptea aceasta? Dați-i culori mai strălucitoare, și nu va mai fi așa frumoasă.

Cerul e ca o boltă enormă, albastră în tot înaltul, apoi mai jos trece treptat prin verde, lila și violet până la margini. Peste întinderea gheburilor s'a lăsat o umbră rece albastră-violetă, pătată cu nuanțe mai deschise, palid-roșietice, acolo unde se mai reflectează ultimele luciri ale zilei ce se sfârșește. Sus în înălțimea albastră strălucesc stelele pacifice. Spre miază-zii lucește luna mare, roșie-galbenă, împrejurată de un cerc mare galben și de nori ușori auri, cari plutesc pe fondul albastru.

Apoi, lumina boreală își întinde peste boltă cerească vëlul ei strălucitor argintiu, care ne transformă, când în galben, când în verde, când în roșu; se răsleşte și iar se strânge, schimbându-și forma fără încetare, până când se împarte în nenumărate fâșii tremurătoare de argint strălucitor, printre cari trec razele lui undulând; apoi, toată strălucirea dispăre. În momentul următor limbi de foc pornesc drept spre zenit, și iarăși o rază luminoasă țîșnește drept în sus de la orizont, până când totul se topește în lumina unei. E ca și oftatul unui suflet ce dispăre. Ici și colo mai tremură câte-va raze de lumină, nehotărâte ca o presimțire — e praful de pe strălucita haină a luminei boreale. Dar deodată iar se îndoesc fulgerile și spectacolul nesfârșit reîncepe. Și totul se petrece într-o tăcere mormentală, ca o simfonie a infinitului.

Nici odată n'am putut pricepe faptul că viața acestui pământ se va sfârși odată și că va rămânea gol și pustiu. La ce atunci atâta frumusețe, când nici o ființă nu va mai fi ca să se bucure de ea? Acum încep să înțeleg. Acesta e pământul viitor — aici e frumusețea și moartea. Dar spre ce scop? Ce să însemneze toate aceste corpuri cerești? Citiți răspunsul, dacă puteți, pe firmamentul albastru acoperit de stele!

Miercuri, 27 Septembrie. — Vreme turbure și vînt puternic de la sud-vest.

Nordahl, care azi împlinește funcțiile de bucătar, avea să scoată niște pastramă dintr'un sac ce fusese două zile lăsat în apa mării: Cum puse mâna pe sac, începu să strige speriat că era plin de niște gângani, îl aruncă și fugi, pe când gânganii se răspândeau în toate părțile. Erau un fel de raci cari își făcuseră drum prin sac la carne. Numărul lor era enorm, atât în sac cât și afară. O descoperire bună; în tot cazul, nu eram amenințați să pierim de foame,

câtă vreme puteam să ne procurăm așa de ușor raci, cufundând pur și simplu un sac în apă.

Bentsen e caraghiosul expediției; mereu îi stă gândul la farse. Adineauri numai ce ved pe unul din oameni alergând, oprindu-se în fața mea și așteptând, plin de respect. Bentsen îi spusese că l'am chemat. Era iar o păcăleală cum face într'una.

Jouă, 28 Septembrie. — Ninge și bate vîntul. Azi e pentru căini ziua mîntuirii; până acum au dus, ce e dreptul, o viață foarte melancolică pe bord; de când am plecat din Chabarova, au fost mereu legați. Valurile îi stropeau, se sugrumau aproape în zgărzi, suferiseră de boala de mare și trebuiseră să stea, fie vreme bună fie rea, în locul unde soarta aspră îi înălțase, fără a se putea mișca mai mult decât le permiteau lanțurile. Așa erau tratate, bietele animale, cari aveau să ne apere și să ne mîntue în ceasul primejdiei! Numai când va veni această vreme, vor avea și ei, cât-va timp, locul de onoare.

Fridtjof Nansen

(Urmare în numărul viitor)

Cu începere din saptămîna aceasta, Ziarul Călătorilor va apare de două ori pe săptămîna, adică: Marțea și Vinerea. Numărul 4 va apare Vinerea viitoare, 21 Noiembrie curent.

JULES VERNE

Castelul Carpaților

III

Hanul «Regelui Matei» — așa se numește hanul — ocupă unul din unghiurile străzii care trece prin mijlocul satului.

E o clădire veche, jumătate de lemn, jumătate de piatră, cojită prin unele locuri, dar acoperită cu verdeață și foarte frumoasă la arătare. Nu se compunea de cât dintr'o locuință de pămînt, cu o ușă cu geamuri dînd într'o terasă.

Înăuntru intrau mai întîi într'o sală mare, mobilată cu mese pentru pahare și cu scăunase pentru beutori, de o poliță de stejar, pe care sciteau tingirile, ulcioarele și sticlele, și de o tejghea de lemn înegrit, în dosul căreia Ionas era totdeauna la bunul său plac.

Acum iată cum se lumina această odaie: două ferestre dădeau pe terasă, două ferestre opuse. Din acestea două, una avea ca o perdea deasă de plante agățătoare, așa că nu se mai putea deschide, și d'abia lăsa să treacă lumina printr'însa. Cea l'altă, când o deschidea-i, te puteai

uita departe printr'însa prin toată valea Vulcanului. La câte-va picioare mai jos, se desfășurau apele sgomotoase ale Niadului. De o parte, acest riț scobora panta dealului, după ce isvora din înălțimile Orgalului; iar pe de alta, întreținut de rîurile muntelui, se ducea murmurînd spre Sil, în care se vărsa.

La dreapta, alături de sala cea mare, erau vr'o jumătate de duzină de odăi unde rariii călători, găsiți adăpost.

Erau siguri acolo că găsesc o primire bună, prețuri moderate. Cît despre el, Ionas avea drept cameră de culcare o mansardă strîmtă, a cărei ferestruică da pe terasă.

În hanul acesta, în seara zilei de 29 Mai, avu loc o întrunire a fruntașilor din Werst, jupînul Kolț, dascălul Hermod, pădurarul Nicu Dec, vre o douăsprezece din cei mai de seamă locuitori. Doctorul Patak lipsea din adunarea asta de fruntași. Chemat în grabă de unul din mușterii săi, care nu putea să moară fără de dînsul, spusese că se va întoarce, îndată ce muribundul nu va mai avea nevoie de dînsul.

Așteptînd pe fostul infirmier, vorbeau de marele eveniment la ordinea zilei, dar nu vorbeau fără să mănânce sau să bea. Ionas le dădu mămăligă cu lapte, unora. Altor, le turnă unul după altul câte-va păhăruțe de rachiu.

Trebue să spunem că Ionas nu servea decît celor cari stău jos, observînd că cei cari steteau jos, consumau mai mult decât cei în picioare. Dar în seara aceea, trebuirile mergeau strună, căci toate scăunasele erau prinse de mușterii.

De aceea și Ionas mergea de la masă la masă, cu ulciorul în mână, umplînd paharele.

Erau opt ore și jumătate seara. Vorbeau de dimineața mereu, fără să fi ajuns la vr'o înțelegere. Atîta știa fie-care: dacă era locuit castelul din Carpați, de necunoscuți, ajungea tot așa de periculos pentru satul Werst, ca o pulberărie la intrarea unui oraș.

— Asta dă de gîndit, zice jupînul Kolț.

— Bine înțeles, afirmă dascălul trăgînd din lulea.

— Ceea ce 'i sigur, reluă Ionas, e că renumele rău, făcea deja mare pagubă prin împrejurimi...

— Și acum ce are să mai fie! strigă dascălul Hermod.

— Străinii nu veneau de cât foarte rar pe aici, spuse jupînul suspinînd.

— Și de acum n'au să mai vie de loc! adăogă Ionas, suspinînd ca și Kolț.

— O mulțime de locuitori se gîndesc deja să plece de aici, observă unul dintre beutori.

— Eu cel dintîi, reluă un țaran

voinic, putea să scape mai ușor, dar doctorul, cu picioarele lui lungi, burta groasă, d'abia răsuflând, tot mereu cădea, și pădurarul alerga ca să'l scoale.

— Ai să vezi, Nicule, că am să'mi rup un picior.

— Lăsa că'l vei drege.

— Ascultă, Nicule, nu mai glumi, de ce ne-am lupta cu ceea ce nu se poate!

— Aș! făcea Nicu, deja departe, iar doctorul era nevoit să'l ajungă.

În sfârșit cu chiu cu vai eșiră pe șesul Orgalului. Aci întâlneau iar apele spumoase ale Niadului.

După dorința doctorului se opriră, să se odihnească. De altminterlea li-era foame. Tolbele erau bine umplute și ploștile de asemenea.

De când plecaseră, doctorul nu putuse vorbi în tihnă cu Nicu Dek.

«Să vorbim puțin Nicule, și să vorbim serios, începu doctorul.

— Te ascult, răspunse Nicu.

— Gândesc că, dacă ne-am oprit, ne-om mai stringe puterile...

— Negreșit.

— Înainte de a ne întoarce la Werst...

— Nu... înainte de a ajunge la castel.

— Iată, Nicule, umblăm de șase ceasuri, și de abia suntem la jumătatea drumului.

— Ceea ce probează, că n'avem mult timp de pierdut.

— Dar o să ajungem noaptea, și cred, pădurarul, că n'ai să îndrăznești să intri noaptea în castel, va trebui să așteptăm ziua...

— Fie, o vom aștepta.

— Așa dar nu vrei să te lași de planul acesta nebun.

— Nu.

— Cum se poate! Iată-ne deja obosiți, având nevoie de o masă bună într-o casă bună, de un pat bun, într-o odaie bună, și te mai gândești să petreci noaptea cu ochii la stele...

— Da, dacă nu vom putea pătrunde în castel.

— Ei, și dacă vom pătrunde?

— Vom dormi acolo

— Acolo! strigă doctorul Patac.

Crezi, Nicule, că ași fi nebun să stai o noapte în castelul cela blestemat.

— Negreșit! afară numai, dacă nu îți place mai mult să stai singur afară.

— Singur, Nicule! Nu, n'a fost vorba așa, și dacă e vorba să ne despărțim, mai bine mă întorc în sat!

— N'a fost vorba să mergi cu mine până la castel?...

— Da, ziua, dar nu și noaptea.

— Ei bine, n'ai de cât să pleci, dar caută să nu răătăcești.

Asta neliniștea și pe doctor. Singur cum era să mă nemerească îndărăt, printre deșeurile de copaci și de frunze din cale?

De aceea căută să'l iea pe pădurar, cu binișorul, să vadă n'ar putea

să'l întorcă.

— Știi bine, dragă Nicule, că nici odată nu mi'ar da prin gând, să mă despart de tine... Fiind-că te încăpăținezi să mergi la castel, nu te las singur.

— Așa te mai înțeleg, doctore!

(Va urma).

La 1 Decembrie va apare No. 1 din ziarul

Universul amuzant-ilustrat

Acest ziar, format de 8 pagini, va apare de 3 ori pe săptămână: Lună, Miercuri și Vineri, și se va vinde cu 5 bani în toată țara.

Acest ziar va publica nuvele, diverse, anecdote, rețete, moda ilustrată, invenții și romanele cele mai frumoase între cari

Amantele celebre

o scriere de cea mai mare senzație

«Numerele 1 și 2 se vor da în mod gratuit la toți cititorii «Universului» politic cotidian.

Abonați «Universului» politic cotidian, cari ar dori să aibă și acest nou ziar, vor plăti numai lei 1.50 pentru 3 luni.

VARIETĂȚI

Secta chiorilor din Statele-Unite.

În țara Nebraska din Statele Unite, s'a întemeiat o sectă religioasă ai cărei aderenți trebuie neapărat să-și scoată câte un ochi, — dacă nu cumva le lipsește deja de mai înainte — de bună voie.

Intemeietorul acestei secte este Rev Béachim, păstorul unei biserici frecventată mai cu seamă de negrii. Fanaticul acesta, biziindu-se pe un oarecare verset dintr-o evanghelie, după care «orice creștin desăvârșit nu trebuie să aibă decât un ochi» îndeamnă pe credincioșii săi să se chioarească, pentru a putea intra în rai.

De alt-fel, el singur a vrut să dea acest exemplu; dar, scoțându-și un ochi din orbită, ochiul care i-a rămas s'a inflammat, și bine-credinciosul e în perspectivă de a rămânea orb cu desăvârșire.

Probabil că, atunci când nu va mai putea să vadă «răutățile lumii acesteia», fanaticul va fi oare-cum îndreptățit să se creadă un membru al raiului.

Chinezii în Mexic. — Un foarte mare număr de chinezi sosesc, în fiecare lună, în Mexic; acolo ei sunt întrebuințați la lucrări desemnate în genere femeilor. Ca și în Statele-Unite, ei spală cămăși, dădăcesc copii, fac mâncare, fac ori și ce, afară de munca câmpului, care, după cât se pare, nu'l atrage de loc.

Ceea ce mai e într-adevăr ciudat,

e simpatia ce mexicanele o capătă pentru chinezi; așa că mai bine de o sută dintre dinșii s'au căsătorit în Mexic. Faptul acesta naște întrebarea, dacă nu cum-va această simpatie este atavică? Ast-fel s'ar dovedi teoria emigrațiilor chineze în Mexic, în secolele anticolombiene.

Mastodonți în viață. — Un naturalist membru al societății științifice din Alaska, d. Charles Hallock, publică un memoriu în care declară că rasa mastodonților nu e stinsă încă.

După câte-va amănunte rusești, oare cari specimene din acest animal colosal, mult mai mare decât elefantul, ar trăi încă între muntele Saint-Hélias și fluviul Yukon, la câte-va sute de mile depărtare de gura fluviului Stewart și de fortul Selkirk.

Negoț de câini. — În Mandciuria și în toate părțile Chinei limitrofe Mongoliei, fermele unde se cresc numai câini sunt nenumărate.

Fiecare stabiliment nutrește mai multe sute din aceste animale, pe care le ucide prin strangulare, îndată ce ating vârsta de opt luni, pentru pielea lor. Pieile acestea foarte mari și acoperite de un păr admirabil, grație frigului ce domnește în acele regiuni, servesc la confecționarea vestmintelor de iarnă pentru locuitorii de acolo. Acești câini, întreținuți anume pentru pielea lor, se deosebesc foarte mult de rasele din Europa. Ei constituie mica bogăție a indigenilor, bogăție de altfel destul de modestă, căci pielea unui câine costă 1 fr. 50 bani.

Pieile se expediază prin diferite centre de negoț, la Moukden, și Fou-Tchéou, unde sunt lucrate. Comerțul acesta atinge cifra de 1.000.000 de lei la New-chang, unul dintre antrepozitele cele mai importante.

Cel mai vechi plutitor. — În urma unei staționări în Tamisa, s'a putut constata nu fără surprindere, că plutitorul cu trei catarte *True-Love*, e de o sută treizeci și trei de ani, fiind construit în Filadelfia la 1764. Prima sa călătorie în Europa datează de la 1765. Îndărăt nu se mai întoarce decât în 1773. La întoarcerea sa în Engiltera, luna Octombrie din același an, fu cumpărat de un furnisor englez, care îl întrebuință pentru transport de cărbuni.

Dimensiunile lui *True-Love* sunt următoarele: lungimea 29^m. 50, lărgimea 8^m. 15, adânc de 5^m. 18. Trage 296 de tone. Aceste dimensiuni cari, comparate azi cu ale plutitorului *Pensylvanie*, care e lung de 180^m, ne par destul de modeste; la 1764 însă erau socotite de extraordinare pentru un vapor de comerț.

GRATIS, GRATIS

Calendare și Trei Ziare

Cine se va abona, cu începere de la 1 Decembrie 1897, la ziarul «Universul» politic, care apare în fie-care zi la orele 6 dimineata, va primi următoarele premii:

Pentru 3 luni lei 4.80 în toată țara

PREMII GRATUITE

Abonații pentru 3 luni la «Universul» politic cotidian, primesc ca premii:

Calendarul de citit ilustrat al «Universului» pe anul 1898; Noul ziar al Călătoriilor și ziarul «Universul Literar» colorat, timp de 3 luni.

Pentru 6 luni lei 9.30 în toată țara

Abonații pentru 6 luni la «Universul» politic cotidian, primesc ca premii:

Calendarul de citit al «Universului» și calendarul portativ pe anul 1898, «Ziarul Călătoriilor», ziarul «Universul Literar» colorat, ziarul «Teatru, Muzica și Moda» pe timp de un an și 2 volume din romanele noastre ilustrate.

Pentru un an lei 18.50 în toată țara

Abonații pentru un an la «Universul» politic cotidian, primesc ca premii:

Calendarul de citit al «Universului» și calendarul portativ pe anul 1898, «Ziarul Călătoriilor», ziarul «Universul Literar» colorat, ziarul «Teatru, Muzica și Moda» pe timp de un an și 2 volume din romanele noastre ilustrate.

La Viena și la Veneția gratis

Toți abonații vor mai concura prin tragere la sorți la două bilete de dus și întors la Viena sau la Veneția.

VINDECAREA Boalelor de ficat, stomac și inimă

Curățirea sângelui stricat

■ **HAPURILE VEGETALE INDIANE** precum și **AMAR INDIAN** ale d-ului W. SIMON, vindecă în mod sigur și în scurt timp toate boalele de Ficat, Stomac și Inimă, în ori-ce formă se vor prezenta. Hapurile vegetale indiane și amarul indian, sunt **cei mai buni curători ai sângelui stricat**, în urma boalelor ficatului sau ale efectelor de microbi și miasme palustre (băltoase). — Hapurile Vegetale Indiane costă lei 2.80 flaconul. Amarul Indian costă lei 3 flaconul.

— Refuzați ca falsificate toate flacoanele sau borcanele care nu vor purta pe din afară pecetia ziarului «Universul» și pe dinăuntru o instrucție în limba română tot cu pecetia ziarului «Universul».

Se găsește de vânzare în București la drogheria centrală a d-ului M. Stoenescu, strada Academiei; la farmacia «Ochiul lui Dumnezeu», V. Thüringer, calea Victoriei No. 154; la drogheria Ilie Zamfirescu, strada Academiei No. 2; la drogheria Păcățianu, calea Victoriei No. 17 (hotel de France), precum și la toate farmaciile din țară.

Orî-ce tuse In contra tifosului

vindecată

Cine vrea să se vindece sigur și în scurt timp de ori-ce tuse, să cumpere numai **hapurile de catramină** ale celebrului chimist dr. Bertelli din Milan, aprobate de consiliile sanitare superioare din Italia și România.

O cutie costă numai lei 2.95; patru cutii lei 10.95.

De vânzare în provincie la toate farmaciile și în București la drogheria centrală Mihail Stoenescu, str. Academiei No. 2; la drogheria Ilie Zamfirescu, str. Academiei No. 4 și la drogheria «Căinele Negru», Ion Țetzu, strada Lipscani, București.

Toate cutiile care nu vor avea în interiorul lor o instrucție în limba română cu stampila administrației ziarului «Universul» str. Brezoianu No. 11, București, se vor considera ca falsificate.

Orî-ce familie trebe să adopte pentru desinfecție o-dăilor, privaților, etc., preparatul **NAVA** mai cu seamă pe timpul de față, când toate epidemiile ca Febra-tifoidă, Anghina-difterică, fac ravagii mari.

Desinfecțantul NAVA are o putere de 20 de ori mai mare de cât acidul fenic.

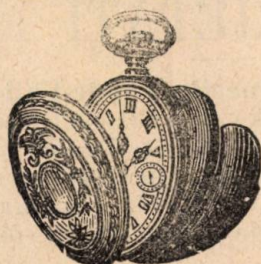
— Se vinde numai la administrația ziarului «Universul», strada Brezoianu No. 11 București, cu următoarele prețuri:

1 Tinichea de 1 kilogram . . . lei 3.50
1 » » o jum. kgr. . . » 2.—
1 Sticlă . . . » 0.90

— **Rabat la revinzători** —

5 BANI în toată țara

În toate diminețile apare «Universul» politic, care se vinde **5 bani în toată țara**. Conține ilustrațiile cele mai frumoase, știrile și telegramele cele mai importante din țară și străinătate. Publică zilnic un foarte interesant roman și importanta operă: «Note asupra vieții regelui Carol în rezbuiul de la 1877—78.»

CEL MAI MARE DEPOZIT DE

Ceasornice

se află la administrația ziarului UNIVERSUL, Strada Brezoianu No. 11, București.

Ceasornice de nikel de la lei 4.90 până la lei 8.50.

Ceasornice de metal soarelui, care n'au nici o deosebire de un ceasornic de aur adevărat, cu lei 9.90, lei 10.90 și 13.50.

Domnii doritori vor găsi la depozitul ziarului nostru cel mai bogat asortiment de ceasornice de tot felul, de metal alb sau aurit și oxidat, de argint și de aur, pentru dame și bărbați, care se vind cu 30 la sută mai ieftin de cât ori unde.

Bogat asortiment de ceasornice de masă cu deșteptător, de metal sau de lemn artistic sculptat. — Lei 4.50, Lei 8.50, etc. etc.

Pendule de bronz mic de masă, foarte elegante, numai cu lei 5.50 bucata.

Pendule mari de bronz, pentru masă, de o rară frumusețe, acoperite cu un glob de sticlă albă. — Prețuri de ocaziune.

Pendule de perete, de lemn frumos sculptat, cu musică, care cântă un frumos cântec la fie-care ceas. — Lei 22 și lei 24 bucata.

Ceasornic de aur *patent Traian*, sistem Roskopf perfecționat, premiat cu cea mai înaltă distincțiune la cea din urmă expoziție specială de ceasornice din Geneva (Elveția). — Bucata lei 170 pe comptant. — Nici cu 300 de lei nu se găsește un asemenea ceasornic, fiind de aurul cel mai fin și solid și de un mers cel mai regulat, garantat. — Același ceasornic de metal nichelat Lei 17.50 și de metal oxidat lei 19.50

LANTURI de tot felul

fantazie, de metal aurit sau oxidat și de aur, pentru dame și bărbați, cu prețuri ne mai pomenit de ieftine.

Reparații de ceasornice

se efectuează în modul cel mai perfect și durabil, la atelierul înființat de administrația ziarului UNIVERSUL, care a adus expres din Elveția doi lucrători din cei mai experți. — Reparațiile se garantează pe timp de un an.

Între orele 12—1½, atelierul de reparațiuni este închis

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNȚEPLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:

Lei 4.50 pe an în toată țara

„ 2.50 „ 1/2 „ „ „

Abonații pe un an primesc și un roman de 1 volum.

Redacția și Administrația:

No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

apare de 2 ori pe săptămână

MARȚEA ȘI VINEREA

Un troglodit modern. — (Vezi explicația).

Un troglodit modern

Călătorii cari se duc de la Paris la Lion, în Franța, pe drumul cel mare, se opresc tot d'a-una în frumosul sat d'Arcy, care se află situat la peatra chilometrică No. 200 de la Paris.

Acolo vizitează mărețele peșteri cari poartă același nume ca și satul, apoi, fermecați de ceea ce au văzut, își urmează drumul neștiind că au trecut pe lângă o atracțiune mult mai interesantă, mai cu seamă în timpurile acestea de civilizație: un om care trăiește de 10 ani într-o cavernă, la înălțime de 48 de metri, adică un troglodit, cum zic savanții.

Instința de acest fenomen, am apucat pe drumul către Avallon, și curând ne aflăm în fața unui munte drept ca peretele și care închidea cu totul valea d'a curmezișul. Acest munte e străbătut de un tunel; am pornit prin acest tunel și după ce am mers 300 de metri prin întuneric, prin umezeală și împotriva unui vânt de gheață, am eșit d'o dată în niște locuri de o frumusețe ne mai pomenită.

În fața acelei priveliști mărețe și neașteptate, călătorul cel mai sceptic se oprește uimit și nu se mai satură de admirat imensele stânci ascuțite ale căror vârfuri amenință cerul, pe când la poalele lor un riu leș își mișcă în liniște undele pacinice sub o perdea de arbori verzi.

Însă mirarea turistului devine și mai mare când zărește la intrarea unei caverne, un drapel tricolor fălăind în vârful unei prăjinii necurățită de ramuri. Apucăm pe o cărare de peatră și ne urcăm până la 10 metri de steag. Însă aci stânca devine dreaptă ca peretele; niște trepte așa mici încât d'abia pui pe ele vârful piciorului, sunt săpate în peatră. O frânghie legată de sus, servește de rampă.

Un câine începe să latre și atunci apare din stâncă un cap de om cu părul ca și barba mară și încălcite: e capul lui tata Leleu, stăpânul absolut al acelui domeniu aerian.

Cu o mare politețe și cu un accent de oraș, trogloditul ne invită să ne urcăm în locuința lui, treaba foarte grea, însă pe care o săvârșim în sfârșit cu ajutorul lui.

Acolo el are o terață cu flori de o rară frumusețe; la cavernă are o ușă de lemn, făcută chiar de dînsul. Caverna e foarte mare și e plină de iepuri de casă, cari, la vederea noastră, fug în gaurile lor adânci. Mobilierul se compune dintr-o masă și două bănci. Pereții au ca ornamente scoici impetrite, stalactite și stalagmite; într-un colț e o sobă de tuciu; mai departe, sub stâncă, la adăpost de curenți, e un pat de lemn fără

picioare, așezat jos și învelit cu două pături de cal.

Tata Leleu, după ce ne arată priveliștele încântătoare ce se întindeau din diferitele puncte ale domeniului său, ne a povestit istoria sa.

El s'a născut în Paris la 1836; prin urmare e de 61 de ani. Pentru a-și câștiga hrana, a făcut toate meseriile, cu deosebire pe aceea de săpător de pământ. În timpul comunei a fost făcut prizonier și expedit la fortul Quélern, de lângă Brest, unde a făcut cunoștință cu marele geograf Elisée Reclus.

Mai târziu, întorcându-se din Elveția unde se dusese ca să vadă pe fostul său tovarăș de captivitate, nu găsea de lucru; s'a întâlnit atunci cu un mare proprietar din împrejurimi și i-a cerut de lucru. Acest proprietar exploata grottele pentru a scoate lutișor; curând însă societatea a dat faliment și Leleu a rămas păzitor al grotelor.

Aceste grote erau departe de sat; atunci lui i se păru mai lesne să locuiască în stîncă; își făcu o gaură, aduse în ea mobilele de cari vorbi și scrise nevastei sale care rămăsese la Paris, ca să vie să locuiască cu dînsul pentru a 'i găti mâncare.

Având o mică leafă ca gardian, primind ceva plată de la savanții cari făceau colecțiuni și pe contul cărora scormonia cavernele pentru a scoate la lumină rămășițele vieții preistorice, trăia liber ca aerul și nu se ducea în sat de cât o dată pe săptămână, pentru a cumpăra pâine. Câștiga îndestul pentru ca să trăiască și o mică pensie ce i se făcu în urmă il puse la adăpost pentru tot-d'auna de oric ce nevoie.

El își zise că mai la urmă era mai bine să locuiască în toată libertatea într-o cavernă spațioasă, de cât într-o casă strîmtă.

Se puse pe lucru și descoperi grote cari coprindeau tot felul de unelte ciudate de cari se servise omul în timpul sălbătăciei lui; arhiologii alergară cu grămada și lucrurile descoperite de dînsul au îmbogățit muzeele Franciei.

Leleu lucrează și acum pe socoteala unei societăți de amatori, fără să iasă din domeniul său.

Una din distracțiile sale este prinderea viperelor. Când vizitatorii intră în locuința lui, ved înșirate acolo mai multe sticle în cari se află, vii, cei mai frumoși șerpi de soiul acesta veninos.

În 1891 Leleu a căzut de pe o scară, de la înălțimea de 48 de metri și și-a spart capul; scăparea lui a fost o minune și el zicea atunci: «Stâncile nu mă omoară, ele țin cu mine».

Îndată ce s'a vindecat însă, a murit nevasta lui.

Credincios principiilor sale, a voit s'o îngroape în aceeași cavernă unde dînsa trăise cu el 5 ani fără să ceară să vr'odată.

Se apucă de săpat pământul într-una din galeriile numeroase ce dădeau în cavernă, cu gând d'a îngropa acolo pe sormană bătrână.

Și când groapa era gata Leleu se îmbracă în hainele sale de sărbătoare, adică se încălță cu o pereche de ghete și își puse în cap o pălărie veche, păstrată într-un colț al cavernei; apoi plecă la satul Arcy pentru ca să declare moartea nevastei sale.

Autoritățile se opuseră la îngroparea femeii în grotă.

Leleu trebui să comande un cosciug și se întoarse apoi ca să stea toată noaptea de priveghere lângă cadavrul tovarășei sale de zile bune și rele.

A doua zi cădea zăpada în fulgi mari și deși; copacii despuiați de frunze, își balanțau ramurile la suflarea de gheață a vântului; cerul era plumburiu.

Se petrecu atunci în valea de la Saint More un spectacol ciudat. Trei oameni, Leleu și alți doi ajutori, coborîră cu frînghiile sicriul din vârful sfîncelor uriașe.

Coșciugul făcea un zgomot lugubru isbindu-se de colțurile stîncilor.

Oamenii, făcând cele mai mari eforturi pentru ca să nu cadă, căci le lunecau picioarele pe zăpadă, lăsară cu încetul frînghiile; corbi flăcău zburau în călduri mari printre fulgii de zăpadă și cârîitul acestor pasări de tristețe umpleau toată valea.

În sfârșit coșciugul ajunsese jos; însă și d'aci până la drum cărarea fiind prea strîmtă, Leleu puse coșciugul pe o roabă și porni cu el spre sat.

Cei doi oameni, prăpădiți de oboseală și neașteptând nici o paltă, își căutară de treabă, lăsând pe bătrân cu trista lui sarcină.

Trecu atunci pe drum un car încărcat cu butoaie; cărașului i se făcu milă de bietul tata Leleu; puse d'asupra butoaielor coșciugul și roaba și porni către sat.

În ninsoare și pe un ger de 15 grade, trogloditul, subțire îmbrăcat, urma carul.

Toate ziarele din departament au vorbit de acest convoi ciudat.

Turiștilor, când veți trece pe la Arcy, să nu lipșiți a vă abate pe la grottele Saint More; pe lângă minunățiile naturii, veți vedea acolo și un om fericit, ceea ce e foarte rar în ziua de azi.

Iho Pale.

EPISOADE DIN CĂLĂTORIA MEA LA POLUL NORD

II

Când li s'a dat drumul, a fost o adevărată explozie de veselie. Se tăvăleau prin zăpadă, se curătau, se frecau se repezeau plini de bucurie, lătrând din toate puterile, în toate părțile pe gheață.

Era o gălăgie și o viață cum de sigur de veacuri îndelungate nu vor mai fi fost pe acele locuri.

Vineri, 29 Septembrie. — Ziua nașterii doctorului nostru Blessing; în onoarea lui avem azi sărbătoare: cea dintâi serbare mai mare pe bord. În același timp, mai serbăm și un alt eveniment: observațiile de la amiază ne arată că ne găsim la 79°51' latitudine nordică; mai făcuserăm așa dar un grad înainte.

La prânz am avut nu mai puțin de cinci feluri; de asemenea și programul concertului a fost mai bogat ca oricând.

Menu-ul coprindea: supă cu macaroane, ciorbă de pește cu cartofi, puding, înghețată, bere, marmeladă; aceasta din urmă a rămas intactă. Programul concertului număra 20 de puncte, printre cari arii din Don Juan, Trovatore, Marta, Freischütz, valsuri de Strauss, Metra, Millöcher, cântece scandinave, arii din opereta „Lustige Krieger”, etc.

Călătorii vor trebui să recunoască, în adevăr, că pentru un prânz la 79 grade latitudine nordică era ceva destul de bun dar am mai avut pe urmă la latitudinile mai mari astfel de prânzuri pe bordul vasului *Fram*.

După masă am avut cafea și dulceturi. Iar seara, — după o cină mai bună ca de obicei, — mai avurăm înghețată de fragi și de lămâie și grog cu zeamă de lămâie, fără alcool.

Mai întâiu s'a ridicat un toast, pentru eroul zilei. Apoi băurăm un pahar pentru gradul 19, care, după convingerea noastră, nu era de cât cel dintâi dintre multele grade peste cari mai aveam să trecem tot așa.

Sâmbătă, 30 Septembrie. — Nu cred că poziția actuală a vasului nostru *Fram* este favorabilă pentru iarnă. Blocul de gheață în care suntem prinși și cu care călătorim, crește dintr-o parte și amenință a ne strivi din altă parte. Prin urmare trebuie să căutam să degajăm vaporul și să ne prindem în ghiețuri mai bune. Nu e muncă ușoară.

Trebuie să spargem gheața, destul de grosă, și pas cu pas să ne scoatem vaporul din mijlocul bucăților de gheață.

Temperatura e, astă seară, — 12.6°C. Un apus de soare admirabil.

Duminică 1 Octombrie. — Vânt de la vest-sud-vest și vreme moale. Ne acordăm o zi de repaos: mâncare, somn, fumat și citire.

Luni 2 Octombrie. — Ne împingem vaporul tot mai mult îndărăt, până ajungem într'un loc ce ni se pare bun. Gheața începe să se prindă iar în jurul nostru. Acum situația vaporului e în afară de orice primejdie.

După amiază, pe când Sverdrup, Juell și eu stam în camera de joc, Peter Hendriksen, unul din oamenii noștri, se repede în cabină strigând:

— Un urs, un urs!

Pusei mâna pe pușcă și mă repezii afară.

— Unde e?

— Uite-l înaintea vaporului.

În adevăr, era acolo, mare și galben, suflând greți din nări; se apropiase de un cort ce ridicasem pe gheață ca să păstrăm acolo diferite cângi, securi și alte instrumente de acest fel. Scot-Hansen, Blessing și Iohansen, de la o depărtare oarecare de cort, alergau din tot sufletul spre vapor. Eu sării pe gheață, cazul, mă ridicai iar, și îmi pregăti pușca.

Într'acestea ursul mirosise cortul, îi examinase conținutul și negăsind nimic ce să-i convie, se luase pe urma celor trei fugari, în sărituri mari. Apoi, de o dată, zărindu-mă pe mine, se opri în loc mirat, ca și când s'ar fi întrebat: „Dar asta, ce gâgânie să fie?” Mă apropias până la o bătaie sigură de pușcă; ursul sta locului și se uita fix la mine. În sfârșit întoarse puțin capul și în același moment îi trimisei un glonț în ceafă.

Fără nici o altă mișcare, se prăbuși încet pe gheață.

Atunci dădui drumul la câțiva câini, ca să-i obișnuiesc cu acest sport; dar nici un interes deosebit. Chiar și *Kvik*, în care ne puseseam toate speranțele în ce privea vânatoarea de urși, se arătă recalcitrant și nu se apropie de ursul mort de cât foarte înțet și cu multă precauție, cu coada între picioare.

Acum însă trebuie să reproduc istorisirea celor trei, cari au dat mai întâiu ochi cu ursul.

Scott Hansen fiind ocupat cu fixarea cortului de care vorbisem mai sus, chemase după amiază pe Blessing și pe Iohansen să-l ajute. Pe când lucrau cu toții, iată că vedeam ursul îndreptându-se spre vapor. Cortul, mai la o parte, nu era în drumul bestiei.

— Tăcere! să nu-l speriem, — zise Hansen încet.

Și toți se strînseră după cort pândind pe urs. Fiara înainta încet.

— Cred că aș face bine să mă

strecor până la vapor ca să dau de veste, zise Blessing.

— Da, da, răspunse Hansen. Și Blessing, în virful picioarelor, se îndreptă spre vapor.

Într'acea vreme însă ursul îi zărise și acum, schimbând direcția, se îndreptă spre cort. Blessing, văzând aceasta, rămase un moment nehotărât. Apoi își zise că, în caz de primejdie, tot era mai bine să fie trei în loc de unul, și, de teamă ca ursul să nu se ia după dînsul, se întoarse la ceilalți doi, mai iute chiar de cum plecase. Ursul înainta mereu.

Hansen, din ce în ce mai îngrijat, se gândi acum la o stratagemă de care își aduse aminte din citirile lui. Se ridică cât era de înalt și începu să dea din mâini și să strige, imitat fiind și de ceilalți, din toată puterea plămânilor. Ursul însă părea că nu se impresionează de loc, și înainta mereu. Situația devenea critică.

Hansen și Iohansen puseră mâna unul pe o cange, cel-lalt pe o secură; Blessing rămase cu mâinile goale. În același timp, strigând cu toții din toate puterile „Ursul! ursul!” o rupseră la fugă spre vapor, cât îi țineau picioarele. Ursul însă, în vremea asta, își continua drumul neturburat spre cort și — restul l'am povestit mai sus.

Ursul era de o talie mijlocie, slab, parte bărbătească. Singurul lucru ce i-am găsit în stomac, când l-am spintecat, a fost o bucată de hârtie dintr'un prospect; era o hârtie în care fusese înfășurată o lumânare pe care unul din noi o pierduse pe unde va pe gheață.

Din ziua aceea, unul din membrii expediției nu mai părasea cu nici un preț vaporul înainte de a se înarma până în dinți.

Miercuri, 4 Octombrie. — Ieri și azi vânt de la nord-vest. Ieri am avut — 16°, astăzi — 14° C.

Toată ziua m'am ocupat cu sondajii, și am ajuns aproximativ până la o adâncime de 1460 de metri. Temperatura, lucru destul de ciudat, era în fund ceva peste punctul de îngheț (+ 0.18° C.), iar cu 150 metri mai sus ceva sub zero (— 0.4° C.). Aceste fapte desmint tradiția despre extraordinara răceală a apei din marea înghețată.

După amiază, gheața din dărătul vaporului s'a crăpat fără veste, și cu atâta iuteală, în cât trei din noi cari se coboriseră de pe vapor, au trebuit să arunce repede o scândură lungă peste crăpătură ca să se poată întoarce pe bord.

Seara târziu s'au mai format și alte crăpături.

Joi, 5 Octombrie. — Pe când mă îmbrăcam azi dimineață ca să mă duc la dejun, pilotul veni să mă dea de

veste că iar se zărea un urs venind spre noi.

Imediat mă urcai pe punte, de unde puteai vedea ursul venind din-spre sud, spre vapor. Când ajunse la o depărtare oare-care, destul de mare însă, se opri uitându-se în toate părțile. În momentul următor se lăsă jos și rămase nemișcat. Atunci eu și cu Hendiksen ne coborîm și înaintăm până la o distanță de vr'o 300 de metri, avurăm norocul să-l trimitem un glonț în piept, tocmai în momentul când ursul voia s'o ia p'aci încolo.

Acu ne facem toate pregătirile pentru iarnă și contra grămadirei ghețurilor. Vreme frumoasă, dar rece; pe la 8 ore seara avem — 18° C.

Resultatul inspecției medicale de azi e că tot mai avem încă ploșnițe pe bord. Nu știm ce să mai facem în potriua lor; acum nu mai avem abur și trebuie să ne punem nădejdea în frig.

Trebuie să mărturisesc că această descoperire mă supără foarte mult. Dacă ploșnițele vor ajunge să se încuibze în blăniile noastre de iarnă, am pățit-o rău de tot. În ziua următoare ne am pus deci pe o exterminare a supercicioșilor mosafiri după regulile antisepice cele mai severe. Fe-care din noi își schimbă complect îmbrăcămintea, după ce se spală din creștet până în tălpi. Toate hainele vechi, cum și plăpămile și alte obiecte suspecte de aceeași natură se scot pe punte, pentru a fi lăsate acolo toată iarna. Această măsură a fost eficace: o temperatură de —53 de grade, n'au putut suporta nici aceste insecte, căci n'am mai găsit nici una în viață.

Vineri 6 Octombrie. — Frig până la 24°C sub zero. Astăzi am început cu construirea moarei de vânt. Ghețurile se grămadesc în partea de Nord a vaporului.

De oare-ce câinii ar îngheța dacă i-am ține tot legați și nu i-am lăsa să facă mișcare, le-am dat drumul astăzi și vrem să încercăm dacă i-am putea lăsa așa. Firește, numai de cât au început să se hărjonească și unii chiar să se muște. Alt-fel, mare bucurie printre dinșii; săreați, alergați în toate părțile și se tăvăleau prin zăpadă. Seara o auroră boreală admirabilă.

Sâmbătă 7 Octombrie. — Frigul se menține, cu același vînt de la Nord ce bate de câte-va zile. Mă ten. că acum suntem împinși spre sud.

Acum câte-va zile ne aflam, după observațiile noastre, la 78°47' latitudine nordică. Așa dar cu 16 minute spre sud în mai puțin de o săptămână; aceasta e prea mult! dar vom recăștiga terenul pierdut; trebuie să înaintăm spre Nord. Ne depărțăm acum de patrie, dar în curând

ne vom apropia iarăși.

Ce frumusețe pătrunzătoare, amestecată cu un fond de melancolie nesfârșită, în serile acestea fantastic strălucitoare! Soarele dispărând, a lăsat în locul lui rămășițe triste de lumină. Musica naturii, umplând toată această întindere, lasă o impresie dureroasă, pentru că toată această frumusețe zi de zi, săptămână de săptămână, an de an, se răspândește asupra unei lumi moarte. De ce apusul soarelui te lasă în tot-d'a-una gânditor și pe celelalte țermuri, acasă? Aci însă și mai mult.

Spre apus se ridică o strălucire roșie ca sângele, din zăpada rece. Și când te gândești că aceasta este marea, înălțată, moartă și înțepănită, și că soarele în curând ne va părăsi și vom rămâne în întuneric, singuri!... «Și pământul era pustiu și deșert.» Aceasta va fi marea ce are să vie?

Duminică 8 Octombrie. — Vreme frumoasă. Am făcut o excursiune, cu patine de zăpadă, spre apus, însoțit de toți câinii. Mergeam cam grei, din cauza apelor sărate care pătrundea pe ici pe colo prin gheața de curînd formată. Departe, m'am așezat să mă odihnesc pe o grămadă de zăpadă, pe când câinii se strîngeau în jurul meu așteptând să-i mângăie; îmi aruncam privirile în toate părțile peste câmpia de zăpadă, de jur împrejur, pretutindeni!

Observațiile făcute azi ne-au adus o surprindere neplăcută; ne-am coborât până la 78° 81' latitudine nordică. Totuși, este o explicație destul de simplă, dacă vom avea în vedere toate vînturile de la nord și nord-vest pe care le-am avut în timpul din urmă și marea deschisă nu de parte de noi spre sud. Indată ce totul va îngheța, trebuie să înaintăm spre nord; despre aceasta nu încapem îndoială. Totuși, situația e neplăcută. Aflu oare-care mângăiere în faptul că suntem împinși puțin și spre răsărit, așa că în tot cazul ne-am ținut cu vîntul și nu mergem spre apus.

Luni, 9 Octombrie. — Am avut friguri și noaptea trecută, și astăzi; D-zeu știe ce să mai însemneze și prostia asta.

Azi dimineată, când am scos sondele, am descoperit că nu ajungeau de cât la o adîncime de ceva mai puțin de 150 de metri, și căzuseră cu adevărat de fund. Ne întoarșerăm deci și mai mult de sud.

În acest moment însă totuși observăm că vaporul pornise iar încet spre nord. Era o mângăiere, deși slabă.

După amiază, —tocmai în ora când stăteam de vorbă, —de o dată se porni un sgomot asurzitor; vaporul întreg fu sguduit: era prima apăsare a ghețurilor. Alergăm cu toți pe

punte să vedem.

Vaporul se ținea de minune, după cum mă și așteptasem. Ghețurile se grămadeau mereu spre noi, dar treceau pe de desubt, ridicându-ne încet în sus.

Apărările acestea continuau toată după-miază și une-ori erau așa de tari, că vaporul se ridica de mai multe urme în sus; dar gheața nu putea să-l ție mult și iar se spargea sub dînsul.

Spre seară, ghețurile se răspândiră iarăși, până când ajunserăm într-o întindere mare de apă liberă; trebuirăm să reconducem repede vaporul în vechiul bloc de gheață, pentru că alt-fel ne am fi pierdut direcția.

Marți, 10 Octombrie. — Mișcarea ghețurilor continuă.

Miercuri, 11 Octombrie. — Azi după amiază primirăm vestea tristă că Iliob e mort; cei-l'alți câini îl sfășiaseră. A fost găsit la o depărtare bună de vapor. Jagger îi păzia cadavrul și nu lăsa pe cei-l'alți câini să se apropie.

Sunt ticăloși câinii ăștia; nu trec 24 de ore fără bătaie. Ziua, de obicei, e în tot-d'auna unul din noi de față ca să-i astîmpere, dar noaptea nu trece aproape nici o dată ca să nu atace pe câte unul din tovarășii lor. Bietul *Barrabas* e aproape nebun de frică. Acum nu mai părăsește bordul, căci știe că îndată ce ar ieși pe gheață, cei-l'alți l'ar ataca. Și n'au nici un simț de mărinimie bestiile astea. Cu toții se reped sălbatice asupra celui doborât în luptă. Dar oare nu e poate o lege a naturii ca cel tare, iar nu cel slab, să fie protejat? Oare noi oamenii nu mergem în contra naturii atunci când ocrotim pe cel slab și facem tot posibilul ca să le apărăm și să le prelungim viața?

Fridtjof Nansen

(Urmare în numărul viitor)

La 1 Decembrie va apare Nr. 1 din ziarul

Universul amuzant-ilustrat

Acest ziar, format de 8 pagini, va apare de 3 ori pe săptămână: Luni, Miercuri și Vineri, și se va vinde cu 5 bani în toată țara.

Acest ziar va publica nuvele, diverse, anecdote, rețete, moda ilustrată, invenții și romanele cele mai frumoase, între care

Amantele celebre

o scriere de cea mai mare senzație

«Numerile 1 și 2 se vor da în mod gratuit la toți cititorii «Universului» politic cotidian.

Abonați «Universului» politic cotidian, care ar dori să aibă și acest nou ziar, vor plăti numai lei 1.50 pentru 3 luni.

ȘABUNII

Locuitorii din Congu cred că ina, sau gorilul, nu este un animal ca celelalte maimuțe. După ei, corpul acestor dobitoace străni este însoțit de spiritul unor negrii africani, cari,—pentru faptele rele săvârșite în această lume și cărora le este interzis pentru multă vreme de a locui alături cu marele Maramba, creatorul universului,—sunt siliți să revie și să trăiască pe pământ în corpurile acestor monștri.

Acești gorili, numiți șabuni, sunt mai mari, mai forți și mai răi ca ceilalți. Unii dintre ei, ca și vam-

dacă ar fi fost zărit de gorili și astfel a putut fi martor al celui mai curios spectacol: o dată recolta isprăvită, fie-care animal a luat pe umeri două sau trei legături de trestie și cu toții împreună au plecat spre locuințele lor, scoțând niște răcnete cari sguduiău pădurile, făcând să fugă animalele sălbatice din calea lor.

Un alt negru ne afirmă că se înțelege câte-o dată ca, înaintea morții chiar, oamenii să fie metamorfozați, din cauza sănătății lor, în gorili.

Mi aduc aminte de o seară, petrecută în mijlocul Pahuinilor, în urma unei vânători infructuoase de gorili. Siliți a ne opri acolo unde ne aflam, masa noastră a fost dintre

se deșteaptă pentru o viață nouă, cele dinții răcnete ale tigrlui și leopardului încep să răsună în vale, amestecându-se cu sgomotul singular al torentelor; s'ar zice că acești regi ai pădurilor, părăsind paturile lor de mușchi din fundul viuziniilor, vor să anunțe astfel, în fie-care seară, luarea în posesiune a imperiului lor.

Gorili, cocoțați pe o ramură de banian, sau pe acoperișul de frunze al bordeelor în cari locuiesc, răspund prin note mai lejere, mai grave și tot așa de teribile; ei par că desfid pe tigri și leopardi de a se apropia de ghiarele lor puternice. Și în adevăr, sălbătăcimea urmează cursul

Unul a surprins o trupă de șabuni în momentul când aduna trestii de zahăr... (Pag. 29, rîndul 28).

pirii, se aruncă asupra călătorilor izolati și prin mușcături le deschid vinele gâtului și nu-i lasă de cât după ce le-a supt tot sângele. Alții, ascunși în mijlocul unor gigantici copaci numiți baobabi, pândesc pe toți nenorociții cari le cad la îndemână, îi gâtuie și-i aruncă în desulul pădurilor, unde nu întârzie a deveni pradă șacalilor și vulturilor.

Printre africani se povestesc multe istorii minunate în privința acestor gorili. Unul a surprins o trupă de șabuni în momentul când aduna trestii de zahăr (vezi ilustrația).—Ei puneau atîta artă în această muncă, încît un om cu greu ar fi putut să-i imiteze.

Negrul în chestiune s'a ascuns, pentru a evita soarta cel aștepta,

cele mai frugale, grație banalelor sălbatice, mari și tari, și a unei fripturi de maimuță, din cele omorâte în timpul zilei. Osteneala și foamea m'au făcut să gust din acest animal, a cărui carne e tare, dar mai puțin plăcută de cât îmi închipuam.

Am petrecut acolo o noapte din cele mai străni din câte mai pot găsi în amintirile mele de voiajor. Noaptele ecuatoriale nu sunt liniștite ca cele dinspre partea Nordului. În toată vremea căt ține căldura, dobitoacele sălbatice stau ascunse în vizuinele lor, așteptând umbra și răcoarea serii pentru a pleca să-și caute hrana. Cu cea din urmă rază a soarelui, natura ostentă pare că

riurilor, se răspândește prin câmpiile vecine, dar nici un animal, înștiințat de acel strigăt străni, de acea notă care are ceva omenesc în sălbătăcia sa și care se termină într'un uruit de tunet, nu se va hazarda să se apropie de locul unde gorili și-au ales culcușul.

Și cu toate acestea, contrast în-cântător: pe când tigrlul și maimuța mare schimbă de departe notele lor răutăcioase, mi se părea că cântătoare, cari în timpul zilei au căutat în cea mai deasă pădure un adăpost în potriva soarelui, se deșteaptă acuma, și de pe fie care ramură se aud melodioasele lor cântece.

În noaptea aceea, concertul a fost complet: pădurile au auzit rînd pe

rând răcnetele fiarelor sălbatice și cântecele privighetorilor.

Am aprins un foc mare pentru a goni țințarii și a evita vizitele primejdioase, și învelit cu o pînă de postav, cu capul rezemat pe sacul de voiaj, am trecut multe ceasuri contemplând spectacolul măreț, înaintea de a gusta din binefacerile somnului.

L. Jacolliot.

JULES VERNE

Casteul Carpaților

— Numai un lucru, făgăduiești-mi, că dacă ajungem seara la castel, nu te încerci să intri înăuntru.

— Asta nu se poate, că de ce mă duc acolo, să văd ce se mai petrece, înăuntru?

— Ce vrei să se petreacă? strigă doctorul Patac, dând din umeri.

— Nu știu, până acum. Dar sunt hotărât să aflu...

— Dar numai dacă vei putea să ajungi, până la castelul acela, că, după cum văd eu, câte greutăți am întâmpinat până aici, n-o să apucăm ziua acolo.

— Eu cred, că de acum e mai ușor zise Nicu Pe virful muntelui copaci sunt mai rari.

— Dar are să fie greu de suit!

— Nu-i nimic.

— Dar am auzit, că pe șesul Orgalului, poți întâlni urși!

— Am pușca și d-ta revolverul; ne vom apăra.

— Dar dacă ne apucă noaptea pe drum, nu ne rătăcim prin întineric?

— Nu, că acum avem o călăuză; riul Niadului. Ne luăm după el și cred că în două ceasuri suntem la castel.

— Dacă nu în șase ceasuri!

— Aide, ești gata?

— Deja, Nicule, dar abia ne-am oprit câte-va minute.

— Ei, ia lasă-mă Patac. N'ai de cât să mă lași singur! Drum bun! Și Nicu Dec se sculă să plece.

— Sta! Sta! strigă doctorul. Ce om, ce om! Mi-ai amorțit picioarele, abia le mai duc...

Erați pa ru ore după amiază. Trebuia să se grăbească, căci prin pădure se înnoptează de grabă.

Nicu Dec ar fi ajuns într'un ceas, dacă ar fi fost singur, dar cu însoțitorul său îi trebuia să facă trei, oprindu-se mereu să-l aștepte, ajutându-l la suit pe vr'o stâncă mai înaltă.

Dar dacă era greu de suit, copaci înșă se mai răriseră. Riul Niadului se micșorase mult până ce ajunsese un pârîiaș; trebuie să fi fost aproape de izvor. Nu mai aveau mult până la dealul Orgalului, încununat cu construcțiile castelului.

În sfârșit ajunseră; bietul doctor căzu de oboseală. Nicu Dec nu era ostenit. Sta și se uita cu lăcomie la castel, de care nu se apropiase nici odată până atunci.

În fața lui se înălța o casă, apărută de un șanț adînc, și a cărei singură punte de trecere, era luată și rezemată de un stîlp.

Împrejurul casei pustiu și tăcere. Nimeni nu se arăta pe parapet, nici pe platformă, nici pe terasa circulară de la catul întei. Nici un fir de fum nu se rostogolea din colul castelului.

— Așa-i pădurarul, că nu poți trece șanțul?

Nicu Dec, nu răspunse. Vedeă bine că era nevoit să se oprească lângă zidurile castelului. În mijlocul întinericului, cum ar fi putut să sescoare în șanț și să se ridice de cealaltă parte, ca să pătrundă în castel? Negreșit, era mai înțelepțește să aștepte zorile, ca să se apuce de lucru cu lumină.

VI

Micul pătrar de lună ivit după a pusul soarelui, se făcu nevăzut când se înopă bine. Umbra cuprinsă în catul cu înțetul împrejurimile.

Dacă avea să fie o noapte întunecoasă, nimic nu arăta că are să se întîmple vr'o furtună, s'au vr'o nerânduială în atmosferă.

Nu era nici un fel de copac, prin partea asta stearpă a Orgalului. Numai câte un mărăcin numit «spin rusc» se zărește ici, colea.

Acum era vorba să și găsească un loc bun, unde s'astepte ivirea zorilor.

Acum era momentul ca doctorul să și înceapă plîngerile. Cât era de bun patul lui din căsuța din West! Își aleseră o stîncă mai înaltă, care să i apere de frigul, care venia despre Sud-Est, și care începuse a i cam înțepa.

Stîncea aceea era o bancă de piatră, din celea care se întîlnesc des prin provinciile românești. Călătorul poate să se odihnească, și să bea puțină apă în același timp, căci sub aceste banci, se găsește de obicei și câte un urcior cu apă. Pe când castelul era locuit de baronul Radu de Gorț, banca avea o cană, pe care servitorii castelului aveau grijă de a o umplea cu apă. Dar acum nu se mai găsea nici urmă de așa ceva.

La un capăt al banței sta o bucată de granit, rămășița dintr'o cruce veche.

În calitatea lui de om de spirit, doctorul Patac nu putea să admită că această cruce îl va ocroti, împotriva aparițiilor supranaturale. De aceea avea o frică nebună de drac, care trebuia să fie pe aproape.

Apoi îi mai veni un gând, o idee la care nu se gândise de la plecare.

Era marți seară, și marți seară sătenii nu'ți ar fi eșit din casă după apusul soarelui, doamne ferește! Și tocmai în ziua a-ia, bietul doctor, nu numai că era afară, dar aproape de castelul acela, plin de spirite rele.

Gândindu-se la lucrurile acestea, doctorul văzu pe pădurar scotînd niște carne rece din tolbă, și după ce trase două înghițituri din ploscă, așezîndu-se liniștit la mîncare. După ce își potoli foamea, își așeză de dormit.

«Acum să dormim, zise Nicu.

— Să dormim, Nicule!

— Noapte bună, doctore.

— Noapte bună, ușor e de zis, și mi-i teamă rău, că asta n'are să isprăvească bine.

Nicu Dec, ne-avînd poftă de vorbă, nu răspunse. Învîțat să doarmă prin păduri, nu întârzie de a adormi.

De aceea doctorul rămase să bodegănească printre dinți, când auzi suflarea însoțitorului său la intervale regulate; cât despre dînsul, îi fu cu neputință câte-va minute, să și astîmpere simțurile vederii și auzului. Cu toată oboseala, nu înceta de a trage cu urechea. Creerul său era oare în prada vedeniilor acelea extravagante care nasc din turburările insomniei? ce zărea el în umbră? totul și nimic, forma nehotărîtă a obiectelor cari înconjură norii neregulați de pe cer, castelul care de abia se mai zărea. Apoi stîncele șesului Orgall, care i se păreau că se mișcă într'un fel de horă drăcească. Dar dacă se vor deslipi de pămînt, să se rostogolească peste cei doi nesocotiți, să i sdrobească tocmă la intrarea castelului, care îi era închisă!

Se sculase în picioare, nenorocitul doctor, ascultă zgomotele cari se propagă la suprafața șesurilor înalte, șoptele acelea îngrijitoare, cari sunt ca un șopătit, un gemet sau un suspin. Auzia bufnițele cari zburau pe d'asupra stîncelor, liliacii făcînduși preumblarea de noapte, două sau trei perechi dintr'acele cucuvae, ale căror țipete răsună ca o tînguire. Atunci i se strîngea carnea pe dînsul și o sudoare rece îi acoperea tot trupul.

Ast fel trecură ceasurile până la două spre-zece noaptea. Dacă doctorul Patac ar fi putut dormi, sau să aibă cu cine schimba vr'o vorbă, să și spue temerile, ar fi simțit mai puțină spaimă. Dar Nicu Dec dormea, și dormea un somn adînc.

Două spre-zece ore — miezul nopții — ora cea mai spăimîntătoare dintre toate, ora aparițiilor, a magiilor.

Ce se petrecea?

Doctorul se sculase iar, întrebîndu-se dacă e deștept, sau dacă visează.

Intr'adevăr, colo sus, i se păru că vede — nu, vedeă într'adevăr — forme ciudate, luminate de o lumină de

soare, preumblându-se de colo colo pe cer, suindu-se, scoborându-se, mergând cu nourii. S'ar fi zis că erau niște monștri, smei cu coadă de șerp, caî cu aripi, liliaci uriași, cari se lăsaî spre dînsul, ca și cum ar fi vrut să'l apuce în ghiare, ori să'l înghiță de viî.

Apoi, i se păru că toate se mișcău pe șesul Orgalului, stâncile, copaci cari se înălțau în pajiște. Și foarte deslușit, niște tălânganiri slobozite la mici intervale, ajungeau până la dînsul.

— Clopotul, șopti el, clopotul castelului.

Da, era chiar clopotul din capela cea veche, și nu cel de la biserica din Vulcan, al cărui sunet ar fi mers în altă direcțiune.

Și iată că începe a suna clopotul mai des... mîna care îl trage nu sună a glas de mort... Nu! e ca un clopot de alarmă, a cărei bătae găfitoare deșteaptă ecourile graniței Tranșilvanene.

Auzind aceste vibrații lugubre, doctorul fu apucat de o frică neașteptată, de o grijă neînvinsă, de o groază nespūsă, care îl făcu să îl treacă prin tot corpul niște cărcei de ghiată.

Dar și pădurarul fu deșteptat din somn, de zgomotul clopotelor. Se scula în picioare, pe cînd doctorul Patac se făcu mic de tot, Nicu Dec trage cu urechia, și cu ochii caută a despica întunericul.

— Clopotul ăsta, clopotul ăsta!... repetă doctorul Patac. Corul îl trage.

Hotărît, bietul doctor scos din minte, crede mai mult de cît ori cînd în draci!

Pădurarul, nemișcat, nu i-a răspuns.

De odată, niște fluerături, ca acelea pe care le aruncă în vîsduh vasele marine cînd intră în porturi, se deslîtuiesc în valuri nesfîrșite. Vîsduhul e sguduit de șuerăturile acelea asurzitoare.

Apoi, izbucnește o lumină din cetățue, pe o întindere foarte mare, de unde es licăriri foarte vii, orbitoare. Ce focar poate produce o astfel de lumină, a cărei iradierii se preumblă în fășii lungi pe șesul Orgalului? Din ce captor o fieșind acest isvor de lumină producătoare de chipuri, care par că ar cuprinde stîncile, scaldându-le într'o vinețea lăciudată.

Nicule... Nicule... strigă doctorul, uită-te la mine, nu sunt și eu ca tine un cadavru!...

Intr'adevăr pădurarul ca și dînsul luaseră înfățișarea unor cadavre, fața vinată, ochi stînși, orbite goale, obraji verzuî, părul semănînd cu mușchii ceia, cari, după cum spune legenda, cresc pe capul spînzuraților...

Nicu Dek e uimit de ce aude și ce vede. Doctorul Patac, ajuns la

cea din urmă treaptă a spaimei, are pielea sbîrcită, părul vîlvoi, pupila lătită, corpul apucat de o înțepeneală. Cum zice poetul *contemplațiunilor* «respiră groază».

Un minut, — cel mult un minut — mai ținu acest fenomen grozav. Apoi ciudata lumină se slăbi gradat, urletele se stinseră, și șesul Orgalului reîntră iarăși în tăcere și întunecime.

Nici unul, nici altul nu mai căutără să doarmă; doctorul abîtut de uimire, pădurarul în picioare lângă banca de piatră, așteptînd zorile.

La ce se gîndea Nicu Dek în fața acestor lucruri atît de supranaturale pentru dînsul? Nu era oare acestea de ajuns, ca să îl sfîrșame hotărîrea. Se va încăpățîna oare ași urmări această întreprindere periculoasă? De sigur, spusese că va pătrunde în castel, că va vedea ce'î în cetățue...

Dar nu era de ajuns că venise până la prăpastia aceea care îl înprejura, că înfruntase mânia stafilor și întăritase turburarea aceea în elemente? Oare îi vor imputa în sat, că s'a întors fără a împinge nebunia până a intra în acest drăcesc de castel?

De odată, doctorul se aruncă asupra lui, îl apucă de mînă, îl trase: — Vino!... Vino!...

— Nu! răspunde Nicu Dec.

Și, la rîndul său, îl ține pe doctor de mînă, care cade după această din urmă sfortare.

Noaptea se sfîrși, și erau într'o ast fel de stare de spirit, că nici doctorul nici pădurarul nu și dădură seama de timpul, care se scurse până în ziuă. Nimic nu le rămase în minte din ceasurile care mai trecură până la cele dintîi luminii ale zilei.

În acea clipă, o suviță aurie se arată pe vîrfurile Parigului. Niște nourii albicioși se risipiră la zenit pe un cer dungat ca o pele de zebra.

Nicu Dec se întoarse spre castel. Văzu formele lui deslușindu-se din ce în ce mai bine, cetățuia eșînd din ceața care se lăsa pe creasta vulcanului, capela, galeriile, eșînd din umbră, apoi pe stîlpul din stînga, deslușindu-se ulmul, ale cărui foi șopteau la zefirul zorilor.

Nimic schimbat în înfățișarea obișnuită a castelului. Clopotul era tot așa de nemișcat, ca morișca de pe vîrfurile casei. Nici un fum nu eșia din coșurile cetățuei, ale cărei ferestre zăbrelite erau închise peste tot.

Deasupra platformei sburaî câte-va păsări, dînd țipete ascuțite.

Nicu Dec se uita la intrarea principală a castelului. Puntea de pe prăpastie era ridicată și rezemată de porțiță, între două stâlpi de piatră, pe cari erau săpate armele baronului de Gorț.

Pădurarul era oare hotărît să ducă până la sfîrșit această expediție a-

venturoasă? Da, și hotărîrea lui nu fusese clintită, de evenimentele din timpul nopții. Lucru spus, lucru făcut; asta era deviza lui, după cum se știe. Nici vocea tainică care îl amenințase d'adrepul în sala cea mare de la *Regele Matei*, nici întîmplările neexplorabile ale sunetelor și luminii, la care fusese martor, nu îl va împedica, de a pași zidul castelului. Un ceas îl va fi de ajuns, ca să se preumple prin toate galeriile, să viziteze cetățuia, și atunci, împlîindu-și făgăduința, se va întoarce la Werst, unde va putea ajunge înaintea de amiază.

Cît despre doctorul Patac, nu mai era decît o mașină fără de simțire, n'avînd nici puterea de a se împotrivi, nici de a voi. Se duce unde îl va împinge. Dacă va cădea, nici nu îl va mai fi cu putință să se mai ridice; grozăviile din noaptea aceea îl aduseseră la cea mai desăvîrșită uimire și nu făcu nici o observație, cînd pădurarul, arătându-i castelul, zise:

«Haidem!»

Cu toate acestea se făcuse ziuă, și doctorul ar fi putut foarte bine să se întoarcă la Werst. Dar să nu îl luați în nume de bine fiindcă a rămas cu Nicu Dec. Doctorul nu mai avea conștiința stărei sale, nu mai era de cît un trup fără de suflet. De aceea, cînd pădurarul îl tîri spre prăpastie, el se lăsă.

Acum să vedem, era cu putință să patrundă în castel prin alt loc, afară de porțiță.

Zidul din față nu avea nici o spărtură, nici o dărîmătură, nici o crăpătură, prin care să poată intra în castel.

Era chiar de mirare că aceste ziduri vechi să fie așa de bine păstrate, ceea ce provenea de sigur de la grosimea lor. Să se înalțe d'a lungul zidului până la creștăturile din vîrf, iarăși nu era cu putință, căci venea cu vr'o patruzeci de picioare d'asupra prăpastiei. S'ar fi părut că tocmai atunci cînd ajunsese lângă zidurile castelului Carpților, Nicu Dec avea să dea de piedici neînvînșe.

(Va urma).

A apărut No. 5 din ziarul ilustrat săptămînal Teatru, Muzică și Modă.

23 splendide ilustrații. — O romanță pentru canto și piano. — Un mare portret reprezentînd pe d-șoara Ana Medeanu, prima-donă de la Opera Română — Materia cea mai variată între care frumosul roman *Lupta pentru amor*.

10 bani numărul în toată țara.

Numărul 5 din «Ziarul Călătoriilor» va apare Marți, 25 Noembrie curent.

De necrezut Obiecte și 3 Calendare gratis

Cine se va abona, cu începere de la 1 Decembrie 1897, la ziarul «Universul» politic, care apare în fie-care zi dimineața, va primi următoarele premii:

Pentru 3 luni lei 4.80 în toată țara

PREMII GRATUITE

Calendarul de citit ilustrat al «Universului» pe anul 1898, care cuprinde 100 pagini text și 13 portrete ale oamenilor însemnați din România, încetați din viață în anul curent, un roman ilustrat de 1 volum, calendarul portativ pe anul 1898 și ziarul «Universul» literar, colorat, pe timp de 3 luni.

Pentru 6 luni lei 9.30 în toată țara

PREMII GRATUITE

Calendarul de citit al «Universului» pe anul 1898.—Calendarul portativ.—Calendarul american (cu foi zilnice).—Un roman de 2 volume, ilustrat, și ziarul «Universul» literar colorat, timp de 3 luni.

Pentru un an lei 19.50 în toată țara

PREMII GRATUITE

Toate calendarele de mai sus.—Un roman ilustrat de 4 volume.—«Universul» literar colorat timp de 1 an, o frumoasă fructieră cu piciorul de metal nichelat și un port ceasornic de metal.

Pentru portul premiilor:

Abonații din provincie pentru 3 luni vor trimite 20 bani mai mult pentru portul premiilor, abonații pentru 6 luni vor trimite 30 bani mai mult și abonații pentru un an 1 leu mai mult.

La Viena și la Veneția gratis

Toți abonații vor mai concura, prin tragere la sorți, la două bilete de dus și întors la Viena sau la Veneția.

VINDECAREA Boalelor de ficat, stomac și inimă

Curățirea sângelui stricat

HAPURILE VEGETALE INDIANE prețim și **AMAR INDIAN** ale d-ului W. SIMON, vindecă în mod sigur și în scurt timp toate boalele de Ficat, Stomac și Inimă, în orice formă se vor prezenta. Hapurile vegetale indiane și amarul indian, sunt cei mai buni curățători ai sângelui stricat, în urma boalelor ficatului sau ale efectelor de microbi și miasme palustre (băltoase). Hapurile Vegetale Indiane costă lei 2.80 flaconul. Amarul Indian costă lei 3 flaconul.

—Refuzați ca falsificate toate flacoanele sau borcanele care nu vor purta pe din afară pecetia ziarului «Universul» și pe dinăuntru o instrucție în limba română tot cu pecetia ziarului «Universul».

Se găsește de vânzare în București la drogheria centrală a d-ului M. Stoenescu, strada Academiei; la farmacia «Ochiul lui Dumnezeu», V. Tlăringer, calea Victoriei No. 154; la drogheria Ilie Zamfirescu, strada Academiei No. 2; la drogheria Păcățianu, calea Victoriei No. 17 (hotel de France), precum și la toate farmaciile din țară.

Orî-ce tuse vindecată

Cine vrea să se vindece sigur și în scurt timp de orî-ce tuse, să cumpere numai hapurile de catramină ale celebrului chimist dr. Bertelli din Milan, aprobate de consiliile sanitare superioare din Italia și România.

O cutie costă numai lei 2.95; patru cutii lei 10.95.

De vânzare în provincie la toate farmaciile și în București la drogheria centrală Mihail Stoenescu, str. Academiei No. 2; la drogheria Ilie Zamfirescu, str. Academiei No. 4 și la drogheria «Căinele Negru», Ion Țetzu, strada Lipscani, București.

Toate cutiile care nu vor avea în interiorul lor o instrucție în limba română cu stampila administrației ziarului «Universul» str. Brezoianu No. 11, București, se vor considera ca falsificate.

În contra tifosului

Orî-ce familie trebe să adopte pentru desinfecție o-dăilor, privăților, etc., preparatul NAVA mai cu seamă pe timpul de față, când toate epidemiile ca Febra-tifoidă, Anghina-difterică, fac ravagii mari.

Desinfecțantul NAVA are o putere de 20 de ori mai mare de cât acidul fenic.

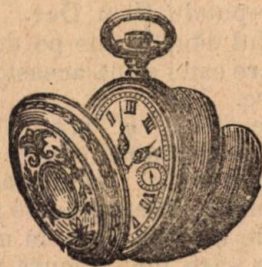
— Se vinde numai la administrația ziarului «Universul», strada Brezoianu No. 11 București, cu următoarele prețuri:

1 Tinichea de 1 kilogram	lei 3.50
1 » » o jum. kgr.	» 2.—
1 Sticlă	» 0.90

— **Rabat la revinzători** —

5 BANI în toată țara

În toate diminețile apare «Universul» politic, care se vinde 5 bani în toată țara. Conține ilustrațiile cele mai frumoase, știrile și telegramele cele mai importante din țară și străinătate. Publică zilnic un foarte interesant roman și importanta operă: «Note asupra vieții regelui Carol în rezb. iul de la 1877—78.»

CEL MAI MARE DEPOZIT DE Ceasornice

se află la administrația ziarului UNIVERSUL, Strada Brezoianu No. 11, București.

Ceasornice de nikel de la lei 4.90 până la lei 8.50.
Ceasornice de metal soarelui, care n'au nici o deosebire de un ceasornic de aur adevărat, cu lei 9.90, lei 10.90 și 13.50.

Domnii doritori vor găsi la depozitul ziarului nostru cel mai bogat asortiment de ceasornice de tot felul, de metal alb sau aurit și oxidat, de argint și de aur, pentru dame și bărbați, care se vind cu 30 la sută mai ieftin de cât ori unde.

Bogat asortiment de ceasornice de masă cu deșteptător, de metal sau de lemn artistic sculptat.—Lei 4.50, Lei 8.50, etc. etc.

Pendule de bronz mic de masă, foarte elegante, numai cu lei 5.50 bucata.

Pendule mari de bronz, pentru masă, de o rară frumusețe, acoperite cu un glob de sticlă albă.—Prețuri de ocaziune.

Pendule de perete, de lemn frumos sculptat, cu musică, care cântă un frumos cântec la fie-care ceas.—Lei 22 și lei 24 bucata.

Ceasornic de aur patent Traian, sistem Roskopf perfecționat, premiat cu cea mai înaltă distincțiune la cea din urmă expoziție specială de ceasornice din Geneva (Elveția). — Bucata lei 170 pe comptant. — Nici cu 300 de lei nu se găsește un asemenea ceasornic, fiind de aurul cel mai fin și solid și de un mers cel mai regulat, garantat. — Același ceasornic de metal nichelat Lei 17.50 și de metal oxidat lei 19.50

LANTURI de tot felul

fantazie, de metal aurit sau oxidat și de aur, pentru dame și bărbați, cu prețuri ne mai pomenit de ieftine.

Reparații de ceasornice

se efectuează în modul cel mai perfect și durabil, la atelierul înființat de administrația ziarului UNIVERSUL, care a adus expres din Elveția doi lucrători din cei mai experți.—Reparațiile se garantează pe timp de un an.

Între orele 12—1¹/₂, atelierul de reparațiuni este închis

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNȚEPLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:

Lei 4.50 pe an în toată țara

„ 2.50 „ 1/2 „ „ „

Abonații pe un an primesc și un roman de 1 volum.

Redacția și Administrația:

No. 11, — Strada Brezoianu, — No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

apare de 2 ori pe săptămână

MARȚEA ȘI VINEREA

Masacrul de la Mogadiș (Vezi explicația).

Masacrul de la Mogadiș

Nu e poate de jurul împrejurul Africei, nici o coastă așa arsă de soare ca aceea de la Benadir. O nemiscare mormentală domnește peste acele dungă de nisip ce s'ar putea lua din depărtare drept o tivitură în jurul marelui pânze albastre a mării.

Apropiindu-ne însă de coastă, zărim un șir neîntrerupt de dealuri joase, uniforme, și unde în zadar s'ar căuta o tufă, cât de mică.

Printre micile golfuri formate de poalele acestor dealuri sunt posturi mici, în care, cu bărcile lor foarte mici putând să ocolească stâncile de coraliu de pe lângă coastă, fac pe mijlocitorii între caravanele din interiorul uscatului și flotilele comercianților indieni.

De vr'o zece ani, o națiune europeană, Italia, și-a înfipt pavilionul în patru porturi principale de pe aceea coastă: Brava, Merka, Ouarcheik și Mogadiș.

În împrejurimile acestuia din urmă s'a desfășurat o dramă teribilă, în care consulul general italian și tovarășii săi și-au pierdut viața.

Înainte d'a începe povestirea acestel aventuri sinistre, e necesar să dăm câte va amănunte asupra triburilor somale.

Africanii aceștia, numiți somali, sunt cunoscuți din antichitate; se ved protretele lor în picturile vechi egiptene. Însă e greu a se spune unde și au originea, căci tipul lor nu se leagă de nici unul sau altul, cuprinzând el însuși o mulțime de variații.

Ținutul lor, adică peninsula care se termină cu capul Gardafui, e teatrul războaielor neîncetate. De sigur, nu se poate găsi în toată Africa o țară unde suferința să fie mai mare. Pe lângă jafurile și torturile care însoțesc războaiele, mai e apoi situația crudă în care trăesc sclavi.

Adese-ori se ved apărând de pe o stradă îngustă a satului un șir lung de robi, mergând în chip dureros, de oare-ce picioarele lor sunt încăturate între bare groase de fer. Acești robi fac muncile cele mai grele sub teribila arșiță a soarelui și sub loviturile de biciu ale gardienilor. În vremea asta, stăpânul lor stă la umbră, în lene, și seara, când sclavii își încetează munca groaznică, din sul se duce și le aruncă cu dispreț rămășițele festinurilor sale.

Cât despre femei, despre soție, ea nu e mai bine tratată ca robii.

Un proverb al somalilor e ast-fel: «Dacă nu ți desprețuești nevasta, copiii și servitorii, vei fi disprețuit.»

Un explorator povestește următoarea scenă pe care a văzut-o la somali.

Pe o podeală de scânduri ridicată

în mijlocul satului stătea un tânăr îmbrăcat cu cele mai frumoase podoabe ale sale. Mai mulți alți tineri stăteau în jurul acestui altar pe care l ridicaseră chiar ei pentru camaradul lor cu ocazia căsătoriei lui.

Ast fel somalul care stătea la două metri de la pământ, era un logodnic care își aștepta logodnica pentru a se cununa cu dânsa.

Fata sosi escortată de alte fete.

Dintr'o parte și din alta fură rostite mai multe cuvinte din care exploratorul, care stătea la pândă în apropiere, nu înțelese nimic.

Pe urmă, d'odată logodnica se aruncă cu fața la pământ și viitorul său bărbat îi dădu atunci vr'o 20 de lovituri de biciu din toate puterile sale. Nenorocita țipa sfâșietor în tot timpul execuțiunei. Apoi mireasa alergă, îmbrățișe și sărută genunchii călăului său, mulțumindu-i din adâncul inimei.

Căsătoria era acum săvârșită, de vreme ce soțul își stabilise drepturile sale de stăpân.

Ar trebui volume întregi pentru a se enumăra obiceiurile ciudate ale somalilor, căci în fie-care sat obiceiurile sunt altele.

Un alt sentiment de care e stăpânit poporul somalilor e acela al răsunării; el e cea mai mare voluptate a riveranilor fluviilor Djuba și Uebi.

Intr'una din zilele de toamnă, când căldurile cele mari se mai potoliseră, consulul general italian Cecchi, însoțit de comandanții vaselor de război *Volturmo* și *Stafeta*, căpitanii Mafei și Montgiardini, precum și de alți cinci ofițeri, plecă în interior pentru a vizita pe sultanul Ghazi.

Escorta se compunea din câți-va marinari italieni și dintr'un detașament de soldați indigeni (aseari).

Seara, coloana se opri și își stabilii un lagăr lângă satul Soff di.

Noaptea era prea întunecoasă și nu se putea urma călătoria printre tufe, căci vecinătatea fluviului Uebi dă aci pământului o vegetațiune deasă și spinoasă.

Nimeni nu se gândea la vr'o primejdie. De mult timp somalii nu mai arătasera nici o nemulțumire.

Ne-obositul Cecchi, după cunoscutele sale explorațiuni în Abisinia cu Antinori și Chiasini, credea că își termină strălucita carieră dând definitiv patriei sale o cale către centrul Africei, prin bogatele platouri de la Gallat.

Pe la mezul nopții totul era liniștit; s'ar fi auzit și sbârâitul urei muște pe câmpul jumătate luminat, unde se odihnea coloana. Dincolo de lagăr, în întuneric, nici cel mai mic sgomot. Cecchi visa poate de familia sa, de scumpul său oraș Pesaro, unde s'a născut la 1849, de

bucuria vederei casnice, de voluptățile gloriei.

El se credea aproape d'ași încorona opera, în plină siguranță. Se înșela amarnic.

D'odată răsunară în umbră strigăte ascuțite. Somalii, înarmați cu lănci, năvăleau din toate părțile asupra lagărului. Erau spăimântători cum eșeau dintre tufe; nu li se vedea de o cam dată de cât ochii scinteetori și sălbatici și dinții albi. Ei se repeziră mai întâiu la santinele, apoi la cei cari dormeau, întocmai ca niște fiare flămânde, ucizând pe toți cari le cădeau în mână. Era un spectacol înfricoșător.

Cu toate astea, ofițerii și consuli nu și perdură cumpetul. Dinșii adunară pe cei cari mai rămăseseră în viață și începură a se retrage întrecându-se un foc viu contra asediatorilor.

Însă somalii sunt mulți și sosesc mereu; unul cade și 10 îi iau locul. Cecchi și tovarășii săi sunt aduși din ce în ce mai mult în strimtoare. Toți europenii fură uciși pe rând, cu încetul, afară de doi mateloți cari au isbutit să fugă.

Apărarea aceasta eroică a durat până în zorii.

Când sosiră în fugă întăririle de pe cele două vase de război, soarele eșea din Oceanul Indian și primele lui raze cădeau asupra cadavrelor mutilate groaznic ale lui Cecchi și oamenilor săi.

Somali au ucis pe Cecchi ca răzbunare pentru o pedeapsă pe care italienii o dăduseră unui sat somal.

O coloană de marinari a prins și omorât pe instigatorii atentatului.

Canoniera *Governo* a bombardat în urmă satul Djezirah, locuit de somalii cari luaseră parte la masacrul.

Gervisir-Malissol

EPISOADE DIN CĂLĂTORIA MEA LA POLUL NORD

II

Ghieturile nu se astâmpără; azi am suferit iar o apăsare puternică. Incepe cu piriituri de-alungul vaporului, apoi sgomotul crește din ce în ce, ca un vaet, un bubuit, apoi o uruitură și vaporul pornește să se ridice în sus.

Sgomotul e tot mai puternic, până ce ajunge să semene cu izbucnirea tuturor sunetelor unei orge: vaporul se sguduie, se clatină și se ridică une-ori în salturi, alte-ori încet, pe nesimțite aproape.

E o plăcere simțită pentru noi să ascultăm sgomotele acestea, cu încrederea pe care o avem în soliditatea vaporului nostru. Un alt fel

de vas de cât acesta ar fi fost deja de mult sfărâmat. Dar de *Fram* al nostru ghețurile se sfărâmă și trec pe dedesubt; îl ridică momentan, dar iar cedează și vaporul își reia locul de mai înainte.

În mai multe puncte în jurul nostru ghețurile s'au grămădit, într'un loc chiar până la o înălțime considerabilă. Dar spre seară s'au nivelat iarăși și ne găsim din nou într'un lac mare.

Joi 12 Octombrie.—Lucru extraordinar: ne găsim tot în apă deschisă. Mă gândesc dacă n'ar trebui să facem pregătiri ca să înaintăm cu puterea aburului. Dar de mult deja începuserăm să demontăm mașina pentru iarnă, așa că ne ar fi trebuit mai mult timp ca s'o încropim la loc. Poate că lucrul cel mai bun era ca să mai așteptăm.

Vreme senină, cu soare—o zi de iarnă frumoasă—dar același vânt de la Nord. Cu sonda găsim o adâncime de 90 de metri. Mergem încet spre sud.

Spre seară ghețurile se grămădesc iar cu mare putere; vasul nostru însă se ține bine. După amiază pescuiesc, la o adâncime de vr'o 50 de metri, diferite crustacee și o mică rimă (spadella) ce se găsește în mare număr în marea aceasta.

E foarte greu pescuitul aci. Abia găsești câte o deschizătură în ghiață și lași plasa, apa din jur începe să înghețe iar, așa că ești silit să întrerupi prea curând pescuirea. E păcat, căci ar fi multe descoperiri interesante de făcut. În locurile unde se face o deschizătură ori-cât de mică în apă, se observă numai de cât o fosforescență, ceea-ce dovedește că apa aci e cu mult mai populată de cât s'ar crede.

Vineri, 13 Octombrie.—Acum am ajuns chiar în mijlocul epocii cu care profeții ne speriau mai rău. Ghiața apasă și se grămădește cu sgomote ca de tunet împrejur. Se adună și se ridică forme de ziduri lungi și de grămezi înalte. Parcă își pun toate puterile să ne fărâme vaporul.

Noi însă suntem foarte liniștiți și nici nu ne mai urcăm pe puncte ca să mai observăm spectacolul, ci stăm de vorbă și ridem, ca și când nu s'ar întâmpla nimic.

Ieri seară însă, în urma unei presiuni grozave, ghiața s'a prăbușit asupra căsuliței câinilor, cari au ajuns în mare primejdie. Omul de pază a trebuit să ne deștepte pe toți ca să-i mântuim. Căsuța s'a crăpat în cele din urmă. De asemenea ni s'a stricat o fântână de apă dulce, umplându-ni se cu apă sărată. O ancoră pentru ghiață a suferit și ea, și niște scânduri și sanii au fost îngropate sub fărâmurile ghețurilor.

Azi dimineață ghețurile prezintă

un aspect pitoresc în lumina strălucitoare a soarelui. În jurul nostru pretutindeni se înalță ziduri înalte și drepte de ghiață. Ciudat lucru însă! De și eram tocmai la marginea presiunii celei mai mari, am scăpat cu pierderea unui ancoră pentru ghiață a cător-va scânduri și bârne, cum și a unei jumătăți dintr'o sanie. Și chiar și pe acestea le-am fi putut mântui, dacă ne-am fi dat osteneala la timp.

Oamenii însă au ajuns atât de îndiferenți față de presiunea ghețurilor, în cât, cu toate sgomotele ca de tunet, nici nu ies pe puncte să vadă ce se întâmplă. Atât de mare încredere au în soliditatea vasului.

Spre dimineață presiunea cedă iarăși și în curând ne regăsim din nou în mijlocul unui lac.

Acum dădui ordine să se reinstaleze mașina, ceea ce, după cum mi s'a spus, se putea face într'o jumătate, cel mult în două. Trebuia să înaintăm spre nord cu acest mijloc, dacă alt-fel nu mergea.

Observaserăm îndeajuns lupta grandioasă a maselor de ghiață ce se grămădeau și să reslăteau iar, evident după flux și reflux. Te simți, asistând la acest spectacol, ca în fața unor puteri titanice, cărora nimic parcă n'ar putea să le reziste.

Mai întâiu se aude înălțându-se din pustietatea imensă un bubuit ca de un cutremur de pământ dar pasat; apoi același bubuit se repetă, tot mai aproape și din diferite părți. Lumea tăcută a ghețurilor se deșteaptă pentru o luptă uriașă. Ghiața începe a se crăpa de jur împrejur, se grămădește, se ridică și de o dată lupta începe.

Din toate părțile se aud bubuituri repetate; simți ghețurile sguduindu-se din ce în ce, șiruri înalte ce se înalță și se rostogolesc unele peste altele; blocuri de o grosime de 3, 4 și 5 metri se sparg și se avântă peste olaltă, par'c ar fi tot așa de ușoare ca niște fulgi. Acum s'au apropiat de tot și crezi că trebuie să fugi ca să-ți mântuiești viața... Dar de o dată ghiața se desface înaintea ta, un abiz negru se deschide și apa țîșnește dintr'nsul. Te îndreptezi în altă direcție, dar prin întuneric zărești cum o altă grămadă de blocuri pornește spre tine din partea aceea.

Te întorci în altă parte, dar e tot așa. Jur împrejur tunete și grozave uruieli ca de niște cataracte uriașe, alături cu explozii și salve de tunuri. Și tot mai mult se apropie. Blocul de ghiață pe care stai se micșorează din ce în ce; apa trece peste el țîșnind. Nu e scăpare pe nici-o parte... Dar de o dată sgomotul se potolește, se pierde în depărtare, și totul reîntră în liniștea de mai înainte.

Aceasta se întâmplă în nordul de-

părtat mereu, lună de lună, an de an.

În dările de seamă despre expedițiile la polul nordic se vorbește uneori despre ziduri și movile de ghiață cari s'ar ridica până la o înălțime de 15 metri. Acestea sunt povești. Autorii lor de sigur nu și-au dat osteneala să măsoare acele ziduri și movile în chip științific. Noi, o singură dată am putut observa o grămadă de peste 7 metri înălțime. N'am putut s'o măsurăm exact, din nenorocire; cred însă că avea vr'o 9 metri. Toate celelalte blocuri pe cari le am măsurat foarte exact, — și au fost foarte multe, — n'avea mai mult de 5 $\frac{1}{2}$ până la 7 metri, și cred că pot afirma cu hotărâre că e o raritate ca prin presiunea ghețurilor să se ajungă la o înălțime mai mare de 8 metri.

Sâmbătă, 4 Octombrie.—Mașina e aproape instalată și suntem gata să pornim spre nord, în caz când mâine dimineață ghiața se va deschide iarăși. Presiunea și depresiunea continuă regulat de două ori pe zi, așa că puteam să contăm pe ele ca mai înainte. Astăzi am observat pentru a doua oară un canal deschis spre nord înainte cât poate vedea o hiul. Ce să însemneze asta?

Astăzi seară presiunea ghețurilor a fost violentă. Blocuri puternice de ghiață au venit aproape să se prăbușească asupra vaporului, — dar totuși au trebuit să cedeze.

Ghiața de alt-fel nu e groasă și n'ar putea să pricinuiască stricăciuni mari; totuși puterea ei e uneori enormă. Neîncetat, fără întrerupere, blocurile se grămădesc; s'ar părea că nimic nu le-ar putea rezista; totuși se fărâmă încet dar sigur de coastele vaporului nostru. Acum (la 8 $\frac{1}{2}$ ore seara) presiunea a încetat în sfârșit. E o seară senină, cu stele scinteițoare și cu o auroră boreală în pline flăcări.

După ce am isprăvit cu redactarea notelor zilnice, m'am culcat și citeam din cartea lui Darwin «Despre originea speciilor» partea privitoare la lupta pentru existență, când de o dată aud câinii de pe ghiață făcând mai mult sgomot ca de obicei. Mă scol și strig în salon să se ducă cineva să vază dacă nu cum-va sunt iar ceva urși la cari latră câinii.

Scott Hansen se duce și se întoarce imediat anunțând că i se pare că a văzut prin întuneric o formă așa ca un animal mare, de sigur un urs.

— Dute dar și-l împușcă.

Plecă iar numai de cât, urmat de alți câiți va. Puțin după aceasta auzii o împușcătură, apoi alta, după care urmară în șir, împușcături după împușcătură, în total nouă.

Iohansen și Hendiksen se repeziră jos după alte cartușe și mi deteră de veste că fiara era atinsă și că urla

într'un chip îngrozitor; nu văzuseră însă pînă atunci de cît o grămadă mare cenușie mișcându-se în întuneric. Acum vroiau să se scoboare pe gheață.

Patru oameni plecară în adevăr și găsiră la o mică depărtare un urs cu două răni de glonț. Era un pui, dar ursul cel bătrîn trebuia să fie și el prin apropiere, căci câinii lătrau mereu. Toți erau convinși acum că fuseseră doi urși și că și cel-lalt trebuia să fie greș rănit.

Iohansen și Hendrikssen, întorcându-se să ia un cuțit pe care-l lăseseră lângă cadavrul ursului celui mic, auziră de o dată, în depărtare, ecoul unor scânceli de durere. Acum însă cadavrul ursului trebuia adus pe bord și jupuit, pînă nu îngheța.

Duminică, 15 Octombrie.—Spre surprinderea noastră, după presiunea puternică din urmă, ghețurile nu s'au mai desfăcut peste noapte, și ceea ce era mai rău, nu era deocamdată nici un semn că au să cedeze, tocmai acum când eram gata să pornim înainte. Abia ceva mai târziu, când ghețurile păreau a începe să slăbească, dădui ordin să se pună în lucrare mașina cu abur.

În vremea asta plecai în grabă să văd dacă nu se mai găseau ceva urme ale întâmplării de aseară. Am descoperit nu numai urmele ursului ucis și ale unui alt urs mai mare, ci și ale unui al treilea, care trebnice să fi fost rănit foarte greu, căci în câte-va locuri se vedea cum abia se târise, lăsând în urma lui o diră largă de sînge.

După ce am urmărit cât va timp dîra aceasta de sînge, m'am gândit că n'aveam la mine nimic cu ce aș fi putut ține fiara, în caz când aș fi găsit-o, și m'am decis să mă întorc la vapor ca să iau câți-va oameni într'ajutor. Pe de altă parte speram că gheața într'acestea va mai fi slabă, și că poate, în loc să mai urmărim ursul, aveam să pornim în sfîrșit cu *Fram* spre nord. Dar n'am avut acest noroc.

M'am pus deci patinele de zăpadă și, însoțit de câți-va câini și urmat de vr'o doi oameni, am pornit în căutarea ursului nostru. La o depărtare oarecare, ajunserăm la locul unde trebuise să petreacă noaptea. Grozavă noapte pentru bietul animal! Aci observai și urmele celui de-al treilea urs; probabil aceasta era ursoaica, iar ursul rănit era al doilea pui al ei. Mă îngrozeam gândindu-mă cum își va fi păzit aci puilul, care trebuie să fi fost împușcat în spate. Curînd după aceasta dăteam și peste ursul rănit; se tira, cum putea, pe gheață; iar când ne-a văzut, ne mai găsind alt mijloc de scăpare, se aruncă într'o copcă și se cufundă de mai multe ori în apă. Pregătiram atunci un laț, pe când

câinii alergau lătrînd ca smintiți în jurul deschizăturii și d'abia puteam să-i oprim să nu se arunce în apă după urs.

În sfîrșit terminarăm, și când animalul se arătă iar la suprafață, îi prinserăm o labă în laț și-i trimiserăm un glonț drept în cap. Pe când cel-lalt îl tira la vapor, eu mai înaintai cît-va timp pe urmele ursoaicei, dar n'o putui găsi.

În sfîrșit mă întorsei, nerăbdător să văd dacă nu puteam să urnim în sfîrșit vaporul din loc. Dar tocmai în vremea când de obicei ghețurile se răsfață, acum observarăm o nouă grămadă.

Dup'amiază pornii înc'o dată, însoțit de Scott-Hansen, să căutam ursoaica. Conform așteptărilor mele, observarăm că se întorsese și urmărise cît-va timp pașii celor ce-l duceau puilul ucis, dar apoi o luase spre răsărit. Întunecându-se, îi pierdurăm urmele pe gheața ce se strîngea din nou.

Cu întâmplarea asta, am pierdut și doi câini. *Naritos* și *Fox* au dispărut fără de urmă. Probabil că au fugit de spaimă la ivirea celor trei urși și s'au rătăcit; se poate să fi fost și răniți, de și n'am descoperit nici un semn despre așa ceva.

Luni, 16 Octombrie.—Ghețurile au rămas și azi pe loc. După observările de la 12 Octombrie, eram la 78° latitudine nordică.

Tot spre sud! e de disperat. Cei doi câini rătăciți s'au întors azi de dimineață.

Marti 17 Octombrie.—Mișcare continuă în ghețuri. Peste noapte s'au mai desfăcut puțin, înaintea noastră era chiar un loc destul de mare. Puțin după miezul nopții am avut iar o presiune puternică, iar dimineața între 11 și 12 ore, una teribilă; apoi iar au mai slăbit ghețurile.

Miercuri, 18 Octombrie.—Meteorologul Iohansen, urcându-se azi dimineață pe punte să citească termometrul, observă că câinii, cari acum sunt legați pe bord, lătrau la ceva pe gheață. Se plecă să vadă ce era: tocmai dedesubt, lângă vapor, zări spinarea unui urs. Alergă numai de cît după o pușcă și, cu câte-va gloanțe, culcă fiara la pămînt. Mai tîrziu am putut constata, după urmele pe cari le lăsase, că ursul colindase mult în jurul vaporului.

Mai tîrziu ceva, tot înainte de amiază, pornii în plimbare pe gheață. Scott-Hansen și Iohansen erau ocupați în partea despre miază-zi de la vapor, cu experiențe de magnetism. Era o vreme admirabilă; soarele strălucea. Mă oprisem la marginea unei bălți nu departe de vapor și examinam formarea și creșterea ghețurilor noi, când auzii o împușcătură pe bord.

Mă întorsei și văzui un alt urs,

care alerga spre colinele de gheață. Henriksen îl zărise de pe punte, cum venea spre vapor. Când ursul ajunsesese la o distanță oarecare, zărise pe Hansen și Iohansen și se îndreptase spre dinșii.

Într'acestea Hendriksen luase pușca și-l ochise; de vr'o două ori însă ea nu luase foc, căci Hendriksen avea răul obicei de a o unge peste măsură.

În sfîrșit glonțul porni și lovi pe urs în spate, ieșind pieziș prin piept. Fiara se ridică în două picioare, bătut aerul cu labele, apoi făcu o săritură și mai alergă ca vr'o trezec de pași; în urmă rămase nemîșcată; glonțul atinsese inima.

Hansen nu văzuse ursul de cît în momentul când pornise, făcu câți-va pași, și scoțînd revolverul trase două gloanțe în capul ursului. Era cel mai mare exemplar pe care-l împușcaserăm pînă atunci.

Fridtjof Nansen

(Urmare în numărul viitor)

JULES VERNE

Castelul Carpaților

Din fericire său din nenorocire pentru el, exista d'asupra porțiței un fel de spîrtură în zid, unde altă dată se sprijineau tunurile. Deci, dacă se va sluji de lanțul podului umblător, un om agil și voinic se va putea înălța pînă la crăpătura aceea. Lărgimea ei era destul de mare, ca să treacă un om printr'însa, afară numai dacă n'ar avea grație pe dinăuntru, Nicu Dec, va putea ușor intra în curtea castelului.

Pădurarul înțelese, dintr'o ochire, că nu era alt mijloc, și iată de ce, ajutat de inconștientul doctor, scobori printr'o cărărușă obligă, în șanț. Amînduoi ajunseră de grabă în fundul prăpăstiei, semănată numai cu plante și tufișuri sîlbatiche.

Nu știa unde pun piciorul, și adesea milioane de gândaci veninoși începeau a foi în umezeala aceea de peșteră.

Nicu Dec, păstrându-și toată puterea lui fizică și morală, lucra cu sînge rece, pe când doctorul îl urmăria mecanicește, ca un dobitoc, pe care l'ar duce la frînghie.

După ce trecură fundul prăpăstiei, o luară pe la temelia zidului din față, pînă ce ajunseră sub porțiță, tocmai acolo unde spînzura capetul lanțului. Ajutându-se cu mâinele și picioarele, va putea ușor să ajungă la cingătoarea de petre, care ducea pînă la spîrtură.

De sigur, Nicu Dec, n'avea pretențiunea de a sili pe doctorul Patac, să se suie cu dînsul. Un om așa greoi ca el n'ar fi putut. Se mulțumi

dar de a' l' sgudui puternic, ca să'l facă să priceapă, și i' spuse să nuse miște din fundul prăpastiei.

Apoi, Nicu Dec începu a se sui d'a lungul lanțului, care era lucru ușor pentru mușchii lui de muntean.

Dar, când doctorul se văzu singur, iată că începu a simți ceea ce se petrecea în jurul său. Înțelese, se uită, zări pe însoțitorul său deja la douăsprezece picioare d'asupra pământului, și atunci începu a striga cu un glas găuit de spaimă:

— Nicule... Nicule!... oprește-te!

Pădurarul nu'l ascultă.

— Vino... vino... ori mă duc! gemu doctorul, care ajunsese în sfârșit să se ridice în picioare.

— Du-te! răspunse Nicu Dec.

Și urmă a se sui nișor d'a lungul lanțului podului umblător.

Doctorul Patac, în culmea spaimei, vru atunci să apuce iar pe cărărușa prăpastiei, ca să se suie îndărăt pe șesul Orgalului și să o ia în fuga mare spre Werst!...

Dar, o minune! pe lângă care era un nimic tot ce se petrecuse noaptea, iată că nu mai poate să se miște... Picioarele lui par-că sunt încheștate de pământ... Poate cel puțin să le ridice unul după altul?... Nu! Sunt lipite prin tălpile și călcăiele cismelor... Oare nu se prinsese în vr'o cursă?

Era prea scos din minți ca să'si dea seama... I se pare că s'a prins de pământ prin cuele de la cisme.

Ori-ce ar fi fost, bietul om era ținut în locul acela. Ne având nici măcar puterea să strige... întinde mâinile cu disperare... S'ar zice că vrea să se smulgă de la îmbrățișările dihaniei, a cărei gură cât toate zilele, eșea din fundul pământului.

Între acestea Nicu Dec ajunsese la înălțimea porții, și tocmai puse mâna pe la o țiftușă, de care se ținea podul umblător...

Un strigăt de durere se auzi; apoi, aruncându-se îndărăt, ca și cum ar fi fost lovit de trăsnet, lunecă d'a lungul lanțului, pe care din instict îl apucă, și se rostogoli până în fundul prăpastiei.

«Bine a spus glasul, că are să mi se întâmple o nenorocire!» șopti el, și'si perdu cunoștința.

VII

Cum să descriem grija în care rămăsese satul Werst de când plecase tânărul pădurar și cu doctorul Patac? Grija aceasta se mărea cu cât ceasurile se scurgeau și păreau mai nesfârșite.

Judecătorul Kolt, hangiu Ionas, dascălul Hermod și alți câți-va, nu se mișcaseră de pe terasă. Fie-care observa forma depărtată a cetățuiei. Nici un fum nu se arăta, ceea ce constatau cu ajutorul ochianului, îndreptat mereu în direcțiunea aceea.

Intr'adevăr, cei două florini dați pe apărătul acesta, nu fuseseră de geaba. Nici odată Kolt, așa de interesat, de strâns la punga, n'avusese mai puțină părere de rău, ca pentru cheltuiala asta făcută așa de la timp.

La douăsprezece și jumătate, când păstorul Fric se întoarse de la pășune, fie-care îl cercetă cu lăcomie. Se mai întâmplase ceva extra-ordinar, supra-natural?

Frik răspunse că tocmai trecuse prin valea Lilei românești, fără să vadă nimic bănuitor.

După masă, pe la două ore, fie-care veni la postul său de observațiune. Nimeni n'ar fi gândit să rămăie acasă, și mai cu seamă nu le da prin gând să mai pue picioarele la *Regele Matei*, unde se auzeau glasuri, ca de pe cea-laltă lume. Să aibă pereții urechi, treacă-meargă, asta se zice de mult prin lume, dar să mai aibă și gură... și vorbire! nu s'a mai pomenit.

De aceea bietul cărciumar putea să se teamă că i se va pune hanul la carantină, și asta îl pusese pe gânduri. Oare nu va fi nevoit, să'si închidă dugheaua, să'si bea singur vinul, fiind-că n'o să mai aibă mușterii? Cu toate acestea, cu gând să liniștească populațiunea din Werst, se apucase să facă o revizie amănunțită prin tot hanul, răscoli prin toate odăile până pe sub paturi, vizită lăzile și polițele, toate colțurile și unghiurile din sala cea mare din piniță și hambar, de unde vr'unul cu gust de glume, ar fi vrut să'si sperie!... Nici prin partea din față care venea d'asupra Nordului, ferestrele erau prea sus, ca să'i fie cu-va cu puțință să se sue până la ele, pe mușea unui perete drept și a cărui temelie se infunda în apa spumoasă a râului.

Nu'i nimic, frica nu stă să judece, și are să mai treacă multă vreme, de sigur, până când obișnuitul de la Ionas au să recapete încrederea de mai înainte, să vie în dugheană la țuca și rachiul său.

Multă vreme?... Greșală, și se va vedea, această hotărâre supărătoare nu se va realiza.

Intr'adevăr, după câte-va zile, în urma unei împrejurări neprevăzute, fruntașii satului aveau să'si reinceapă iar conferințele la *Regele Matei*.

Dar să ne reîntoarcem la tânărul pădurar și la însoțitorul său, doctorul Patac.

Nicu Dek, plecând din Werst, făgăduise Mioriței, să nu întârzie mult la castelul din Carpați. Dacă nu i se va întâmpla vr'o nenorocire, dacă amenințările care i se făcuseră nu i se îndeplineau, gândea să se întoarcă pe inserate. Îl așteptară dar, și cu câtă nerăbdare! De alt-fel, nici fata, nici tatăl său, nici profesorul nu puteau să'si închipu-

iască greutatea drumului, care nu vor lăsa pe pădurar să ajungă la creasta șesului Orgall înainte de a se face noapte.

Urmează de aci că grija, deja des-tul de puternică în timpul zilei, trecu de orice măsură, când bătură opt ore la biserica din Vulcan, care se auziră foarte deslușit la Wers. Ce se întâmplase oare, ca Nicu și cu doctorul să nu se reîntoarcă după o zi de lipsă?

Așa fiind lucrurile, nimeni nu se gândea să se ducă acasă, înainte de a'i vedea întorși. La fie-care clipă, li se părea că'i vede ivindu-se la colțul străzei.

Judecătorul Kolt și cu fică-sa se dea la marginea străzei, în locul unde păstorul fusese pus de streajă. De nu știu câte ori văzură ei deslușindu-se niște umbre departe, printre copaci... Iluzie curată! Muntele era pustiu, ca de obicei, căci rar oamenii de la graniță pleacă seara, și în ziua aceea Transilvănenii nu umblau bucuroși pe drumuri după apusul soarelui. Trebuia să fi fost nebun Nicu să aleagă ast fel de zi, ca să viziteze castelul. Adevărul, că tânărul pădurar uitase în ce zi era, și chiar nimeni nu'si aduse aminte.

Dar, chiar la asta se gândea atunci Miorița. Și ce de mai închipuirii urite îi treceau prin minte! Cu gândul urmărise pe logodnicul ei, ceas cu ceas, printre pădurile celea dese ale Plesei, pe când el suia șesul Orgalului... Acum, că venise noaptea, i se părea că'l vede în prăpastie, cercând să se scape de stafile care umblau prin castelul din Carpați... Era jucăria magiilor lor... Victima răsunării lor.

Era încetușat în fundul unei temnițe grele, —mort poate...

Biata fată! ce n'ar fi dat ca să alerge pe urmele lui Nicu Dec! Și fiind-că nu putea, cel puțin vroia să l' aștepte toată noaptea în locul acela. Dar tatăl său o făcu să se ducă acasă, și lăsând pe păstor la observație, amândouă se întoarseră acasă.

De cum fu singură în odaia ei, Miorița începu a plânge. Iubea din toate puterile pe viteazul Nicu, și cu o dragoste cu atât mai recunoscătoare, că pădurarul nu o stărnise, în condițiunile în care se hotărâse adesea căsătoriile în satele transilvănene, și într'un mod așa de ciudat.

În fie care an la Sf. Petru se deschide «bălciiul logodiților». În ziua aceea e adunare de toate fetele din ținut. Vin în cele mai frumoase căruțe, la care sunt înhamăți cei mai frumoși cai, au adus zestrea lor, a dică haine țesute, cusute, brodate cu mâinele lor, închise în lăzi cu colorii strălucite; femei, prietene, vecine, le-au însoțit. Și apoi sosesc băieții, gătiți cu haine frumoase, încinși cu brăe de mătase. Umblă prin băl-

ciu trufăși, aleg fata care le place, și-i dau o verigă și o batistă în semn de logodnă. Iar nunta se face după sfârșitul serbărei.

Dar nu într'unul din aceste tîrguri Nicu întâlnise pe Măriuța. Legătura lor nu se făcuse la întîmplare. Se cunoșteau din copilărie, se iubiau de când veniseră în vîrsta de a iubi. Tînerul pădurar nu se dusesse să aleagă din vîlmășagul unui bălciu pe aceea care trebuia să fie nevasta lui, și Miorița cu atât mai mult îl iubia. Ah! de ce Nicu Dek era de un caracter așa de hotărît, de încăpățînat, de îndărătnic a ține o făgăduință negîndită. O iubea cu toate astea, o iubea, și cu toate acestea nu putuse avea atîta înrîurire de a-l împiedeca să ia drumul spre castelul acela blestemat.

Ce noapte tristă petrecu Miorița, în plîns și griji! N'a vroit să se culce. Plecată la fereastră, cu privirea țintită pe strada piezișă, i se părea că aude o voce.

«Nicola Dek n'a ținut seamă de amenințări. Miorița nu mai are logodnic!»

Înșelăciune a simțurilor turburate. Nici un glas nu se propagă prin tăcerea nopții. Neexplicatul fenomen din sala «Regelui Matei» nu se reproducea în casa judecătorului Kolț.

A doua zi în zorii, populația din Werst era pe afară. De la terasă până la munte, unii suiau alții scoborau strada cea mare, unii ca să întrebe, alții ca să aducă vești.

Se spunea că păstorul Frik se dușese mai înainte la o bucată bună de Werst, și că nu făcuse el asta, fără un motiv întemeiat. Trebuia să-l aștepte, și ca să se întîlnească mai repede cu dînsul, judecătorul Kolț, Miorița și Ionaș se duseră la marginea satului.

După o jumătate de oră Frik se ivi la câțiva pași, în susul drumului.

Cum el venea încet, o luară ca un semn rău.

«Ei, ce-i Fric, ce știți? Ce-ați aflat? Îl întrebă judecătorul Kolț, de îndată ce păstorul îl ajunse.

— N'am aflat nimic, n'am văzut nimic.

— Nimic! repetă fata, ai cărei ochi se umplură de lacrimi.

— Nu, nimic... în zorii de ziuă am văzut două călători, la vre o milă de aici. Am crezut că-i Nicu Dek, cu doctorul Patac... dar nu erau ei!

— Știți cine sunt aceia? întrebă judecătorul.

— Da, două străini care au trecut granița românească.

— Le-ai vorbit?

— Da.

— Se scoboară spre sat?

— Nu, fac drumul spre Retezatul pe care vor să se suie în vîrf.

— Sunt două excursioniști?

— Așa par.

— Și n'au văzut în noaptea asta nimic în spre castel.

— Nu, fiind că erau de cea-laltă parte a muntelui.

— Așa dar nu știți nimic despre Nicu Dek.

— Nimic.

— Doamne, Doamne! suspină biata Miorița.

— De altminteală poți să întreb pe călători după câte-va zile, că au de gînd să rămîie aici cît-va timp, înainte de a trece la Kolesvar.

— Numai dacă nu mi ar vorbi de rău hanul meu, către ei! gîndi nemîngîiatul Ionaș. «Sunt în stare să nu tragă la mine».

Și de trei-zeci și șase de ceasuri, escelentul hangiu era urmărit de teama că nici un călător nu va mai veni de acum înainte să doarmă și să mănânce la *Regele Matei*.

În rezumat, aceste întrebări și răspunsuri între judecător și păstor, nu aduseseră nici o lumină asupra afecei. Și cum până la opt ore dimineața, nu se văzuse nici urmă de Nicu Dek și doctorul, gîndeau toți: «oare se vor mai reîntoarce vreodată?» «Vezi, că nu te puteai apropia nepedepsit de castelul din Carpați?»

Sdrobotă de emoțiunile acelei nopți de insomnie, Măriuța nu mai avusesse putere să se stăpînească. De abia ținînduse pe picioare, cu greu merse spre casă... Chemă pe Nicu cu un strigăt sfîșietor... Vrea să plece, ca să-l ajungă... Îți făcea milă, și aveai tot dreptul să te temi că va cădea la boală.

Dar era de trebuință să se ia o hotărîre. Trebuia să se ducă în ajutorul doctorului și pădurarului fără a pierde o clipă. Cu toate că erau în pericol expunîndu-se la depsele celor din castel, oamenii săi spirite, dar nu se uită la asta. De samă era să afle ce se făcuse Nicu și cu doctorul. Datoria asta se impunea atîi prietenilor cît și celor l'alți locuitori din sat. Cei mai vitezi nu vor refuza de a se arunca în mijlocul pădurilor Pleșei, ca să se suie până la castelul Carpaților.

Astea hotărîte, după multe discuții și pregătiri, cei mai vitezi fură trei și anume: judecătorul Kolț, păstorul Frik și hangiuul Ionaș — nici unul mai mult.

Cît despre dascălul Hermod, fu lovit de un reumatism, și trebui să se tolănească pe două scaune în clasa școlii sale.

Cam pe la nouă ore, judecătorul Kolț și soțitorii săi, bine înarmați, luară drumul spre muntele Vulcan.

Își spuneau, nu fără judecată, că dacă pădurarul și Doctorul se întorc spre sat, trebuie să vie tot pe același drum, pe care se duseseră. Deci, era ușor de a li se cunoaște urmele ceeace fu constatat de îndată ce toți trei pătrunseseră în desișul pădurii.

Să-l lăsăm să se ducă, și să vedem ce se mai petrece la Werst, după plecarea lor. Dacă la început găsiră că-i de trebuință să se ducă cine-va în ajutorul pădurarului și doctorului, a um că-i văzuseră plecați, găsiră că e de o nesocotință fără de margini. Ce rezultate erau să fie dacă cea d'întîi nenorocire, are să fie urmată de o a doua? Că doctorul și pădurarul căzuseră victima încercărilor lor, nimeni nu se mai îndoaia, așa dar la ce folosea devotamentul judecătorului Kolț, al lui Frik și al lui Ionaș? Ce au să mai câștige, când fata va trebui să plîngă și după tatăl său cum plîngea după logodnic, când prietenii păstorului și al hangiuului își vor imputa pierderea lor?

Văicăreala ajunsese generală în Werst, și n'avea semne să sfîrșească așa de curînd. Admițînd că n'are să nu li se întîmple nimic, nu puteau să se întorcă înainte de înserate.

Care le fu mirarea când îi zăriră pe la două ceasuri după amiază, de pe departe! Cu ce grabă fu înștiințată Măriuța, care alergă spre întîmpinarea lor.

Nu erau trei și al patrulea se arătă sub trăsurile doctorului.

— Nicu, bietul meu Nicu, unde e?

Nicu era acolo, întins pe o targă de ramuri, pe care o ducea cu greu păstorul și cu Ionaș. Măriuța se aruncă asupra logodnicului său, strîngându-l în brațe.

«A murit... strigă ea, a murit!»

— Nu... n'a murit, răspunse doctorul Patac, dar ar merita să fi murit... Și eu de asemenea.

Adevărul că tînerul pădurar pierduse cunoștința. Cu membrele înțepenite, fata vinată, de abia mai respira. Cât despre doctor, dacă fata lui nu era așa albă ca a însoțitorului său, era că mersul îi adusesse din nou culoarea lui obișnuită de cărămidă roșiatică.

Glasul Măriuței așa de iubitor, de sfîșietor, n'avu darul să scoată pe Nicu din amorțeala asta. Când fu adus la sat și pus în odaia doctorului Kolț, nu rostise încă nici un cuvînt. După câte-va clipe, ochii lui se redeschiseră și îndată ce zări pe fată plecată la căpătîiul său, îi trecu pe buze un zîmbet.

Dar când încercă să se ridice, nu putu. O parte din corp era paralizată. Cu toate acestea, vrînd să liniștească pe Miorița, îi spuse cu un glas slab.

— Nu! nimic... nu! nimic!

— Nicule... dragă Nicule! repetă tînăra fată.

— Puțină oboseală, Miorița dragă, și puțină emoțiune... are să treacă iute... cu îngrijirile tale.

Dar bolnavului îi trebuia liniște și odihnă. De aceea judecătorul eși din odaie, lăsînd pe Măriuța lângă tînerul pădurar, care n'ar fi găsit o pază

mai harnică, și el nu întârzie de a dormita.

În acest timp hangiu Ionas povesti unui numeros auditor și cu glas puternic, ca să fie auzit de toți, ceea ce se petrecuse de la plecarea lor.

Judecătorul Kolt, păstorul și cu dînsul, după ce regăsisse sub pădure șanțul, pe care Nicu Dec și doctorul și-l făcuse, luase direcțiunea spre Carpați. Dar, de două ceasuri, suiau coastele Pleșei, și marginea pădurii nu era departe, când văzură ivindu-se două oameni. Erau doctorul cu pădurarul, unul care nu mai putea merge; cel-l'alt, care își sleise puterile și căzuse la rădăcina unui copac.

Alergară la doctor și începură a-l cerceta, dar el nu putea răspunde, părea buimăcit; atunci făcură o targă din ramuri, culcară pe dînsa pe Nicu Dec, îl sculară pe Patac în picioare, toate astea în câte-va clipe. Apoi judecătorul Kolt și păstorul, care ducea targa cu Ionas, luară drumul spre Werst.

Dar a spune de ce era Nicu Dec în așa stare, dacă a vizitat ruinele castelului, hangiu nu știa, și nici judecătorul, nici chiar păstorul; doctorul nevenindu-și încă în fire, ca să le mulțumească dorința de a afla.

Dar dacă Patac nu vorbise până atunci, trebuia să vorbească de acum înainte. Ce dracu! acum era în siguranță în satul lui, înconjurat de prieteni, în mijlocul mușteriiilor săi... Nu mai avea a se teme de nimic!... Chiar dacă i se smulsese jurământ să nu spue ce a văzut acolo, interesul public îi porunceă, să nu se ție de jurământ.

— Aide, doctore, îi zise judecătorul Kolt, vino-ți în fire, și adu-ți aminte ce-ai văzut.

— Vreți... să vă spun...

— În numele locuitorilor din Werst și ca să asiguri mîntuirea satului îți ordon.

Un pahar bun de rachiu, adus de Ionas, avu ca efect de a-l face doctorului gust de vorbă, și prin fraze întretăiate începu a povesti.

(Va urma)

Expediția la polul Sud

Un român la pol

Acum cât va timp vaporul «Belgica» a plecat din Belgia spre polul Sud, și din echipagiul lui face parte și un român, Emil Racoviță.

Acum a sosit vestea că «Belgica» a sosit la Rio-de-Janeiro și pe urmă va continua drumul spre Punta Arenas și oceanul înghețat.

Călătoria s'a făcut până la Rio în condițiile favorabile; ca incident

interesant a fost botezul Ecuatorului, care ceremonie se efectuează în modul următor:

Botezul Ecuatorului

Tatăl Neptun, împreună cu amabila sa soție Amphitrita, apar pe podul vaporului, însoțiți de negrii, chinezii, indienii, și un servitor al zeului Neptun. Toți neofiiți, adică cei cari n'au trecut încă ecuatorul, între cari se afla și românul Emil Racoviță, au fost rași cu un mare briciu de «lemn» de către bărbierul Majestății sale Neptun. După ce au fost rași, au fost unși cu făină și la urmă botezați cu numeroase căldări de apă. După ce s'a efectuat această operație, care a înveselit natural pe cei prezenți, neofiiți au fost declarați demni de a intra în imperiul Majestății sale. Ua banchet foarte vesel a încheiat această serbare prin muzică și cântece executate în toate limbile, dintre cari și în românește.

Sosirea la Rio-de-Janeiro

În loc de a descrie sosirea la Rio-de-Janeiro a vaporului «Belgica», dăm o scrisoare pe care d. de Cruls, fost ofițer de geniu și actual director al observatorului din Rio, a adresat-o ziarului «L'Indépendance Belge»:

«Belgica», avînd pe bordul ei tot personalul expediției, a sosit la Rio-de-Janeiro, Vineri 10 Octombrie, unde era deja așteptată de mult timp. De la ferestrele observatorului, de unde se zărește intrarea în golf și departe orizontul mării, mă uitam spre a putea zări vaporul. Dorind de a fi prevenit la timp de sosirea acestuia, rugasem postul semaforic de a-mi comunica avizul pe care îl va primi de la capul Frio, situat la 60 de mile la Est de Rio, în momentul în care vaporul va trece de acest cap. În urma unei neînțelegeri, fui avizat numai când vaporul se apropiase mult de Rio.

«Pe la orele 2 jum. d. a. începui să deosebesc de departe un vapor, pe care grație unei fotografurii l'recunoscui că era «Belgica». Era în acest moment o mare ceață și un timp ploios».

Primirea. — Un mare banchet

«Ministrul Belgiei, contele Vander Steen, consulul și mai mulți membrii ai coloniei belgiene, avizați de apropierea vaporului, se imbarcară pe un vapor și porniră întru întîmpinarea «Belgiei», care a pătruns în golf exact la ora 3 jum.

«A vă spune pe larg primirea pe care autoritățile braziliene și mai ales presa au făcut-o membrilor expediției anctartice belgiene, ar fi prea

lung; mă voi mărgini să vă semnaliez faptele principale. În timpul scurtei lor șederi la Rio, presa n'a încetat o singură zi de a publica articole entusiaste, în cari ea manifesta în termeni călduroși simpatia pe care i o inspira expediția.

«Luni 13 Octombrie dr. Prudente de Moraes, președintele republicei, a primit în audiență oficială pe ministrul Belgiei, însoțit de comandantul Gerlache și de cel-l'alt expiator, și după ce le-a spus cât de mult se interesa de întreprindere, a adăugat că spera că la reîntoarcerea lor vor trece iarăși prin Rio.

«În aceeași zi li s'a dat exploratorilor un mare banchet, prezidat de ministrul Belgiei, la care a asistat toate nobilitățile și presa braziliană.

O sedință științifică.

Joi 16 Octombrie la ora 2 și jumătate d. a. institutul istoric și geografic a celebrat o sedință extraordinară, la care au asistat toți exploratorii.

În cursul acestei sedințe, mai multe discursuri au fost pronunțate mai ales de oratorul oficial, d. Aliredo de Narcimente, și diplome de membrii onorari au fost conferite ministrului Belgiei și d-lui de Gerlache. Acesta din urmă, într-o foarte caldă alocuțiune, a declarat că spre a comemora data acestei sedințe, va înălța la anul viitor, ori în ce loc s'ar găsi în ziua de 16 Octombrie, pavilionul brazilian alături de drapelul belgian. A doua zi o comisiune a institutului s'a dus pe pordul «Belgiei» și a remis comandantului un drapel brazilian, spre a-și putea ține făgăduiala pe care o făcuseră în ajun.

Plecarea

În ziua de 18 Octombrie «Belgica» a ridicat ancora.

Miniștrii și mai mulți membrii ai coloniei belgiene se duseră pe bord. «Belgica», avînd înălțat pavilionul brazilian, s'a pus în mișcare trecînd printre navele de război de diferite naționalități, cari toate, fără excepție, îi adresaui urări de bună călătorie și ale căror echipagii scoteau urale frenetice. Soarele, care de mai multe zile nu mai apăruse, strălupea un cer senin și frumos, când expediția a plecat înainte, îndreptându-se spre polul Sud.

POIMĂINE
Joi 27 Noembrie 1897

Va apare No. 6 din ziarul ilustrat săptămînal Teatru, Muzică și Modă.

10 bani numărul în toată țara

La 1 Decembrie 1897, va apare No. 1 din ziarul

„Universul“ ilustrat-amuzant

Acest ziar, format de opt pagini, va apare de 3 ori pe săptămână: Luni, Mercuri și Vineri, și se va vinde cu 5 bani în toată țara.

Acest ziar va publica nuvele, diverse, anecdote, rețete, moda ilustrată, invențiuni, și romanele cele mai frumoase între cari

Amantele Celebre

o scriere de cea mai mare senzație.

«Numărul 1 și 2 se vor da în mod gratuit la toți cititorii Universului politic cotidian.

Abonații Universului politic cotidian, cari ar dori să aibă și acest nou ziar, vor plăti numai lei 1.80 pentru 3 luni.

De necrezut Obiecte și 3 Calendare gratis

Cine se va abona, cu începere de la 1 Decembrie 1897, la ziarul «Universul» politic, care apare în fie-care zi dimineața, va primi următoarele premii:

Pentru 3 luni lei 4.80 în toată țara
PREMII GRATUITE

Calendarul de citit ilustrat al «Universului» pe anul 1898, care cuprinde 100 pagini text și 13 portrete ale oamenilor însemnați din România, încetați din viață în anul curent, un roman ilustrat de 1 volum, calendarul portativ pe anul 1898 și ziarul «Universul» literar, colorat, pe timp de 3 luni.

Pentru 6 luni lei 9.30 în toată țara
PREMII GRATUITE

Calendarul de citit al «Universului» pe anul 1898.—Calendarul portativ.—Calendarul american (cu foi zilnice).—Un roman de 2 volume, ilustrat, și ziarul «Universul» literar colorat, timp de 6 luni.

Pentru un an lei 19.50 în toată țara
PREMII GRATUITE

Toate calendarele de mai sus.—Un roman ilustrat de 4 volume.—«Universul» literar colorat timp de 1 an, o frumoasă fructieră cu piciorul de metal nichelat și un port-ceasornic de metal.

Pentru portul premiilor:

Abonații din provincie pentru 3 luni vor trimite 20 bani mai mult pentru portul premiilor, abonații pentru 6 luni vor trimite 30 bani mai mult și abonații pentru un an 1 leu mai mult.

La Viena și la Veneția gratis

Toți abonații vor mai concura prin tragere la sorți la două bilete de dus și întors la Viena sau la Veneția.

Orî-ce tuse în contra tifosului vindecată

Cinevrea să se vindece sigur și în scurt timp de orî-ce tuse, să cumpere numai hapurile de catramină ale celebrului chimist dr. Bertelli din Milan, aprobate de consiliile sanitare superioare din Italia și România.

O cutie costă numai lei 2.95; patru cutii lei 10.95.

De vânzare în provincie la toate farmaciile și în București la drogueria centrală Mihail Stoenescu, str. Academiei No. 2; la drogheria Ilie Zamfirescu, str. Academiei No. 4 și la drogheria «Căinele Negru», Ion Țetzu, strada Lipscani, București.

Toate cutiile cari nu vor avea în interiorul lor o instrucție în limba română cu stampila administrației ziarului «Universul» str. Brezoianu No. 11, București, se vor considera ca falsificate.

Orî-ce familie trebe să adopte pentru desinfecție o-dăilor, privaților, etc., preparatul NAVA mai cu seamă pe timpul de față, când toate epidemiile ca Febra-tifoidă, Angina-difterică, fac ravagii mari.

Desinfecțantul NAVA are o putere de 20 de ori mai mare de cât acidul fenic.

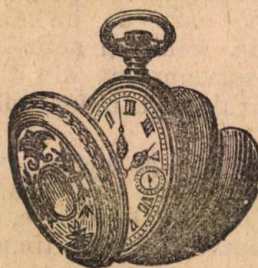
— Se vinde numai la administrația ziarului «Universul», strada Brezoianu No. 11 București, cu următoarele prețuri:

1 Tinichea de 1 kilogram . . . lei 3.50
1 » » o jum. kgr. . . » 2.—
1 Sticlură . . . » 0.90

— Rabat la revinzători —

5 BANI în toată țara

În toate dimineațele apare «Universul» politic, care se vinde 5 bani în toată țara. Conține ilustrațiile cele mai frumoase, știrile și telegramele cele mai importante din țară și străinătate. Publică zilnic un foarte interesant roman și importanta operă: «Note asupra vieții regelui Carol în rezbuiul de la 1877—78.»

CEL MAI MARE DEPOZIT DE

Ceasornice

se află la administrația ziarului UNIVERSUL, Strada Brezoianu No. 11, București.

Ceasornice de nikel de la lei 4.90 până la lei 8.50.
Ceasornice de metal soarelui, cari n'au nici o deosebire de un ceasornic de aur adevărat, cu lei 9.90, lei 10.90 și 13.50.

Domnii doritori vor găsi la depozitul ziarului nostru cel mai bogat asortiment de ceasornice de tot felul, de metal alb sau aurit și oxidat, de argint și de aur, pentru dame și bărbați, cari se vind cu 30 la sută mai ieftin de cât ori unde.

Bogat asortiment de ceasornice de masă cu deșteptător, de metal sau de lemn artistic sculptat.—Lei 4.50, Lei 8.50, etc. etc.

Pendule de bronz mic de masă, foarte elegante, numai cu lei 5.50 bucata.

Pendule mari de bronz, pentru masă, de o rară frumusețe, acoperite cu un glob de sticlă albă.—Prețuri de ocaziune.

Pendule de perete, de lemn frumos sculptat, cu musică, care cântă un frumos cântec la fie-care ceas.—Lei 22 și lei 24 bucata.

Ceasornic de aur patent Traian, sistem Roskopf perfecționat, premiat cu cea mai înaltă distincțiune la cea din urmă expoziție specială de ceasornice din Geneva (Elveția). — Bucata lei 170 pe complot. — Nici cu 300 de lei nu se găsește un asemenea ceasornic, fiind de aurul cel mai fin și solid și de un mers cel mai regulat, garantat. — Același ceasornic de metal nichelat Lei 17.50 și de metal oxidat lei 19.50

LANTURI de tot felul

fantazie, de metal aurit sau oxidat și de aur, pentru dame și bărbați, cu prețuri ne mai pomenit de ieftine.

Reparații de ceasornice

se efectuează în modul cel mai perfect și durabil, la atelierul înființat de administrația ziarului UNIVERSUL, care a adus expres din Elveția doi lucrători din cei mai experți.—Reparațiile se garantează pe timp de un an.

Între orele 12—1½, atelierul de reparațiuni este închis

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL ÎNȚEPLĂRIILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:
Lei 4.50 pe an în toată țara
" 2.50 " 1/2 " " "
Abonații pe un an primesc și un roman de 1 volum.

Redacția și Administrația :
No. 11, —Strada Brezoianu, —No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
apare de 2 ori pe săptămână
MARȚEA ȘI VINEREA

DIN ALASCA.—Descoperirea lui Georges Hughes (Vezi explicația)

IN ALASCA

Descoperirea lui Georges Hughes

Când, la 30 Martie 1867, guvernul rus cedă,—contra unei indemnizări de 36 milioane— Statelor Unite teritoriul Alascei saŭ al Americii Ruse, d-nul Seward, secretar de stat al republicii americane, negociază această cedare, gândindu-se, înainte de toate de a opune acestei extremități nord-estice a continentului, o barieră la extensiunea din Canada.

Ideea era dreaptă și afacerea bună, dar, de o cam dată, nu fuse înțeleasă în Statele Unite. Americanii erau puțin dispuși la această nouă întindere de teritoriu și mulți nu vedeau în aceasta nici un avantaj. D-nul Seward fu acuzat că duce guvernul la o speculație desastroasă și botează cu ironicul nume de *Walrus-Schore*, «țîrmul focelor», teritoriul anexat. În fie-care dimineată, jurnalele din New-York publicau anunțuri batjocoritoare, oferind avantajul nespuse celor cari ar cerca să meargă în exploatarea unei colonii deșerte, a insulelor neexplorate, a unei țări plină de vulcani și înconjurată de o mare plină de ghețuri. Astăzi faptele au arătat contrariul, și spiritul întreprinzător al americanilor a pus în evidență bogățiile din Alasca.

Pe acest teren de formație vulcanică, cu relieful muntos, brazdat de văi, populația este foarte risipită. Ea și-a păstrat tipul eschimoșilor, modificat de tipul rusec; este indolentă, sensuală și pacinică, cu toate că în răzburări este crudă. Ea trăiește fără multă muncă, din produsul vînătului și pescăritului, căci, coastele mării, avute în peste, le dă în abundență somon și scrumbii. Iarna indigenii își sapă vizuini în pământ; vara, apar la suprafața solului și și construiesc colibe.

În Alasca septentrională flora este searbădă; nu întâlnim de cât mușchi, licheni și în părțile mai adăpostite, câțiva arbuști pitici.

**

Taindras-urile se întind cât vezi cu ochii: câmpii mocirloase, având ridicături argiloase, pe cari călătorul pășeste, sărind după una pe alta, cu rizicul de a se infunda până în gât în mocirlă, dacă ar aluneca după vre-una. Numai la Sud apar păduri de conifere și de cedri, dar aceste păduri septentrionale sunt tot așa de greu accesibile, ca și pădurile virgine din Zona Tropicală. Sub ramurile lor întunecate, solul mocirlos se desfundă, se fac găuri, și cu greu poți scăpa de rădăcinile eșite ale arborilor; florile n'au nici culoare, nici miros.

Fauna este variată. Pe malurile

riurilor cari se varsă în Oceanul Polar, trăiesc urși albi; ursul negru și brun se găsește numai în Sud și eschimoșii, umblând pe potecile făcute de ei, sunt siguri de a nu da în mocirle; Renul există aci, dar în stare sălbatecă. Apele sunt destul de abundente în peste: se prinde *Candle, Fish* și *Houdahan*, care este așa de gras, în cât se întrebunțează drept luminări. Pescăritul, blăniile și aurul constituiesc principalele resurse ale Alascei. Printre blăni, cea de biber este cea mai căutată. Altă dată biberii erau foarte numeroși în apropierea insulei Pribibor, dar, din cauza prețului lor cel mare, au fost exterminați. Baranov, guvernatorul rus din Alasca, a adus cu el 15000 piei de biber, cari valorau mai mult de 5 milioane. De atunci, s'au luat măsuri, pentru a împiedica o distrucțiune atât de regretabilă.

Chihliarul se găsește pe litoralul mării de Bering și aproape de Harrisburg se exploatează mine de aur, al căror produs actual întrec suma de 2 milioane și jumătate.

**

Unuia din acești căutători de aur, atras către țara depărtată Alasca, se datorește descoperirea unei noi bogății. Georges Hughes, miner american, este autorul acesteia. În fruntea mai multor tovarăși întreprinzători și curioși tot ca el, el se aventurează în interiorul Alascei, în căutarea terenurilor aurifere, mai lucrative ca celea pe cari le exploata la capul Sponce. Povestiri vagi spuneau că, mai în mijlocul țerei, aurul este mai abundent. Însă nu găsiră nimic, și în urma unei călătorii lungi și pline de pericole, Georges Hughes fu silit să se oprească, bolnav, într'un sat de eschimoși numit Kuaquihuiblat. El insistă ca tovarășii lui să și urmeze drumul, dar aceștia nu l'părăsiră. Îl vor lua cu ei la întoarcere,—le spunea el,—dacă va mai fi în viață, dar să nu rămâie cu el sub nici un motiv.

Lăsat singur, și destul de bine tratat de eschimoși, Hughes se restabili încet, încet, și în timpul lungilor luni, cari s'au scurs înaintea întoarcerii tovarășilor săi, învăță limba găzduitorilor lui, și află multe detalii curioase asupra obiceiurilor, morăvurilor și modului lor de trai. Mai întâi, el fu surprins de felul utensilelor cu cari se serveau și de ornamentele cu cari se împodobeau. Și unele și altele erau de ivoriu. În or-ce colibă, cupele, brățările și cârligele de undiță erau de ivoriu pur.

Când putu face câțiva pași, vizită *Totem-ului* tribului. Sub acest nume se înțelege un monument grosolan, pus în mijlocul satului, sprijinit de stâlpi, și consacrat memoriei vre-unui șef însemnat. Și acolo, fu surprins de

mulțimea ornamentelor în ivoriu, cari îl împodobeau. Stâlpii erau acoperiți de ivoriu, grosolanele sculpturi de lemn negru, cari reprezentau corbi, aveau ciocurile și ochii de ivoriu. Cercetă de unde îl găsec indigenii. I se spuse că provenea dintr'o grămadă situată la o distanță destul de mare și descoperită de un străbun de al lor, grămadă la care se ajunge făcând, cu sania, un drum destul de periculos, practicabil numai la unele epoce ale anului, de unde aduceau în sat atâta ivoriu cât le trebuia.

Această istorisire, de care, după cele văzute, nu se mai putea îndoi, îi aștără curiozitatea, și obțin permisiunea că îndată ce va fi deplin restabilit, să facă cu șeful tribului o călătorie la acel loc.

Săptămânile treceau și cu ele îi reveneau forțele. Se făcure preparative de drum: săniile, reparate cu îngrijire, oamenii, aleși bine... se puseră pe drum. Indigenii nu exageraseră greutatea mersului și cu toate că era deprins cu excursiunile periculoase, Georges Hughes mătură, că rare ori a întreprins vre-una așa de aventuroasă. Trebuia să taie cercul arctic, să treacă peste ghețuri, cari se păreau imposibile de trecut, să se lupte cu animalele sălbatice, cu frigul și cu ninsorile.

**

Călătoria ținu 2 săptămâni. Se opriră și poposiră la poalele unui munte, care era un punct de reper cunoscut de indigeni; dar acolo pământul era acoperit de zăpadă, și pentru a găsi drumul trebuia să exploreze împrejurimile timp de 2 zile.

Hai-Kiwa-Su («aici e»), strigă în fine călăuza, arătând cu degetul o mare scobitură, care se deschidea sub o înălțime. Nu se înșelase, dar îi trebuia mai multe zile pentru a descoperi grămada de oase.

Acestea făcute, Georges Hughes putu să și dea seama de importanța descoperirii sale.

Într'un cerc foarte întins, apăreau mii de resturi de animale gigantice, schelete enorme, grămadite unele peste altele. S'ar fi zis un câmp de măcel al mastodonților, ceea ce, în realitate, era un loc închis, în care ei se asvârliseră unul asupra altuia.

Vedea pe unii, ai căror dinți monstruoși pătrunseseră în coastele adversarilor lor, cari, căzând, trăsaseră după ei și pe cei cari îi atacaseră. Aceste osăminte, virite, conservate sub zăpadă, străluceau chiar noaptea. Și totuși, ceea ce vedea el, era prea puțin lucru, față de realitate. Fiecare lovitură de târnăcop, lărgea acest cimitir, descoperind alte osăminte, alte schelete, de cari valea era înțesată.

Ceea ce vedea el, era destul ca să

incarcare de 10 ori pe atâtea săniile de cât câte aveau ei. Se aleseră cele mai frumoase bucăți de ivory pe cari le luară cu ei în sat și din cari o bună parte fu cedată d-lui Hughes. Când tovarășii lui, după ce umblară în van după aur, îl găsiră la întoarcere, Hughes le spuse descoperirea sa, ceea ce era o bogăție pentru ei.

Intorși de unde au plecat, el vîndu ivoryul cu un preț destul de bun, cumpără săniile și, întovărășit tot de prietenii lui, se duse să ia altul. Dar zice-se, secretul e bine păstrat de ei și de indienii, cărora, din recunoștință, le dădea o bună parte din profit. Că tot ceea ce se spune despre mărimea acestei grămezi este ezact, este faptul că, au trecut mulți ani până la epuizarea ei.

De altminteralea Alasca începe să se populeze. Din munții ei se scurg fluviile enorme de gheață; trec peste litoral, în lungul căruia proiectează albe promontorii. Din toate ghețările acestea, cel mai vast ar fi Muir, căruia, Wright i-a valorat debitul enorm de 3,954,000 de metri cubi de gheață pe zi. Acest ghețar atrage în fiecare an turiști din Oregon, California, din Canada și din Statele Unite.

Cunoscându-se ușurința cu care americanii pleacă în călătorie și atracția ce exercită asupra lor locurile străni și curioase, putem spune că nu e departe ziua în care Alasca — bogată în frumuseți naturale, în vînătoare, în pescuit și în excursiuni nespuse de variate, — va deveni o stațiune valoroasă și foarte frecventată.

Charles de Warigny

Numărul 7 din «Ziarul Călătoriilor» va apare Marți, 2 Decembrie curent.

EPISOADE DIN CĂLĂTORIA MEA LA POLUL NORD

II

Pe la amiază mă urcai să observ împrejurimile. Cu toată vremea foarte senină, nu puteai să zărești uscat în nici o parte. Canalul ce se deschisese departe, spre nord, acum dispăruse iarăși. Peste noapte însă se formase o altă crăpătură mare aproape de vapor. Direcția îi este de la nord spre sud și acum e acoperită de o coajă de gheață.

Joâ, 19 Octombrie.—Ghieturile s'au mai desfășurat nițel în timpul nopții din urmă.

Dimineața am încercat să fac o plimbare cu sania, cu șese câini. După

ce am isbutit să-i înham la sanie, mă urcai și începu să le strig *prrrr, prrrr*; imediat porniră într'un mers foarte regulat. Nu peste mult însă ajunseră la un bloc înalt de gheață și trebuirăm să ne întoarcem. Abia făcărăm stînga împrejur, și câinii, zăbind vaporul, se repeziră cu iuteala fulgerului spre el; pe urmă nici nu i-am mai putut urni de acolo; se învîrteau mereu în jurul vaporului.

Am încercat toate chipurile ca să-i înduplec să pornească pe gheață înainte, în ori-ce direcție; dar toate fură în zadar, și îndemnuri și lovituri de biciu, or-ce.

Mă coborîi apoi și căutai să opresc sania; rezultatul a fost însă că m'au răsturnat în zăpadă și m'au tîrît cit va timp așa.

În sfîrșit, ea și când li s'ar fi urît cu jocul acesta și s'ar fi hotărît să-mi facă și mie pe plac, după ce mă urcai iar în sanie, porniră frumos pe gheață înainte. La o distanță oarecare îi oprîi să se odihnească; dar abia făcui o mișcare în sanie, iar se repeziră înapoi la vapor.

Eram foarte iritat și nu le cruțam loviturile de biciu; dar cu cât îi băteam, cu atît se încăpățînau să se țină pe lângă vapor.

Voind să mă opintesc să-i opresc, mă răsturnară iar, și în cădere îmi pierdui pe rînd biciul, mîștile și căciula; aceasta contribui și mai mult să mă infuriez. Alergai înaintea lor să-i silesc să se întoarcă, dar ei se desfășură în două părți și alergară și mai repede înainte. Hăturile mi se încurcă în picioare și căzu în sanie, dus cu o iuteală amețitoare înainte.

Aceasta a fost prima experiență pe socoteala mea proprie, cu mersul în sanie cu câinii, și trebuie să mărturisesc că nu prea eram mîndru de ea. În gînd mă felicitam că nimeni nu fusese martor la bravurile mele.

Dup'amiază examinai apa topită a ghieturilor brune-roșietice ce se formaseră din nou. Cercetările microscopice ne dovediră că această culoare era pricinuită de o enormă sumedenie de micro-organisme, mai cu seamă plante—diatornee și alge—dintre cari unele aveau o formă cu totul particulară.

Sămbătă, 21 Octombrie.—Astăzi trebuie să stau în vapor, din cauza unui reumatism muscular în partea dreaptă a corpului. Doctorul mi-a făcut un masaj, ceea ce m'a pricinuit dureri și mai mari.

Îmbătrînesc oare și slăbesc deja, sau e numai o închipuire? Abia pot să mă mișc, și cu toate acestea par că m'aș scula și m'aș lua la întrecere în fugă cu ori-care din cei alți.

Ce mai erou nordic de 32 de ani, culcat aci într'o biată cabină! Am citit de mai multe ori scrisorile din

patrie, m'am transportat cu gîndul acasă, visînd la reîntoarcere—peste cîtî-va ani? Cu isbîndă sau fără, ce are aface!

Sondagiul ne arată 135 de metri; suntem dar iar în apă mai adîncă. Mergem însă spre sud-vest.

Întoarcerea asta mereu spre sud n'o înțeleg. În zilele din urmă n'a fost vînt mult; azi e ceva vînt de la nord, dar nu tare. Ce să fie? Cu toate studiile, combinațiile și socotelele mele, nu pot să-mi închipuiesc un curent care să meargă spre sud; curentul trebuie să meargă spre nord.

Dacă aci se îndreptează spre sud, cum se explică atunci lacul mare deschis pe care l'am trecut la nord? Și golful până în fundul căruia am ajuns până mai departe spre nord? Acestea nu s'au putut forma decât prin curentul spre nord, pe care l-am presupus eu.

Singurul lucru ce mă cam încurcă, e acel curent spre apus, pe care l-am avut împotriva noastră: tot drumul d'a lungul țermului siberian. În nici un caz nu suntem mînați la sud spre insulele nesiberiene, ș'apoi spre apus, d'a lungul țermurilor Siberiei, și spre nord, la capul Celinskin, acelaș drum pe care am venit aci. Asta ar fi prea mult,—făr'a mai vorbi că ar fi cu totul contra oricăror calcule.

Ei, ce are aface? Unde va trebuie să ajungem; aci nu putem să rămânem vecinic. Sfîrșitul, dacă e bun, toate sunt bune,—zice proverbul; ori cum însă, aș dori ca, ori unde om merge, să mergem ceva mai repede. În expediția noastră în Groenlanda am fost împinși la început tot așa spre sud, și cu toate astea s'a sfîrșit cu bine.

Duminecă 22 Octombrie.—Hendi Koen a găsit azi la sondagiū 129 metri. «Dacă mergem în vr'o parte oarecare, zice el, e spre răsărit; mie mi se pare însă că nu ne mișcăm de loc». Azi nu e vînt.

Lună 23 Octombrie.—Tot nu pot ieși încă din cabina mea. Azi apa e cu 9 metri mai puțin adîncă decât ieri. Mergem spre nord est. Hannsen a făcut socoteala observațiilor de la 19 Octombrie și a găsit că am înaintat cu 10 minute spre nord, și că trebuia să ne găsim la 78° 15' latitudin nordică.

În sfîrșit, așa dar, acum când nu mai bate vîntul, curentul spre nord se manifestă iar. În apropierea noastră s'au deschis câte-va canale, unul d'a lungul vaporului, un al doilea înainte, și altul la o parte. După amiază nu se observă decât o presiune foarte ușoară de ghietură.

Marți 24 Octombrie.—Între 4 și 5 ore dimineața a fost o presiune mai tare, care ne a ridicat puțin vaporul. Se pare că și când presiunile ar voi

să reînceapă; avem flux cu lună plină.

Azi dimineată s'au deschis ghețurile, așa că Fram plutea. Mai târziu însă s'au închegat iar, și pe la 11 ore s'a produs o presiune puternică. Apoi a urmat o pauză; după amiază presiunea începu din nou și de la 4 până la 4 1/2 a fost violentă. Vaporul a fost iar ridicat în sus, fără să-i pese însă absolut nimic.

Părerea lui Peder este că presiunea ghețurilor vine de la nord-est, de oare-ce din această direcție a auzit sgomotul. Iohansen mi-a făcut azi o bună pescuire la vr'o 20 de metri adâncime; abia a putut să scoată plasa la timp. Nu ies încă din cabină.

Miercuri, 25 Octombrie.—Ieri seară am avut o presiune teribilă. Sgomotul m'a deșteptat din somn și simțam cum se ridică Fram, clătinându-se și zguduindu-se; auzeam de asemenea și pîrîitul ghețelor care se sfărâma de pereții vaporului.

După ce ascultați cât-va timp, dormiți iar, cu sentimentul de mulțumire că totuși era minunat lucru să te găsești la adăpost în *Fram*. Ce neplăcut lucru, în adevăr, ar fi fost să fim siliți a sta gata în tot momentul, la fie-care presiune a ghețurilor, să ne sculăm și să ne facem calabalacul, ca bieții oameni de pe vaporul *Tegethoff*.

Acu se întuneacă mai de vreme. Soarele e din ce în ce mai jos la orizont. În curând va dispărea cu totul și iarna lungă și întunecoasă ne va umplea iar de dorul primăverii. Asta însă n'ar fi nimic, numai de am începe odată să ne mișcăm spre nord. Acum vântul bate de la sud-vest.

În sfârșit să încearcă și moara de vânt, care e gata deja de mai multe zile; lucrează de minune. Astăzi avem o lumină electrică admirabilă, deși vântul nu e tocmai tare (5-8 metri pe secundă). Ce invenție minunată lămpile astea electrice!

Și ce mare influență are lumina asupra omului! La masă am putut face azi constatarea asta; lumina are asupra dispoziției noastre același efect ca și un pahar de vin vechi și bun.

Și ce frumos ne apare salonul în această lumină! Profităm de această ocazie ca să bem în sănătatea lui Oscar Dickson, care a luat asupra lui cheltuiala întregii instalațiuni electrice, și îl proclamăm cel mai bun dintre toți buni tovarăși.

O lună splendidă astăzi-seară, ca ziua. Pe lângă aceasta și o auroră boreală, galbenă și ciudată în lumina albă a lunii; un cerc mare în jurul lunii, și toate astea de-asupra ghețelor albe, întinse departe, scinteietoare, și ridicându-se iei și colo, în urma presiunii din urmă.

Și în mijlocul acestei lumi tăcute și înghețate, strălucitoare ca argin-

tul, moara de vânt își învîrtește aripile negre spre albastrul cerului și spre lumina boreală. Un contrast atât de isbitor: civilizația care a năvălit așa de o dată aci în mijlocul acestei lumi înghețate, fantastice.

Măine e aniversarea vaporului *Fram*. Câte amintiri nu ne redatează ziua aruncării lui pe mare, petrecută acum un an!

Joși, 26 Octombrie.—Sondagiul de azi dimineată arată 300 de metri. Ne mișcăm repede spre nord; se pare că merge treaba mai bine acum.

Sărbătoarea mare a zilei începe cu tragere la țintă. Apoi avem un prânz din cele mai gustoase, cu patru feluri. Tubul digestiv ne e supus la o grea probă. În mijlocul unor aplause sgomotoase, se bea în sănătatea lui *Fram*.

Toastul oratorului a mișcat inimile tuturor, când a arătat cum *Fram* ne-a servit scopului nostru, cât mai bine nici nu s'ar putea închipui (aprobari vii). Îi urăm dar, și cu el ne urăm și nouă, viață lungă.

După cină am avut punciu de fragi și de lămâie, și, în mijlocul unei mari solemnități și a multor glume, s'a împărțit tuturor câte un premiu, prevăzut cu câte un motto, dintre care cele mai multe redactate de doctorul nostru.

Cel dintîi premiu a fost crucea de lemn a ordinului vasului *Fram*, care trebuia să fie purtată legată cu o panglică albă în jurul gâtului, iar cel din urmă o oglindă, în care premiul să-și vadă mutra mărimei sale. În seara aceasta s'a permis fumatul în salon; cu pipă, grog și un whist vesel s'a terminat vesela sărbătoare.

Fridtjof Nansen

(Urmare în numărul viitor)

Luni 1 Decembrie va apare Nr. 1 din ziarul

Universul amuzant-ilustrat

Acest ziar, format din 8 pagini, va apare de 3 ori pe săptămână: Luni, Miercuri și Vineri, și se va vinde cu 5 bani în toată țara.

Acest ziar va publica nuvele, diverse, anecdote, rețete, moda ilustrată, invenții și romanele cele mai frumoase, între care

Amantele celebre

o scriere de cea mai mare senzație

„Numerele 1 și 2 se vor da în mod gratuit la toți cititorii „Universului” politic cotidian, prin urmare cumpărătorii ziarului „Universul” politic, vor avea Luni și Miercuri cu 5 bani două ziare.

Persoanele care ar dori să aibă și acest nou ziar, vor plăti lei 1.80 pentru 3 luni.

JULES VERNE

Castelul Carpaților

«Am plecat amândouă... Nicu și cu mine... două nebuni... două nebuni!... Ne a trebuit o zi aproape, să străbatem pădurile astea blestemate... Seara am ajuns la castel... Ș-acum tremur... voiți tremura toată viața!... Nicu vroia să intre înăuntru... Da, vrea să petreacă noaptea în cetățuie... ca și cum ar fi dormit în odaia dracului!...

Doctorul Patac spunea asta cu un glas așa de înecat, că te înfiora numai cât îl auzea.

«N'am vrut să-l las, zise el... ce s'ar fi întâmplat... dacă l'aș fi lăsat... Numai cât mă gândesc mi se ridică părul în vârful capului!...

«Nicu s'a resemnat dar, de a rămâne pe șesul Orgalului... Ce noapte, dragii mei, ce noapte!... d'odată niște monștri de foc se ivesc între nori, adevărați balauri!...

«Vin la noi ca să ne înghită...»

Toate privirile se îndreptară spre cer, ca să vadă, dacă nu era plin de spectrii.

«Și după câte-va minute, iată că încep a trage clopotele de la capelă!

Toate urechile se ciuliră, și li se părură că și aud sunete din depărtare, atât de mult îi pătrundea povestirea doctorului.

«D'odată, strigă el, se aud niște șuerături grozave, în văzduh... său mai bine zis niște urlete de sălbătăciuni!... Apoi o lumină mare izbucni de pe ferestrele cetățuiei... O flacără drăcească luminează tot șesul... Nicu și cu mine ne privim... Ah! ce vedenie îngrozitoare!... Suntem ca două cadavre... două cadavre, strîmbându-ne unul la altul.

Și, uitându-te la doctorul Patac, cu ochii lui nebuni, fața strîmbată, puteai, zău, să te întreb dacă nu vine de pe cea-laltă lume, unde trimisese el deja mulți din semenii lui!

Trebuia să-l lase să mai răsuflă, căci nu mai era în stare să-și urmeze povestirea. Asta costă pe Ionas un al doilea pahar de rachiu, care păru că făcu pe fostul infirmier, să-și adune mințile.

«Dar în sfârșit, ce i s'a întâmplat bietului Nicu! întrebă judecătorul Kolț.

Și nu fără de motiv, judecătorul pune mare preț pe răspunsul doctorului, fiind-că vocea strigoilor se adresase pădurarului d'a dreptul, în sala cea mare de la *Regele Matei*.

«Iată ce mai țin minte, răspunse doctorul. Se făcuse ziua. Rugasem pe Nicu Dec să renunțe la planurile sale... Dar îl cunoașteți... Nu poți schimba gândul la un astfel de îndărătnic... S'a scoborit în prăpastie... și eram nevoit să-l urmez, că mă

trăgea după dînsul... De altmintealea nu mai aveam cunoștință de ce făceam... Nicu înaintează atunci până la porțiță.

«Apucă un lanț de la podul umblător și se suie pe el d'a lungul zidului... In acea clipă, încep a'mi veni în fire... E vreme să mai pot opri pe nesocotitul ăsta!... Pentru cea din urmă oară îi poruncesc să se scoboare, să ne întorcem la Werst... «Nu!» îmi strigă el. Vroi să fug... da... dragii mei... mărturisesc... am vrut să fug, și ori-care în locul meu ar fi avut gândul acesta!... Dar de geaba cerc să mă deslipesc de pământ... picioarele mele sunt înclăștate... țintuite... înrădăcinate... Cerc să le trag... cu neputință... Mă sbat... de geaba».

Și doctorul Patac imita mișcările desperate ale unui om prins de picioare, ca o vulpe care s'a prins în laț.

Apoi, urmând iar povestirea:

— «In acel moment aud un strigăt... și ce strigăt!... Nicu Dec îl dăduse... Măinile lui agățate de lanț, se desfăcură, și cade în fundul prăpastiei, ca și cum ar fi fost aruncat de o mână nevăzută».

De sigur doctorul povestise lucrurile cum se întâmplaseră, și închipuirea lui nu adăogase nimic, cu toate că era așa de turburat. Cum le spusese, așa se întâmplaseră minunile pe șesul Orgalului noaptea trecută.

Cât despre ce urmă după căderea lui Nicu, iată: pădurarul leșină și doctorul nu'î în stare să'î vie în ajutor, căci cismele'î sunt înclăștate de pământ, și picioarele lui umflate nu pot eși dintr'insele... De odată puterea nevăzută care'l înclăștează dispăre... Picioarele'î sunt libere... și se aruncă spre Nicu Dec și — ceea ce era o mare vitejie din partea lui, — îi udă fața cu o batistă muiată în apă... Pădurarul își vine în fire, dar brațul și toată partea stângă rămâne nesimțitoare, după groaznica zguduire care a încercat-o... Cu toate acestea, se ridică în sus cu ajutorul doctorului, sue pe cărarușă prăpastiei, ca să ajungă pe șes... Apoi iați amândoi drumul spre sat... După o oră de mers, durerile lui la braț și la șold sunt atât de puternice, că'î nevoit să se oprească... În sfârșit chiar în clipa când doctorul se hotărîse să se ducă să ceară ajutor din sat, judecătorul Kolț, Ionas și Frică au sosit foarte la timp.

Cât despre pădurar, ca să se știe dacă s'a lovit rău, doctorul Patac nu voia a spune, cu toate că de obicei arăta multă pricepere când era vorba de un caz medical.

«Când ești bolnav de o boală naturală e deja destul de rău, se mulțumea el a spune, dar când pe lângă aceasta te lovește o boală supranaturală, pe care ți-o bagă dracul în

corp, numai dracu te poate vindeca.

In lipsa unui diagnostic, vorbele astea nu erau de ajuns pentru Nicu Dec. Din fericire că nu erau cuvintele evangheliei, și câți doctori nu s'au înșelat oare de la Hipocrat și Galilian, cu mult mai învățați de cât doctorul Patak. Tînărul pădurar era un ștregar zdravăn; cu constituția lui voinică, puteau spera că are să scape — chiar fără mijlocirea dracului — și cu condiție să nu prea urmeze esact prescripțiunile fostului infirmier de la carantină.

VIII

Evenimentele acestea nu puteau liniști pe locuitorii din Werst. Acum nu mai era nici vorbă de îndoială că nu erau de geaba amenințările pe cari «gura de umbră», cum ar zice poetul, le făcuse mușterilor de la *Regele Matei*. Nicu Dec, isbit într'un mod neesplicit, fusese pedepsit de neascultarea și îndrăzneala sa. Nu era oare asta o înștiințare pentru toți aceia cari ar fi fost ispitiți să urmeze pilda lui? Oprea desăvîșită de a căuta să se pătrundă în castelul din Carpați, iată ce trebuia să se creadă în urma acestei încercări neisbutite. Ori-cine va reîncepe, își va pune viața în pericol. De sigur, dacă pădurarul ar fi sărit zidul, nu s'ar mai fi întors nici odată.

De aci urmează că spaima fu mai mare de cât ori-când la Werst, chiar la Vulcan, și în toată valea Silului, toți vorbeau să plece din ținutul acela; deja câte-va familii țigănești emigrău mai de grabă, de cât să stea în vecinătatea castelului. Acum că el servea de adăpost ființelor supranaturale și rău făcătoare, nu mai putea fi suferită vecinătatea lui. Le rămăsese să se ducă către un alt sat din ținut, afară numai dacă guvernul unguresc nu va dărâma acest locaș, neapărat. Dar oare castelul din Carpați s'ar putea dărîma prin mijloace omenești?

In cea dintîi săptămână din Iunie nimeni nu încercă să iasă afară din sat, nici măcar să'î vadă de lucrul câmpului; oare plugul brăzdând pământul nu va face să zboare cărdurile de stafii său de cucuvele?... Unde vor semăna grăul, nu va crește sămînța de draci?

«Da, negreșit, afirmă păstorul Frik cu un ton incredințator.

Cât despre el, se păzea să se mai întorcă prin pășunile Silului cu turmele lui.

Așa dar satul era îngrozit. Lucrul câmpului era lăsat în părăsire. Ședeau acasă, cu ușile și ferestrele închise. Judecătorul Kolț nu știa ce să facă, să aducă o încredere sătenilor săi. Hotărît, singurul mijloc era de a se duce la la Holoșvar, să

ceară mijlocirea autorităților. Dar fumul, se mai arăta oare din coșurile cetățuiei?... Da, de multe ori o zăriră cu ochianul în mijlocul a'îburilor cari se suiau pe munte.

Dar norii, cum venea noaptea luau o culoare roșetică, par'că ar fi fost aprinși de vre un foc. Da, și s'ar fi zis că niște vârcolaci înflăcărați se învârtău pe deasupra castelului.

Dar șuerăturile acelea, cari speriaseră așa de tare pe Doctorul Patak, se propagau oare prin munții Pleșei, spre marea spaima a locuitorilor din Werst?... Da, sați cel puțin, cu toată distanța, vînturile de la Sud Est aduceau niște detunături grozave, pe cari le repetau ecourile munților.

Afară de acestea, li se părea, că pământul se cutremura mereu, ca și cum s'ar fi deschis un vulcan într'însul. Dar poate era mai multă exagerație de cât adevăr în ceea ce credeau ei a vedea și a simți. Ori-ce ar fi fost, se întâmplaseră lucruri adevărate, se va recunoaște, și nu mai era de chip să mai stea nimeni într'un sat așa de urgisit.

Bine înțeles că hanul la «Regele Matei», rămânea pustiu. Nimeni nu îndrăzne să'î treacă pragul, și Ionas se întreba dacă nu va fi nevoit să închidă dugheana, fiind-că nu mai avea mușterii, când se iviră doi călători streini, care schimba starea lucrurilor.

In seara de 9 Iunie, cam pe la 8 ore, cercă cine-va la clanța ușei de afară, dar ușa aceea ruginită pe din năuntru, nu putu să se deschidă.

Ionas, care era în mansardă, se grăbi să se scoboare. La gândul că se va găsi față în față cu vre-un musafir, se adăogă teama ca musafirul acela să nu fie vre-un strigoiu, căru'î nu va ști cât de iute să'î refuze mîncare și adăpost.

Ionas începu dar a vorbi prin ușă fără a deschide.

— Cine e acolo? întrebă el.

— Două călători.

— Viî?

— Foarte viî.

— Sunteți siguri?

— Cât se poate de viî, dar care nu vor întăzia de a muri de foame, dacă nu le deschizi mai de grabă.

Ionas se hotărî de a trage zăvoarele, și cei doi oameni pășiră în sală.

Cum intrară, cerură fie care o odaie, avînd de gând să rămăie în Werst două-zeci și patru de ore. La lumina lămpii, Ionas examină pe noii veniți cu o mare băgare de seamă, și se incredință în sfîrșit că sunt ființe omenești. Ce fericire pentru «Regele Matei». Cel mai tînăr dintre călători, părea a avea trei-zeci și șase de ani. O statură înaltă, o față nobilă și frumoasă, ochi negri, părul smead închis, o barbă oacheșă

foarte frumos tăiată, înfățișarea cam măreață dar mândră, toate astea se-mănau a neam mare, și Ionas nu se putea înșela.

Apoi când întrebă sub ce nume trebuie să înscrie pe cei doi călători. «Contele Francisc de Telec», răspunse tînărul, și cu soldatul său Roțca.

— Din ce parte?

— Din Craiova.

Craiova e unul din orașele însemnate din România, care vine în partea de sud a lanțului Carpați. Francisc de Telec era dar de neam român, ceea ce Ionas recunoscuse în dată.

Cât despre Roțca, om de vre-o patru-zece de ani, înalt, voinic, mustața groasă, pîrul tuns, avea apucături de militar. Chiar purta un sac de soldat, prins de umeri prin curele, și o lădiță destul de ușoară, pe care o ținea în mână.

Acestea era tot bagagiul contelui, care călătorea ca excursionist, pe jos mai adesea. Asta se vedea și din îmbrăcămintea lui, manta pe umeri, șapcă pe cap, surtuc strîns la mijloc printr'o cingătoare, în care era teaca unui cuțit românesc, ghetre prinse strâns de niște pantofi largi și groși.

Acești doi călători nu erau alții de cât acei întîlniți de păstorul Frik, cu zece zile mai înainte, pe drumul muntelui, atuncî când se îndreptau spre Retezatul. După ce vizitase ținutul până la marginele Mușului, și după ce suise muntele, veniseră să se odihnească în satul Werst, ca pe urmă să apuce pe valea Lilei.

— Ai să ne dai niște odăi? întrebă Francisc de Telec.

— Două... trei... patru... câte cereți, domnule.

— Numai două, darsă fie alătura una de alta.

— Bine, astea vă plac? întrebă Ionas, deschizînd două uși de la capătul sălei cele mari.

— Foarte bine, răspunse Francisc de Telec.

După cum vedeți, Ionas n'avea a se teme de cei doi călători. Nu erau ființe supranaturale, spirite cari au luat chip omenesc. Nu! boerul acela se arăta ca o persoană de dinstincție, pe care un hangiu e foarte onorat ca s'o primească. Iată o împrejurare norocoasă, care va aduce nume bun *Regelui Matei*.

— La ce depărtare suntem noi de Koloșvar?

— La vr'o cinc-zece de poște, dacă o ieți pe drumul care trece prin Petroșeni și Karlsburg, răspunse Ionas.

— Drumul e obositor?

— Foarte obositor pentru cei cari merg pe jos; dacă îți dai voie, d-le conte, se pare că aveți nevoie de câte-va zile de odihnă...

— Să poate să mîncăm? întrebă

Francisc de Telec, tăind vorba hangiuului.

— Să așteptați numai o jumătate de ceas, și voiți avea cîntea de a oferi domnului conte, un prînz demn de d-sa...

— Păine, vin, carne rece, ni' de ajuns pentru astă-seară.

— Am să vă servesc.

— În cel mai scurt timp.

— Chiar acum.

Și Ionas era gata să plece din odaie, când o întrebare îl opri în loc.

«Dar nu prea ved lumea la hanul d-tale? zise Francisc de Telec.

— Da, într'adevăr, n'am pe nimeni acum.

— Dar nu' ora când oamenii din sat, vin să bea fumînd din lulele?

— A trecut ora, domnule conte, fiindcă la Werst oamenii se culcă odată cu găinile...

Nici odată n'ar fi spus, de ce la *Regele Matei* nu se vedea picior de mușterii.

— Are satul acesta vr'o patru cinci sute de locuitori?

— Aproape, domnule conte.

— Cu toate acestea n'am întîlnit nici un pui de om pe stradă.

— Vezi că astă-zî... e sîmbătă seara... și în ajunul duminicii...

Francisc de Telec nu mai stăruia, din fericire pentru Ionas, care nu mai știa ce să răspundă. Pentru nimic în lume n'ar fi spus adevărul.

Au să afle străinii degrabă și așa, și cine știe dacă nu se vor grăbi să fugă din sat, și cu drept cuvînt!

«Numai dacă nu va începe glasul să vorbească, în timp ce vor mîncă! gîndea Ionas, puind masa.

După câte-va clipe, tînărul conte era servit pe o față de masă albă foarte curată. Francisc se așeză, și Roțca luă loc în față, după cum aveau obiceiul la drum. Amîndoi mîncară cu multă poftă; apoi, după ce isprăviră prînzul, se retraseră fiecare în odaia lui!

Cum tînărul conte și Roțca nu schimbaseră nici zece vorbe cît stătura la masă, Ionas nu putu să se amestece—spre neplăcerea lui. Francisc de Telec era puțin comunicativ. Cât despre Roțca, după ce l'observă, hangiuul bagă de seamă, că nu va putea afla nimic de la dînsul.

Ionas se mulțumi dar a le ura poftă bună. Dar înainte de a se sui la mansardă, mai dădu o ochire săleii, trîgînd cu urechia la cele mai mici șgomote din năuntru și din afară, repetînd:

«Numai dacă vocea aceea groasă nu 'i va scula din somn».

Trecu noaptea în liniște.

A doua zi, din zori de ziuă, se răspîndi vestea în sat, că au venit doi călători la «Regele Matei».

Foarte obosiți de la escursiunea din ajun, Francisc de Telec și Roțca dormiau încă. Nu era probabil că se

vor scula înainte de șapte sau opt ceasuri de dimineață.

De aceea mare nerăbdare din partea curioșilor, cari, cu toate acestea n'ar fi avut curagiul să intre în sală atît cît călătorii nu vor fi părăsit odaia lor.

Amîndoi se arătară pe la opt ceasuri.

Nimic supărător nu li se întîmplase. Fiecare îi văzură umblînd în colo și încoace prin han. Apoi se așezară pentru masa de dimineață. Dar asta nu era destul.

De altmîntrelea Ionas, pe pragul ușii sale, zîmbea foarte bine-voitor tuturor, poftind pe vechii mușterii de 'i reda toată încrederea. Fînd că cel care venise la «Regele Matei» era un boer, un boer român, mă rog, și dintr'una din cele mai bune familii românești—de ce aveau a se teme în nobilă societate?

Scurt, veni vremea ca judecătorul Kolț să gîndească a da o pildă cetățenilor săi, și a face întîiul pas.

Pe la nouă ore intră judecătorul, cam codindu-se. Aproape imediat fu urmat de dascălul Hermod și alți trei sau patru obișnuiți și de păstorul Frik. Cât despre doctorul Patak, 'i fusese cu neputință să l'hotărască să 'i însoțească.

«Să mă întorc la Ionas, nici odată, să mî plătească și 10 florini vizita!

E timpul să facem o observație, care nu' fără oare-care însemnătate: dacă judecătorul Kolț se dusesese la *Regele Matei*, nu o făcuse asta pentru hatîrul contelui de Telec. Nu! Interesul era, în cel dintîi rînd, pricinuitoarea acestei hotărîri.

Intr'adevăr, în calitatea de călător, tînărul conte era silit să plătească o taxă de trecere pentru el și soldat. Deci, cred că nu s'a uitat că aceste taxe mergeau d'a dreptul în buzunarul lui Kolț.

Judecătorul veni să și facă reclamația, în termen foarte cuviincioși de altmîntrelea. Tînărul conte, de și cam mirat, se grăbi s'o îndeplinească.

Ionas se grăbi a servi licheoruri de tot felul, cele mai bune din pînița lui. Căți va oameni din Werst cerură un rînd pe socoteala lor. Era timpul să se creadă, că vechii mușterii, alungați o clipă, se vor reîntoarce la *Regele Matei*.

După ce plăti taxa călătorilor, Francisc de Telec, dorea a ști dacă e productivă.

«Nu tocmă domnule conte, răspunse judecătorul.

— Străinii vizitează rar partea asta a Transilvaniei.

— Rar, într'adevăr, și cu toate astea, locurile astea ar merita să fie văzute.

— Așa cred și eu, zise tînărul conte. Ceea ce am văzut mi s'a pă-

rut demn de a atrage luarea aminte a călătorilor. Din virful Retezatului am admirat mult văile Silei, orașele care sunt spre Est, și cercul acela de munți, care închid și pe dedindos masivul Carpaților.

— E foarte frumos, d-le conte, foarte frumos, răspuse dascălul Hermod, și ca să-ți completezi escursiunea ar fi bine să te sui și pe Paring.

— Cred că nu voi avea timp, răspuse Francisc de Telec.

— O zi e de ajuns.

— Negreșit, dar mă duc la Karlsburg, și cred că voi pleca mâine dimineață.

— Ce, d-le conte gândește să ne părăsească așa de grabă? zise Ionas luând o înfățișare cât se poate de grațioasă.

Nu s'ar fi supărat, dacă cei doi călători și ar fi prelungit vizita.

— Trebuie, răspuse contele de Telec. De altminterlea la ce mi-ar slui să mai stau la Werst?

— Să credeți că statul nostru are drept să oprească într'insul mai multă vreme pe călători.

— Cu toate acestea, pare că e rar vizitat, poate unde prin împrejurimi n'are nimic deosebit.

— Intr'adevăr nimic deosebit... zise judecătorul, gândindu-se la castel.

— Nu... nimic deosebit, repetă dascălul.

— Oh!... oh!... făcu fără de voie păstorul Frik.

Ce priviri îi aruncară judecătorul și cei-alți — și mai cu seamă hanglul! Era nevoie oare să afle și străinii secretele ținutului? Să i se descopere ceea ce se petrecea pe șesul Orgalului, să i se atragă atenția asupra castelului din Carpați, însemna de a l'însăimânta și a l'alunga din sat.

Zău, păstorul acesta n'avea mai multă minte, de cât oile sale.

«Dar tac! dobitocule, tac!, îi zise judecătorul încet.

Cu toate acestea curiozitatea contelui fiind deșteptată, se adresă d'a dreptul lui Frik, întrebându-l ce înseamnă aceste. Oh! oh!

Păstorul nu era om de aceia care să se dea înapoi, și apoi se gândea, că poate Francisc de Telec, are să le dea vr'un sfat bun, din care să tragă folos.

«Am spus: Oh!... oh!... d-le conte, și nu mă ascund.

— Este vr'o minunăție demnă de văzut în împrejurimele satului acesta?

— Vr'o minunăție... replică judecătorul Kolț.

— Nu!... Nu!... strigară toți.

Și se înspăimintă la gândul că o a doua încercare poate să le atragă alte nenorociri.

Francisc de Telec, din ce mai mi-

rat, se uita la figurile acestor oameni, pe cari era înscrisă o spaimă foarte vădită.

— Dar ce-i? întrebă el.

— Ce să fie, stăpâne! răspuse Roțca. Ei! pe cât se pare, castelul din Carpați.

— Castelul din Carpați?

— Da... numele acesta mi l'a strecurat în ureche păstorul.

Și arăta pe Frik, care da din cap, neîndrăsnind să se uite la judecător.

(Va urma)

A apărut No. 6

din ziarul ilustrat săptămânal

Teatru, Muzică și Modă

care conține:

22 figuri de modă. — Un mare portret al d-lui P. Delianu. — O bucată de muzică, o frumoasă romanță pentru canto și piano. — Materia cea mai variată, între care și senzaționalul roman «Lupta pentru amor».

10 bani în toată țara

VARIETĂȚI

De unde vine titlul de prințul de Galles. — La sfârșitul secolului XIII, atunci când puterea regilor Angliei era deja așa de teribilă în Marea Britanie, rasa celtică era în tot d'a-una independentă în munții din țara Galilor.

Năvălitori succesivi trecuseră fără să poată supune pe Galii dominațiunei lor.

Cu independența lor ei păstrasera barzii lor, cari le promiteau că un prinț de Galles va sta într-o zi pe tronul Angliei, și ei ofereau azil inamicilor dominațiunei normande.

Cu toate acestea un șef gal fusese constrâns de a aduce omagii lui Enric III: dar Llewellyn sau Leolyn a refuzat aceasta lui Eduard I care a intrat în țară.

După o luptă înversunată, Leolyn fu ucis, și capul său, încununat cu edera, fu expus pe Turnul din Londra.

Fratele său, David, i-a luat locul; el fu făcut prizonier și cele patru părți ale corpului său fură împrăștiate în țară, fiindcă el conspirase în locuri diferite moartea regelui, seniorul său.

Eduard a organizat apoi țara Galilor pe același plan ca și Anglia, a impus tăcere barzilor și, spre a da ceva în schimb speranțelor pe cari predilecția lor inspira Galilor, făcu ca fiul său să poarte titlul de prinț de Galles, pe care eredeile prezum-

tiv l'a avut în tot-d'auna de la această epocă (1284).

Cel mai mare cataclism al secolului. — Din timpurile cele mai depărtate, nici un cataclism n'ar putea egala pe cel care a modificat un colț întreg al arhipelagului Sundului, acum 15 ani.

Intru cele două insule, Sumatra și Java, se înalță câte va insule vulcanice, dintre cari cea mai vastă e Krakatau.

Acest pământ ocupa o suprafață de 30 de kilometri pătrați, suportă două vulcani de 800 de metri de altitudine și săpa golfuri adânci de 60—100 metri.

La 10 kilometri la Est, țărmurile Javei erau ornate cu orașe frumoase, cari trebuiau să aibă un destin teribil. Țărmurile Sumatrei, ascunse sub desul frunziș verde al unei păduri tropicale, trebuia să aibă aceiași soartă.

În Mai 1883 activitatea celor două vulcani devenise foarte mare și acest fenomen a durat mai multe luni. Acești munți în ferebere tunau, aruncau lavă și fum. Populațiile se temeau de o catastrofă, și într'adevăr ea nu întârzie mult și fu cu mult mai teribilă de cât se așteptau toți.

Intr'o zi, la 27 August st. n., cu o explozie înspăimântătoare, și în mijlocul unui zgomot pe care nu l'au zise nici o dată urechea omenească, vulcanii crăpară, se sfâșiară și o masă de rocă de 18 miliarde de metri cubi fu asvirlită la 35 de kilometri în aer, apoi recăzu în grădina de rocă și de cenușă. Valurile mării se urcară de la 30—50 metri, și mai multe colțuri ale insulei fură înmormântate. În locul lor abizuri adânci se deschiseseră. Partea de Sud a vulcanului meridional e singura care a rămas în picioare.

Se mai vede încă în mijlocul mării o stâncă neagră de 5 metri a proape d'asupra suprafeței apelor și care nu măsoară de cât 10 metri pătrați. Ea se află la o mică distanță de punctul unde era altă dată Perbuwatan.

«Aceasta este,—a azis un călător,—ca un gigant masiv pe care Krakatau l'înălță, amenințător din solul său scufundat.

Sondagiul făcut alături de aceste ruine a dat de o adâncime de 200 metri.

În rezumat, Krakatau, care ocupa altă dată o întindere de 33 kilometri pătrați și jumătate, nu mai rămâne de cât de 10 kilometri și 75.

În această teribilă dimineață din luna August, peste 40.000 locuitori ai insulelor Sundului fură arși și înecați.

De necrezut Obiecte și 3 Calendare gratis

Cine se va abona, cu începere de la 1 Decembrie 1897, la ziarul «Universul» politic, care apare în fie-care zi dimineața, va primi următoarele premii:

Pentru 3 luni lei 4.80 în toată țara

PREMII GRATUITE

Calendarul de citit ilustrat al «Universului» pe anul 1898, care coprinde 100 pagini text și 13 portrete ale oamenilor însemnați din România, încetați din viață în anul curent, un roman ilustrat de 1 volum, calendarul portativ pe anul 1898 și ziarul «Universul» literar, colorat, pe timp de 3 luni.

Pentru 6 luni lei 9.30 în toată țara

PREMII GRATUITE

Calendarul de citit al «Universului» pe anul 1898.—Calendarul portativ.—Calendarul american (cu foi zilnice).—Un roman de 2 volume, ilustrat, și ziarul «Universul» literar colorat, timp de 6 luni.

Pentru un an lei 19.50 în toată țara

PREMII GRATUITE

Toate calendarele de mai sus.—Un roman ilustrat de 4 volume.—«Universul» literar colorat timp de 1 an, o frumoasă fructieră cu piciorul de metal nichelat și un port-ceasornic de metal.

Pentru portul premiilor:

Abonații din provincie pentru 3 luni vor trimite 20 bani mai mult pentru portul premiilor, abonații pentru 6 luni vor trimite 30 bani mai mult și abonații pentru un an 1 leu mai mult.

La Viena și la Veneția gratis

Toți abonații vor mai concura prin tragere la sorți la două bilete de dus și întors la Viena sau la Veneția.

VINDECAREA Boalelor de ficat, stomac și inimă

Curățirea sângelui stricat

HAPURILE VEGETALE INDIANE precum și **AMAR INDIAN** ale d-rului W. SIMON, vindecă în mod sigur și în scurt timp toate boalele de **Ficat, Stomac și Inimă**, în ori-ce formă se vor prezenta. Hapurile vegetale indiane și amarul indian, sunt **cei mai buni curățitori ai sângelui stricat**, în urma boalelor ficatului sau ale efectelor de microbi și miasme palustre (băltoase).—Hapurile Vegetale Indiane costă lei 2.80 flaconul. Amarul Indian costă lei 3 flaconul.

—Refuzați ca falsificate toate flacoanele sau borcanele cari nu vor purta pe din afară pecetia ziarului «Universul» și pe dinăuntru o instrucție în limba română tot cu pecetia ziarului «Universul».

Se găsește de vânzare în București la drogheria centrală a d-lui M. Stoenescu, strada Academiei; la farmacia «Ochiul lui Dumnezeu», V. Thüringer, calea Victoriei No. 154; la drogheria Ilie Zamfirescu, strada Academiei No. 2; la drogheria Păcățianu, calea Victoriei No. 17 (hotel de France), precum și la toate farmaciile din țară.

Orî-ce tuse vindecată

Cine vrea să se vindece sigur și în scurt timp de ori-ce tuse, să cumpere numai **hapurile de catramină** ale celebrului chimist dr. Bertelli din Milan, aprobate de consiliile sanitare superioare din Italia și România.

O cutie costă numai lei 2.95; patru cutii lei 10.95.

De vânzare în provincie la toate farmaciile și în București la drogheria centrală Mihail Stoenescu, str. Academiei No. 2; la drogheria Ilie Zamfirescu, str. Academiei No. 4 și la drogheria «Căinele Negru», Ion Țetzu, strada Lipscanilor, București.

Toate cutiile cari nu vor avea în interiorul lor o instrucție în limba română cu stampila administrației ziarului «Universul» str. Brezoianu No. 11, București, se vor considera ca falsificate.

In contra tifosului

Orî-ce familie trebe să adopte pentru desinfecție o-dăilor, privaților, etc., preparatul **NAVA** mai cu seamă pe timpul de față, când toate epidemiile ca Febra-tifoidă, Anghina-difterică, fac ravagii mari.

Desinfecțantul NAVA are o putere de 20 de ori mai mare de cât acidul fenic.

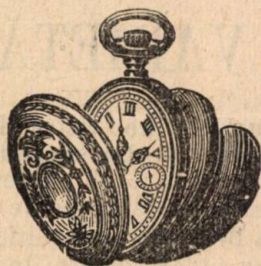
—Se vinde numai la administrația ziarului «Universul», strada Brezoianu No. 11 București, cu următoarele prețuri:

1 Tinichea de 1 kilogram	lei 3.50
1 » » o jum. kgr.	» 2.—
1 Sticlă	» 0.90

— **Rabat la revinzători** —

5 BANI în toată țara

În toate diminețile apare «Universul» politic, care se vinde **5 bani în toată țara**. Conține ilustrațiile cele mai frumoase, știrile și telegramele cele mai importante din țară și străinătate. Publică zilnic un foarte interesant roman și importanta operă: «Note asupra vieții regelui Carol în rezeboiul de la 1877—78.»

CEL MAI MARE DEPOZIT DE

Ceasornice

se află la administrația ziarului UNIVERSUL, Strada Brezoianu No. 11, București.

Ceasornice de nikel de la lei 4.90 până la lei 8.50.
Ceasornice de metal soarelui, cari n'au nici o deosebire de un ceasornic de aur adevărat, cu lei 9.90, lei 10.90 și 13.50.

Domnii doritori vor găsi la depozitul ziarului nostru cel mai bogat asortiment de ceasornice de tot felul, de metal alb sau aurit și oxidat, de argint și de aur, pentru dame și bărbați, cari se vind cu 30 la sută mai puțin de cât ori unde.

Bogat asortiment de ceasornice de masă cu deșteptător, de metal sau de lemn artistic sculptat.—Lei 4.50, Lei 8.50, etc. etc.

Pendule de bronz mici de masă, foarte elegante, numai cu lei 5.50 bucata.

Pendule mari de bronz, pentru masă, de o rară frumusețe, acoperite cu un glob de sticlă albă.—Prețuri de ocaziune.

Pendule de perete, de lemn frumos sculptat, cu musică, care cântă un frumos cântec la fie-care ceas.—Lei 22 și lei 24 bucata.

Ceasornic de aur *patent Traian*, sistem Roskopf perfecționat, premiat cu cea mai înaltă distincțiune la cea din urmă expoziție specială de ceasornice din Geneva (Elveția).—Bucata lei 170 pe comptant.—Nici cu 300 de lei nu se găsește un asemenea ceasornic, fiind de aurul cel mai fin și solid și de un mers cel mai regulat, garantat.—Același ceasornic de metal nichelat Lei 17.50 și de metal oxidat lei 19.50

LANTURI de tot felul

fantazie, de metal aurit sau oxidat și de aur, pentru dame și bărbați, cu prețuri ne mai pomenit de ieftine.

Reparații de ceasornice

se efectuează în modul cel mai perfect și durabil, la atelierul înființat de administrația ziarului UNIVERSUL, care a adus expres din Elveția două lucrători din cei mai experți.—Reparațiile se garantează pe timp de un an.

Intre orele 12—1½, atelierul de reparațiuni este închis

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL INTÂMPLĂRIILOR DE PE MARE ȘI-USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:

Lei 4.50 pe an în toată țara

« 2.50 « $\frac{1}{2}$ « « «

Abonații pe un an primesc și un roman de 1 volum.

Redacția și Administrația:

No. 11, — Strada Brezoianu, — No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

apare de 2 ori pe săptămână

MARȚEA ȘI VINEREA

Fermecătorul de șobolani.—(Vezi explicația)

Fermecătorul de șobolani

— LEGENDĂ —

În săptămēna Paștilor, era mare veselie în casa primarului Müller, din satul Hameln, lângă Hanovra. Se celebra logodna a două copii: Siegfried, copilul primarului, cu Elsa, o fetiță găsită sub un pom, pe strada Mare.

După obiceiul de acolo, Müller tăe în două un florin de aur, care fusese sfințit în biserică, și atîrnă câte o jumătate, de gâtul fie cărui copil. În ziua căsătoriei, aceste jumătăți trebuiau să le lipească și să formeze florinul căsătoriei.

În mijlocul veseliei, iată că dă năvală în casă o droaie de șobolani, cari fugeau prin colțuri, căutându-și loc de scăpare.

Flăcăii omorîră câțiva, — în țipele fetelor speriate, — goniră pe cei-l'alți și era să înceapă din nou jocurile, când ușa se deschise și un personaj foarte curios intră în casă.

Străinul, — căci așa se părea după îmbrăcămintea sa, — avea pe cap o căciulă neagră, de sub care cădeau pe fața lui cea palidă șuvițe de păr cenușii. Sprâncenele lui groase și sbârlite, umbreau două ochi vii ca de pisică. Îmbrăcămintea i se compunea dintr-o bluză, înfășurată la mijloc, și avînd blăuă pe margine. Pe d'asupra avea o manta roșie. Era încălțat cu cisme lungi și avea pantaloni de piele de căprioară; iar în mână ținea un flaut de abanos.

La vederea flautului, fetele, care întîi se speriaseră, mai prinseră inimă.

— Un muzicant! strigară ele sărind de bucurie.

— Amice, zise primarul, fii bine venit; șezi, bea un pahar și apoi vei cânta tinerilor cari sunt dispuși să joace.

Dar necunoscutul refuză c'un semn.

— Ceea ce vă propui eu, — zise el, — este mai serios. Am auzit că în satul acesta sunt mulți șobolani cari vă fac pagube mari, și mă ofer a vi-i goni.

— Bucuros, zise primarul, și dacă leacul d-tale e bun, o să capeți un preț bun. Dar; mai întîi spune-ne în ce constă leacul d-tale?

— Iată-l, zise străinul, arătînd flautul.

Müller începu să rîză și cu el izbucni toată adunarea în hohote.

— Da, d-le primar, zise străinul, după ce se potoliră toți, cu acest flaut voi goni toți șobolanii din localitate; și dacă cine va nu mă crede, — și și roti ochii peste cei prezenți, — îl voi forța să mă urmeze, fără voia lui.

— Ia să vedem, zise Siegfried cu un aer hotărît.

— Iată; și străinul începu să facă

o oală săle, cîntînd. De la primele note chiar, toți cei de față, se sculară și ca împinși de o forță necunoscută, urmară pe muzicant, care cânta un marș războinic. După al treilea ocol al săle, se opri, și fixînd pe primar, care era asudat, zise:

— Ei bine, după ce v'am arătat puterea mea asupra oamenilor, vă mai îndoiți de aceea pe care o am asupra dobitoacelor?

— Să vedem, zise Müller

— Iată!

Și începu să cînte o arie plîngătoare și dulce tot d'odată.

După câte-va secunde, un șobolan își arătă virful nasului la o gaură, ca atras de o putere misterioasă, — țintindu-și ochii spre muzicant, — ră-mase nemișcat în mijlocul odăii. Îndată fu urmat de alții și alții, cari erau atrași de sunetele miraculosului instrument.

— Ce zici de asta, cumetre? zise el primarului.

— Zic că, cu un așa meșteșug, poți să faci avere. Și cât ceri d-ta ca să ne scapi de șobolani?

— O sută de florini de aur.

— O sută de florini?

— Nici un ban mai puțin.

Primarul îl rugă să vie a doua zi, pentru ca să se înțeleagă și cu consilierii satului.

— Fie, zise străinul, mâine la patru, în piață; și eși, fără să salute pe nimeni.

După plecarea fermecătorului de șobolani, nu se mai jucă, nici nu se mai cântă, și se despărțiră dându-și întîlnire pe a doua zi în piață.

A doua zi, tot satul era în piață.

Cînd bătutu patru ceasuri, fermecătorul se sculă și merse către primarie. Primarul îi eși înainte și i făcu cunoscut că primește condiția lui. Atunci fermecătorul începu să cînte același cântec plîngător și dulce.

Îndată, din toate stradele, după toate ferestrele pîmîțelor, din toate găurile eșiră miș și miș de șobolani, cari mergeau în șiruri strânse.

Străinul porni cîntînd, și după el toată ceata de șobolani, și în curînd se perdu din vedere.

Seara primarul făcu cunoscut consilierilor, că trebuia să dea fermecătorului de șobolani suma promisă, dar ei, sub multe și nenumărate pretexte, refuzară.

Primarul, fu însărcinat să comunice această hotărîre.

— Așa?... zise fermecătorul, bine, să știți, primarule, că până de-seară, voi fi răzbutat.

Și înfășurându-se în manta, eși din oraș.

Seara, cînd se întoarse la masă, Müller își găsi nevasta plîngînd.

— Ce ai nevastă? Ce e?

— A dispărut Elsa.

— A dispărut?... Cum?... Și Siegfried?...

— Bietul băiat!... O caută...

— Elsa dispărută... murmură primarul zăpăcit. De o dată, îi veni în minte amenințarea străinului. — Să știți că ticălosul de cântăreț a furat-o. Să alergăm după el.

Eși repede din casă, dădu peste oamenii ce i întîlnia și alergînd, luă drumul pe care dispăruse fermecătorul de șobolani.

Până la ziuă, căutară peste tot locul, dar nu găsiră nici fata, nici pe răpitorul ei.

A doua zi, primarul anunță prin comunele învecinate, că va primi o bună recompensă acela care va aduce satul va spune ceva despre fată.

Săptămēni întregi trecură fără ca să se afle ceva și or-ce speranță fu perdută.

Siegfried devenea din ce în ce mai trist și mai tăcut.

Într-o zi, — trecuseră două ani de la dispariția Elsei, — Siegfried spuse tatălui său, că e hotărît să se imbarce pe o corabie, să iasă în Marea Nordului, și să caute și pe acolo pe Elsa și pe răpitorul ei.

— Ai înebunit? strigă Müller. Poți să cutreeri lumea întreagă, fără să dai de ea; și afară de asta, cum lași pe mamă-ta și pe mine, cari nu te-avem de cât pe tine?

— O să mă întorc, v'o promit, căci ceva în mine îmi spune că o să mă întorc și încă nu singur. Deci, tată, dă-mi voia care ți-o cer, și binecuvîntează-mă.

Nici rugăciuni, nici amenințări nu folosiră nimic. Primarul cedă, și Siegfried plecă d'a doua zi.

Trecură cinci ani. Într-o zi, vaporul pe care era, se opri într'un port pe Dunăre. Siegfried se dete jos, și întrebă dacă n'au văzut un om, care farmecă animalele cu cântecele flautului său.

O femeie bătrână îl întrebă la rîndul ei:

— Ce-ai cu omul acela?

— Să-i dau 100 de florini pe cari i-am strâns ban cu ban, timp de 5 ani, și să-l rog să-mi redea logodnica. Dacă refuză, ne vom bate până ce unul din noi va muri.

— Eu îl cunosc pe omul acesta, răspuse bătrîna, dar nu știu unde șade. Dacă vrei, așteaptă-mă lângă fântîna aceasta și ți-l voi aduce.

Siegfried se așeză lângă fântîna, și curînd după aceea văzu pe babă venind însoțită de un om, pe care-l recunoscuse numai de cât că este cântărețul din flaut, după căciula de astrachan ce o avea pe cap.

— Știu de ce vii, zise fermecătorul. E foarte bine ceea ce ai făcut, și te voi răsplăti. Însă eu mă voi ține de vorbă, eu nu fac ca locuitorii din Hameln.

— Concedați-mi sunt achitați prin aceasta, zise Siegfried întinzîndu-i o pungă plină cu aur. Eu nu

doresc de cât o recompensă : unde e Elsa ?

— Iată, zise străinul arătând cu degetul, o căruță trasă de două boi, care venea încet către fântână, privește.

În căruță erau două femei îmbrăcate luxos.

Cea mai tânără, întoarse capul, Siegfried, care îngălbeni, întinse mâinile către ea, și murmură : «Elsa» și căzu leșinat.

Fiind prea departe, Elsa îl văzu căzând fără să-l audă, și oprind căruța, se scobori și veni spre el.

Tăcut, fermecătorul o ajută să-l descheie la pept pentru a putea respira, când ea dete cu mâna peste jumătatea florinului de aur, care-i atârna de gât. La rândul ei păli și strigă :

— Siegfried ! Mamă, el e logodnicul meu !

Când tânărul își veni în fire, era întins în căruță. Elsa, plângând, îi da cele mai tandre îngrijiri.

În puține vorbe, ea spuse lui Siegfried, că, adusă de fermecător aci în Ungaria, își regăsise pe mama ei, care era veduva unui magnat ungur.

Fermecătorul dispăru și de atunci nu se mai auzi vorbindu-se de el.

A. S. Spoll

Numărul 7 din «Ziarul Căletoriilor» va apare Vineri, 5 Decembrie curent.

EPISOADE DIN CĂLĂTORIA MEA LA POLUL NORD II

Și cum stău acum singur aci, gândul mi se duce fără voie la anul trecut, când stam colo sus pe platformă și ea (soția lui Nansen), stropind cu șampanie vaporul, zicea : «Fram să-ți fie numele !» (*Fram* însemnează : înainte). Pe urmă, colosul începu să pornească. Eă, îi stringeam mâna dreaptă, lacrimi ne umpleau ochii, și nu mai puteam rosti nici un cuvânt. O ceață ușoară plutea peste tot. Nu voiți uita nici o dată momentul când stam așa alături și priveam la această scenă.

Despărțiți prin mare, pământ și gheață ! Anii întregi va mai fi așa ? Cine știe până când ! M'a cuprins simțirea dureroasă că va mai trece încă mult, mult până să-mi revăd patria...

In noapte...

Tot astăzi ne am luat adio în chip solemn de la soare, care ne părăsește pentru toată îndelungata du-

rată a iernei. La amiază i s'a arătat discul pentru ultima oară, mare, roșietic și fără căldură, la marginea ghețurilor de la miază zi... De acu, am intrat în noaptea iernii.

Ce-o să ne aducă această noapte ? Unde ne va găsi soarele când va răsări iarăși ?... Nimeni nu poate ști.

Ca să ne mângâiem de dispariția soarelui, admirăm splendida lumină a lunii; acum, ziua, noaptea, luna se învârteste mereu d'asupra noastră.

În chip excepțional, erii n'avem decât o ușoară presiune de ghețuri. În mai multe părți, și mai ales spre sud, s'a deschis bălți, unele de o mărime considerabilă.

Vineri 27 Octombrie. — Sondagiile arată azi dimineață o adâncime de 95 metri. Observațiile de ieri după amiază denotă că am înaintat cu 3 minute spre nord și ceva mai spre apus decât la 19 Octombrie.

E oribil cum bălăcim aci pe loc ! Trebuie să fi dat într-o capcană, în jurul căreia ghețurile se învârtesc și nu ne dau pas să înaintăm. Vremea trece în zadar și Dumnezeu știe cât o să mai dureze așa. De ar da odată un vânt cum se cade de la sud să ne mănă înainte; ne-ar scoate din încurcătură.

Pe când oamenii mei se aflau azi după amiază la lucru, la lopoți, d'odată s'a luminat ca ziua. Un glob ciudat, ca de foc, a trecut fără veste d'a curmezișul cerului la apus, lucind, după cum mi-a spus oamenii, cu o lumină albăstrie-albă.

Iohansen alergă jos în salon ca să ne dea de veste, lui Scott Hansen și mie, despre această apariție. Zicea că se pot vedea dungile luminoase pe cari globul le lăsase în urma lui pe cer. Când ne-am urcat pe punte, am mai putut vedea în adevăr un arc luminos în direcția indicată. Meteorul dispăruse în constelația Lebedei, lăsând în urma lui ca un fel de pulbere luminoasă.

Nimeni nu observase destul de bine globul de foc, de-oare-ce toți erau cu spatele spre el; de aceea nici unul nu ne-a putut spune dacă a făcut explozie sau a dispărut alt-fel. — Acesta a fost al doilea meteor de o mărime mai ne-obișnuită ce ni s'a arătat în regiunile acestea.

Gheața arată o ciudată tendință de a se destrăma, fără să se observe vr'o presiune; din când în când vasul nostru plutește în apă liberă. Așa și astăzi.

Sâmbătă 28 Octombrie. — Nimic important astăzi. Luna lucește ziua și noaptea. Spre miază-zi se mai zărește ca un fel de amurg.

Duminică 29 Octombrie. — Iohansen a împușcat azi, în apropierea vaporului, o vulpe albă. De mai mult timp deja începuserăm a observa din nou dimineața urme de vulpi, și într-o duminică Mogstad a și văzut o vul-

pe, care fără îndoială venise regulat ca să mănânce resturile urșilor, pe cari le aruncam. Curând după împușcarea celei dintâi vulpi, văzurăm încă una venind, mirosind ca dăvrul tovarășii sale și pe urmă dispărând iar în fugă.

Curios lucru că pe banchisa asta, așa de departe de uscat, sunt atâtea vulpi. Dar și mai de mirare a fost că am dat peste urme de vulpi pe gheață, între Jan Mayen și Spitzberg.

Luni 30 Octombrie. — Astăzi temperatura a scăzut până la 27° C.

Astăzi am scos cu plasa, pe care o cufundasem ieri, o mulțime enormă de animale : stele, meduze, viermi, sponghii, crustacee, etc. Toată ziua am fost ocupat cu spălarea lor și cu alegerea exemplarelor de conservat în spirit.

Marti 31 Octombrie. — Astăzi avem o adâncime de 90 metri; curentul împinge hotărât spre sud-vest.

Avem acum un vânt bun pentru moara noastră și lămpile electrice ard toată ziua. Lampa cea mare ne dă oare-cum iluzia soarelui. A ! splendid lucru e lumina, și viața, cu toate lipsurile, e frumoasă !

Astăzi e ziua nașterii lui Sverdrup. Dimineața ne-am petrecut o trăgând la țintă cu revolverul. Firește, am avut un prânz extra-ordinar, cu cinci feluri : supă de găină, pește, coaste de cerb cu conopide, budincă de macaroane și pere fierte în lapte; ca băutură am avut bere.

Joi 1 Noembrie. — Temperatura se menține cam pe la -30° C. Nu ni se pare totuși prea rece, mai ales că nu mai bate vântul. Putem vedea acum lumina boreală și ziua. Azi după amiază la 3 ore, am observat o desfășurare cu totul curioasă a acestui fenomen.

D'asupra orizontului de la sud vest se zărea amurgul slab al soarelui. Niște nori ușori se adunaseră, ca norii de praf ce s'ar ridica departe de asupra unei trupe de călăreți. Apoi, din acești nori începură a se ridica spre cer dungii ușoare întunecate, ca și când soarele ar fi căutat să le absoarbă din toate părțile cerului. Dar numai în sud-vest aceste dungii rămaseră întunecate; ceva mai sus, deveneau albe și strălucitoare ca niște fire fine de argint, și se întindeau peste toată bolta cerească, peste noi, până departe spre nord.

De sigur aveau toată asemărea cu lumina boreală; dar puteau fi și a-burii ușori cari pluteau sus în aer și reflectau lumina soarelui. Le-am observat multă vreme. Păreau întinse acolo, fixe, nemișcate, până ce se începu transformări, cu încetul, spre sud-vest, în dungii de nori întunecați, terminându-se în norul de praf d'asupra soarelui.

Scott Hansen le-a observat și el mai târziu, când se întunecase și le-

a asemănat cu o colosală rețea întinsă de la soare peste toată bolta cerească.

Sâmbătă 4 Noembrie. — Pentru azi e anunțată o mare întrecere pe ghiță. Drumul e însemnat cu steaguri, iar bucătarul a pregătit premiile, niște cozonaci aranjați după mărime și însemnați cu numere.

Ce se întâmplă însă? Oamenii noștri se antrenaseră cu atâta zel în zilele trecute, încât acum parcă erau toți paralizați de picioare! Totuși premiile se împărțiră. Unul legat la ochi, hotărî cum să se împartă cozonacii; noi arătam la întâmplare câte unul, iar el numea pe cel căruia să i se dea, până ce ne alese răm fie-care cu partea lui.

Această împărțeață găsi aprobarea obștească: toți erau de părere că e cu mult mai plăcut să ne luăm premiile în acest chip, decât să fim nevoiți să alergăm un kilometru după ele.

Duminecă 5 Noembrie. — Iar e duminecă! Și totuși zilele trec așa de greș! Eu lucrez, citesc, meditez și visez, clempănesc câte puțin la armoniu, iar seara pe întineric fac câte o plimbare pe ghiță.

La sud-vest abia se mai zărește o dungă roșiatică, departe, departe, ca un vis. Ceva mai sus cerul e portocaliu, apoi verde și albastru deschis, după care se întinde spațiul nesfârșit, albastru închis, presărat cu stele, și unde razele soarelui nu vor mai pătrunde multă vreme...

La nord, arcuri de lumină boreală tremură fără sfârșit, fără un moment de repaos, ca și spiritul omenească; acu par că sunt gata să se stingă, acu izbucnesc, ca vrăjite, în valuri de lumină peste albastrul închis al cerului.

Stau așa și mă uit, răpit de fantasticul foc de la apus, acolo unde apăsul secerii de argint al lunii se nfige în dunga roșie ca sângele... și închipuirea mă poartă departe, până la soarele acum atât de depărtat, până la ceasul reîntoarcerii!

Când opera noastră va fi sfârșită, vom pluti pe fiord în sus, cât ne va putea duce puterea aburului. De amândouă părțile vom avea, strălucind zîmbitoare în lumina soarelui, patria, — și pe urmă... pe urmă se vor topi toate suferințele a o mie de zile și de ceasuri în nespusa bucurie a unui moment!...

Dar o svăcnire puternică mă face să sar în sus și să merg mai departe. Ce tot visez eu aci! Atât de departe încă de țintă; sute și sute de miluri mai avem până acolo, ghiță, pământ și iarăși ghiță. Și acu ne învârtim în loc, ca fermecați, așteptând, așteptând mereu...

Încă o privire spre steaua depărtată ce-mi amintește de patrie și mă strecoar iar pe bord, unde moara

se învârtă în vântul rece și alimentează lumina electrică ce se revarsă în pustietatea aceasta de ghiță și întineric.

Mercuri 8 Noembrie. — Furtuna din zilele din urmă s'a potolit și acum abia mai avem destul vânt pentru moară.

În noaptea din urmă am încercat să lăsăm câinii să doarmă pe ghiță, în loc să-i luăm seara pe bord, cum am făcut în tot d'auna în timpul din urmă. Urmarea a fost, că peste noapte câinii au sfâșiat iar pe unul dintr'înși. *Ulafrand* s'a dus și el pe urma lui *Hiob* și a lui *Moise*.

Observațiile de ieri seara ne arată că eram la 77° 43' latitudine nordică și 138° 8' longitudine de est. Ne găsim deci și mai spre sud decât până acum! N'avem ce să facem, dar e foarte tristă istoria asta...

E iar lună nouă; avem dar să ne așteptăm la noi presiuni de ghițuri. În adevăr, ghița e deja în mișcare; a început să crape de sâmbătă încoace și din zi în zi s'a sfărâmat tot mai mult. Crăpăturile au ajuns destul de mari și mișcarea e din ce în ce mai simțită. Ieri a fost o presiune ușoară, iar azi la 5 ore dimineața am simțit alta tot așa. Astăzi s'a deschis ghița în apropierea vaporului, așa că ne găsim aproape în apă liberă.

Acu stați aci pe banchisă și nu mai ved decât stelele d'asupra mea. O îndoială mare mă cuprinde și mă întreb: De ce ai întreprins călătoria aceasta?

Puteam să fac alt-fel? Poate oare curentul să-și oprească cursul și să-și întoarcă drumul în sus?

Mi s'a sfărâmat tot planul? Dar acel palat clădit din teorii, pe care l'am înălțat cu mândrie și încredere în mine, împotriva tuturor obiecțiilor absurde, s'a prăbușit ca un castel de cărți, la cea dintâi suflare a vântului? Mai clădește dar teoriile cele mai ingenioase, și poți fi sigur că faptele le va da pe toate de minciună!

Eram oare în adevăr așa de sigur? Da, atunci; dar poate că a fost o orbire, poate că m'am înșelat. Sub toate motivele dictate de rațiune, pândea o îndoială ascunsă. Și mi se părea că această îndoială creștea cu atât mai mult, cu cât îmi apăram teoria... Dar nu! Dovada cu bucatile de lemn purtate din Siberia peste marea înghețată nu se poate răsturna!

Dar dacă, totuși, ne găsim pe un drum fals?... Nu va fi nimic alt-ceva decât o speranță omenească înșelată! Și chiar dacă vom peri aci, ce importă aceasta în cercurile nemărginite ale eternității?...

Joi 9 Noembrie. — Astăzi am luat temperatura și am adunat probe de apă la adâncimi de câte 10 metri de la suprafață până la fund. Adânci-

mea totală era de 107 metri. O temperatură neobicinuit de egală, —1,5° C. prin toate straturile. La aceeași latitudine geografică am observat deja și mai înainte acest lucru. Va să zică e numai apă polară aci?

E puțină presiune, observată de dimineața și seara la 8 ore; mai târziu de asemenea, pe când jucam cărți, am simțit câte-va presiuni.

Vineri 10 Noembrie. — Azi de dimineață am examinat probele de apă scoase ieri, cu aparatul electric al lui *Thornøe*. E ciudat că nu se găsește în apa asta decât foarte puțină sare; trebuie să fie amestecată cu apa dulce a riurilor siberiane.

Azi dimineața a fost puțină presiune, care a durat aproape până la amiază; din diferite direcțiuni am auzit sgomote puternice. După amiază ghița se desfăcuse cu totul și lângă vapor se formase un lac mare. Pe la orele 7½ a început o presiune destul de tare; ghița se isbia de pereții vaporului, dar, în aceeași măsură, se sfărâma imediat. Pe la miezul nopții am auzit dinspre sud un sgomot mare de ghițuri.

Sâmbătă 11 Noembrie. — În decursul zilei am avut puțină presiune.

Ghița formată din noi are o grosime de vr'o 40 de centimetri, d'asupra tare, iar dedesubt poroasă. Ghița aceasta a început să se formeze în noaptea de 27 — 28 Octombrie; a ajuns așa dar la grosimea de 40 de centimetri în timp de 15 zile. După observațiile mele, în noaptea dintâi ajunsese la 8 centimetri, iar în cele dintâi trei nopți la 15, așa că restul de 25 de centimetri s'a adăugat în 12 zile.

Chiar și această mică observație dovedește că creșterea gheței merge foarte ușor, câtă vreme coaja e încă subțire, dar cu cât se îngroașă, cu atât această creștere e mai înceată, până când, după cum am observat mai târziu, de la o grosime oarecare ea încetează cu totul.

Fridtjof Nansen

(Urmare în numărul viitor)

MAINE
Miercuri 4 Decembrie 1897

Va apare No. 2

Din ziarul

Universul amuzant ilustrat